

teknikemek

mühendislik, mimarlık ve planlamada

Yıl: 1, Sayı: 2, Ekim-Kasım 2008, Eden: 50 Yıl

Yaklaşan Tehlike
Nükleer Santraller

Yayın Kurulun'dan

Teknikemek'in 2. sayısıyla merhaba!

İlk sayımızda "Su Politikaları" başlıklı dosya konumuzda dünyada yaşanan temiz su sorunundan, suyun özelleştirilmesine, içme suyundan tarımsal sulamaya kadar birçok konuyu tartışıp alternatif çözümler ürettik. Meseleye halkçı bir perspektiften yaklaşarak suyun tekelleşmesine, özelleştirilmesine, yeterli arıtma tesisleri kullanılmadan halka su verilmesine karşı çıktık.

Bu sayıda dosya konumuz Nükleer Santraller... Konuya dair, hem bu konuda uzun yıllar çalışmış bilim insanları, hem de yıllardır mücadele içinde olan Nükleer Santral karşıtlarının yazılarına yer verdik. Elbette, nükleer santraller bu sayıdan sonra gündemimizden çıkmış olmayacak. Halkçı, ülkemizi emperyalist tekelere yağmalatmayacak, doğayla olabildiğince uyumlu bir enerji politikası yaşama geçirilinceye kadar gündemimizde yer almaya devam edecek.

Dosya konularımız içerisinde Teknikemek olarak altına imzamız atacağımız yazılar olduğu gibi, kimi yönleriyle katılmayacağımız yazılar da olmaktadır. Biz, böyle bir araya gelmelerden korkmuyor; ancak çizgimizi de net olarak ortaya koyuyoruz.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesine bağlı doğalgaz dağıtım şirketi İZGAZ geçtiğimiz ay özelleştirildi. MMO ve EMO Kocaeli Şubelerinin öncülüğünde Kocaeli Özelleştirme Karşıtı Platformu'nun uyarı ve mücadelesine rağmen Kocaeli Büyükşehir Belediyesi bir seçim yatırımı olarak İZGAZ'ı sabıkası kabarık uluslararası bir tekel olan Fransız G.D.F. Suez'e peşkeş çekmekten geri durmadı.

Şezlong yasası olarak tabir edilen yasa ile kıyı ve sahil şeritlerimiz sermayenin 'şezlong'larına açıldı. Ve başkaca gündem maddeleri üzerine yazılar.

TMMOB örgütlülüğünün iç işleyişine dair belki de önemli gündem EMO'nun 21-22-23 Kasım tarihlerinde yapacağı Tüzük ve Yönetmelikler Genel Kurulu. Seçimsiz, grup kavgaları olmadan yapılacak bu genel kurul oldukça önemli. Odalarımızın işleyişini belirleyen Tüzük ve Yönetmeliklerin burjuva, bürokratik etkilerden kurtarılıp mesleğin, emeğin, halkın çıkarlarının korunması temelinde yenilenmesi oldukça önemli bir fırsat ve olanaktır.

Geçen sayımızda gördüğümüz bazı eksiklikleri, gelen eleştiri ve öneriler doğrultusunda gidermeye çalıştık.

Yine de eksik ve hatalardan muaf değiliz.

Geçen sayımızda kapağımızda "teknikemek" siyah puntolarla yazılmıştı. Emekçilerin televizyonu Hayat Televizyonunun açılışıyla protesto kurdelaımızı çıkartıyor, eşitlik ve özgürlüğün bayrağını göndere çekiyoruz.

Geçen sayımızda yine bu köşeden yazdıklarımızı yinelenmekte fayda var:

"Sadece okumak değil her okuyucumuzun da aynı zamanda dergimizin yazarı ve dağıtıcısı olmasını istiyoruz. Böyle bir çaba ve büyüyen güçle bilimin, bilimden yana olan aydınların ve emekçilerin gelecek güzel günlere ulaşmasına yardımcı olabiliriz. Teknikemek bu işlevi yerine getirmek için elinden geleni yapacaktır."

İçindekiler

- 2 Yayın Kurulu'ndan
- 3 Haber / Etkinlik
- 4 Enerji, Emperyalizm ve Türkiye / Tunç Şenal
- 6 Yolumuz Uzun
Ertuğrul Ünlütürk
- 7 Yenilenebilir Enerji Kaynakları / Tanay Sıdkı Uyar
- 9 Nükleer Enerji Ne Pahasına, Kimin İçin?
Bursak Kararman Uğral
- 11 Nükleerde Marka: Sino / Suat Yılmaz
- 12 Nükleersiz Bir Türkiye / Arif Küner
- 14 Akkuyu Karakuyu Olmasın / Kamer Beyazgöl
- 16 Nükleer Macerasına Panoramik Bakış / Tahir Çiçekçi
- 18 Nükleer Santrallere Karşı Emek Eksenli Karşı Çıkış
Mustafa Kadroğlu
- 19 Odalar Yüzünü Üyelere Dönmelidir / Erdal Arslan
- 20 Liberalizmin Yeni Formülü: Bırakınız Ölsünler
Celal Beşiktepe
- 21 Tüm Şezlonglara Özgürlük / Mehmet Hırsır
- 22 Bilgi Emekçileri, Meslek ve Sendikal Örgütlülük
Oya Tezel
- 23 İş Kazaları, Meslek Hastalıkları ve Teknik Elemanlar
Bedri Tekin
- 25 Kalite Felsefesi / Semra Çaralan
- 27 Televizör'den Televizyon'a / Arif Doğan
- 28 Yatahın Tarih Karşısında Yenilgi / Selçuk Karstarlı
- 29 Kadın Emekçi ve Cinsiyet Ayrımıcılığı / Beyhan Tayat Orman
- 30 Kitap
- 31 Odalar ve Öğrenci Komisyonları / Onur Kotan

Günlük EVRENSEL

gazetesi ile birlikte

İki Ayda bir ücretsizdir.

Fiyatı: 50 Ykr

Türü:

Yaygın süreli

Bilgi Basın Yayın

San. Tic. Ltd. Şti. Adına Sahibi:

Ahmet Sami Belek

Sorumlu Müdür:

Mehmet Uğraş Vatanadaş

Yayın Kurulu: Prof. Dr. Arif Nacaroglu, Ali Bülbül, Celal

Cozlm, M. Arif Koşar, Mustafa H. Tifilçi, Nurten Gültekin

Çalık, Selçuk Karstarlı, Taylan Toral, Tunç Şenal

Yönetim Yeri: Eskişehir Mahallesi Dolapdere Caddesi Karabatak

Sokak No: 31/2 Şişli / İSTANBUL

Tel: (0212) 2332036 Faks: 2331860-70

Baskı: SM. Matbaacılık

Çobançeşme Mah. Sanayi Cad.
Altay Sokak. No:10 (A Blok)
Yenibosna-Bahçelievler / İSTANBUL
Tel: 0 212 654 94 18

Dağıtım: Doğan Dağıtım

e-posta: teknikemek@hotmail.com

HABERLER

İZGAZ Özelleştirildi! ÖKP Protesto Etti!

Özelleştirme Karştı Platform'un tepkisine rağmen İZGAZ'ın satış ihalesi 14 Ağustos 2008 tarihinde gerçekleştirildi. Fransız Hükümetinin ortak olduğu GDF Suez'e İZGAZ'ın yeni sahibi olurken, ÖKP ihale salonunun önünde basın açıklaması yaptı.

TMMOB Kocaeli'nde Su Zammını Durdurdu!

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin 10 metreküp kadar su kullanımına yüzde 20, 10 metreküpün üzerindeki su kullanımına yüzde 51 oranında yaptığı zammın yürütmesi durduruldu. İdare Mahkemesi, TMMOB Kocaeli İl Koordinasyon Kurulu aracılığıyla TMMOB adına açılan davada, yürütmenin durdurulması kararı verdi.

19 Eylül 1979 TMMOB Tarihinin Önemli Bir Günüdür!

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanca, TMMOB ve bağlı odaların 19 Eylül 1979 tarihinde yaptıkları bir günlük iş bırakma eyleminin yıldönümü nedeniyle 18 Eylül 2008 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.

NKP'den Nükleer İhalesine Karşı Eylem!

NKP, 24 Eylül 2008'de Akkuyu Nükleer Santralının ihalesinin yapıldığı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının önünde yaptığı eylemle ihaleyi protesto etti.

"Bilişim Sektöründe Örgütlenme" Paneli Yapıldı

EMO İstanbul Şubesi, 5 Eylül Cuma günü Tez-Koop İş Sendikası'nın da desteğiyle 'Bilişim Sektöründe Örgütlenme' konulu panel düzenledi. Yıldız Teknik Üniversitesi'nde gerçekleştirilen, EMO İstanbul Şubesi Başkan Yardımcısı Kurtuluş Kaya'nın yönettiği panele konuşmacı olarak; Cumhuriyet Gazetesi yazarı ve sendikacı Şükran Soner, Uni Global Sendikası IT Örgütlenme Başkanı Gerhard Rohde, LBC Sendikası IT Örgütlenme Yöneticisi Cohen Dries ve Tez Koop İş Sendikası Genel Başkanı Gürsel Doğru katıldı.

FUARLAR

23-26 Ekim 2008: Medist 2008 (7. Uluslararası Medikal Ürünler, Laboratuvar Ekipmanları ve Hastane Donanımları Fuarı), CNR Expo İstanbul

29 Ekim - 1 Kasım 2008: Homeland Security 2008 (4.Güvenlik Teknolojileri ve Ekipmanları Fuarı), CNR Expo

30 Ekim - 02 Kasım 2008: Bursa 7.Metal İşleme Teknolojileri Fuarı, TÜYAP

30 Ekim - 02 Kasım 2008: Techno-Ka 2008 (Techno-KA Popüler Teknoloji ve Bilişim Fuarı), Samsun

01 Kasım 2008: Safety İstanbul 08 (İş Sağlığı ve Güvenliği Fuarı ve Konferansı), Askeri Müze ve Kültür Sitesi, Harbiye

ETKİNLİKLER

06-31 Ekim 2008: Mimarlık ve Kent Şenliği IV. İTÜ Mimarlık Fakültesi ve YTÜ Mimarlık Fakültesi ile birlikte anma toplantıları, sergiler, yayınlar ve bir sempozyum gerçekleştirilerek, mimarlık örgütlenmesinin yüzüncü yılında anma ve değerlendirmeler yapılacaktır.

13-15 Ekim 2008: 2. Uzaktan Algılama ve Coğrafi Bilgi Sistemleri Sempozyumu HKMO yürütücülüğünde Kayseri Erciyes Üniversitesi Sabancı Kültür Merkezi Konferans Salonunda yapılacaktır.

16 Ekim 2008: Dünya Gıda Günü Sempozyumu Ankara'da Milli Kütüphane Konferans Salonu'nda gerçekleştirilecek.

23-26 Ekim 2008: 5. Ulusal Hidrolik Pnömatik Kongresi Makine Mühendisleri Odası İzmir Şubesinin yürütücülüğünde İzmir Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi'nde yapılacaktır.

24 Ekim 2008: 27 Eylül 2007'de İSKİ Sarayburnu Şantiyesi'nde Vinç Bomunun üzerine düşmesi sonucu, bir iş cinayetinde kaybettiğimiz Gülseren Yurttaş ile ilgili açılan dava saat 11.00'da Sultanahmet Adliyesi 6. Asliye Ceza Mahkemesinde görülmeye devam edilecek.

24-25 Ekim 2008: TMMOB Mersin Kent Sempozyumu Mersin TMMOB İKK yürütücülüğünde Mersin MTSO Konferans Salonu'nda düzenlenecek.

19-21 Kasım 2008: TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası (HKMO) Ankara Şubesi yürütücülüğünde I. CBS (Coğrafi Bilgi Sistemleri) Günleri Sempozyumu Ankara'da İnşaat Mühendisleri Odası Konferans Salonunda düzenlenecektir.

24-25-26 Kasım 2008: EMO Olaganüstü Tüzük ve Yönetmelik Genel Kurulu Antalya'da yapılacak.

27-29 Kasım 2008: TMMOB Samsun Kent Sempozyumu Samsun TMMOB İKK yürütücülüğünde yapılacaktır. (Bahçelievler Mah. Mevlana Cad. Barış Apt. No.5/B)

30 Ekim - 2 Kasım 2008: ELEKON ve Otomasyon (22. Uluslararası Enerji, Elektrik Tesisatı, Aydınlatma, Ölçme, Koruma, Elektronik, Haberleşme ve Otomasyon Teknolojileri Fuarı), Altınpark Fuar Merkezi, Aydınlıkevler, Ankara

13 - 16 Kasım 2008: WEM. Elektrik, Aydınlatma, Elektronik, Otomasyon, Enerji, Makine ve Kontrol Sistemleri, CNR Expo İstanbul

20-23 Kasım 2008: Compex 2008 (33.Uluslararası Bilgisayar Fuarı) Lütfi Kırdar Fuar Merkezi, Harbiye/İstanbul

27-30 Kasım 2008: Endüstri Fuarı (Makine & Otomasyon). Yeşilköy/İstanbul

ENERJİ, EMPERYALİZM ve TÜRKİYE

Tunç ŞENEL
Makine Mühendisi

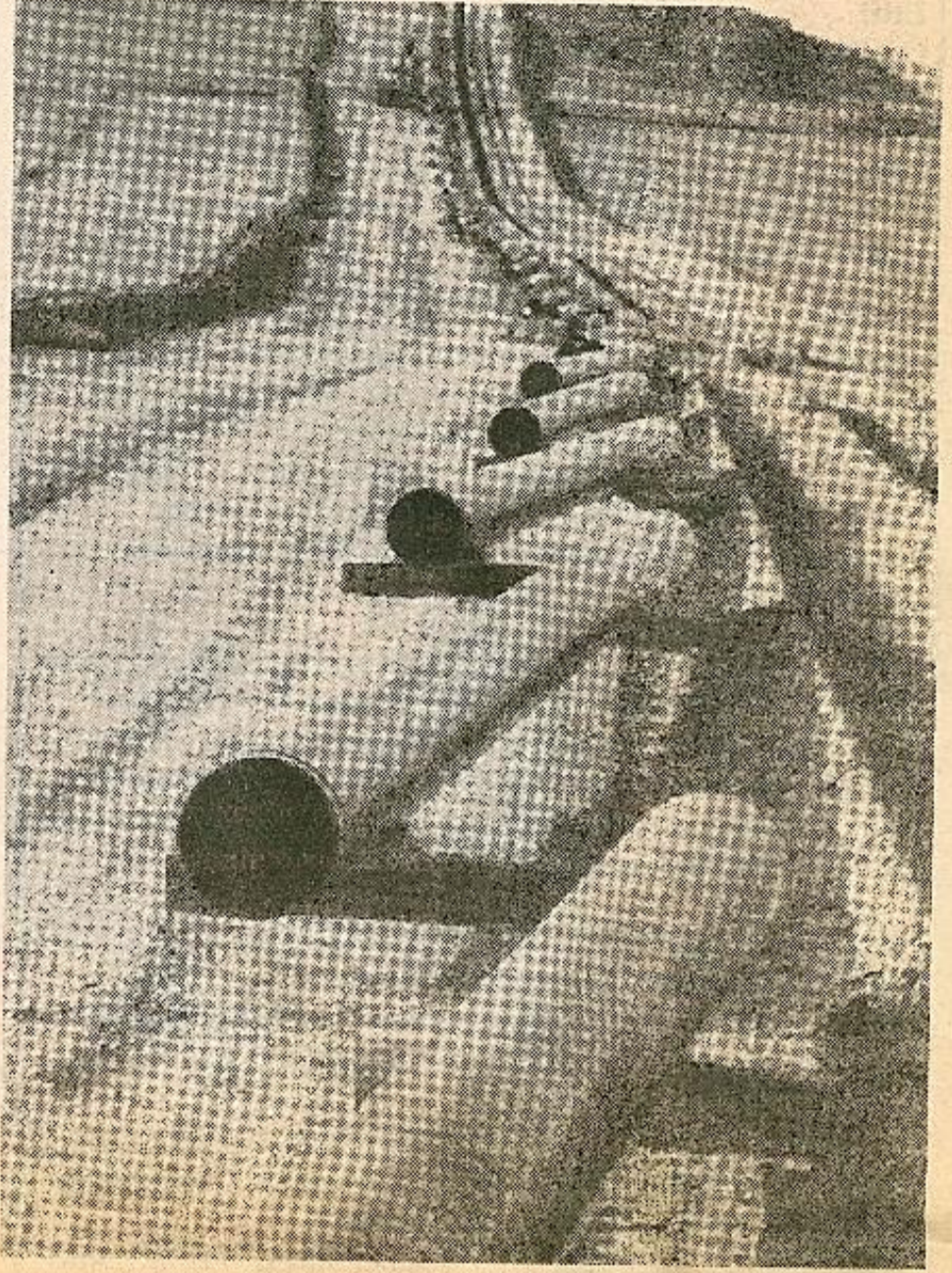
ABD'deki yeni-muhafazakarların, daha başkan R. Reagan döneminde ortaya atılan BOP'a Ortadoğu'da Arap ülkelerinin 'demokratikleştirilmesi' ya da 'global demokratik devrim' gibi yeni kavramları da katarak ortaya koydukları siyaset, sonradan ABD'nin Ortadoğu'nun anti-demokratik ülkeleri tarafından tehdit edildiği tezi de ortaya atılarak, Irak'ı işgale kadar varmıştır.

Nedir bu işgalin nedeni? Irak'a demokrasi getirmek midir? Yoksa Irak'ın petrol rezervlerinin zenginliği midir? Dünyadaki tüm kullanılabilir enerji çeşitliliği içinde ham petrolün oranı % 36,4 gibi büyük bir oranı temsil etmekteyken ve 2005 yılı sonu itibariyle; Ortadoğu'daki ham petrol rezerv, kaynaklar ve toplam üretiminin dünyadakine oranı % 41 iken (sadece rezervler % 62) ve 2030 yılına kadar enerji gereksiniminin tahminen bugünküne göre % 60 artacağı hesaplanırken, tükettiği petrolün % 60'ını dış kaynaklardan temin eden ABD'nin farklı bir şekilde davranması da beklenmezdi.

Gürcistan'ın Güney Osetya'yı işgal etmesi, Türkiye'nin Gürcistan ile ilişkileri, ordunun ıslahında ABD ve Türkiye'li askerlerin görev alması, ABD'nin Ortadoğu, Balkanlar, Kafkasya ve Orta Asya bölgelerinde doğal kaynakları kontrol altına almak ve yeni mevziler edinmek üzere Rusya ile karşı karşıya gelmekten ve Türkiye'yi bir savaş üssü olarak kullanmaktan geri durmayacağını göstermektedir. Türkiye'yi yönetenlerin bu siyasete uyum sağlamadaki coşkusu, Türkiye'yi bölge ülkeleri ile ilişkilerde güvenilir bir komşu olmaktan daha da uzaklaştırmıştır.

Diğer yandan uzun zamandır ha patladı ha patlayacak denen ve bütün dünya finans sistemini alabora eden finansal krizin boyutlarıyla ilgili "dudak uçuklatan" rakamlar, (trilyon dolarlarla ifade ediliyor) piyasalarda güveni sağlamak adına bunu üstlenmek isteyen emperyalist devletlerin yönetimleri. Devlet tarafından satın alınan veya kaynak sağlanması düşünülen bankalar, sigorta şirketleri ve diğer finansal kurumlar. (Bu yazı yayına hazırlandığında ABD Temsilciler Meclisinde görüşülen kurtarma paketi ret edilmişti) Peki; bunun faturası kimin çıkacak? Kimler ödeyecek bu bedeli? Önce emperyalist devletlerin halkları, yermeyecek sömürü ve baskı artırılarak dünya halkları, o da yetmeyecek olursa yeni savaşlar. Bu gelişmeler karşısında dünya halkları, işçi sınıfı ve emekten yana mühendisler uyanık olmak zorundadır.

Ergenekon operasyonu dönem dönem yapılan göz altılarla devam ediyor. Ancak öyle bir operasyon ki: 'yüksek rütbeli', 'iyi çocukların' koruyucularına dokunulmuyor, Ergenekon çetesinin ordu ve MİT ile ilişkisinin olmadığı özenle vurgulanıyor ve yargı süreci yalnızca AKP'nin önünü açmak ve muhalefete gözdağı vermekle sınırlanıyor. Oysa derin devlet olarak tanımlanan, yasalından ayrı ve bağımsız olmayan örgütlenmeler varlıklarını koruyor ve 'görev'

bekliyorlar.

Geçtiğimiz günlerde meslek odaları, sendikalar ve çevre örgütlerinin tüm muhalefetine, toplanan binlerce imzaya rağmen yapılan Nükleer Santral ihalesi fiyasko ve başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Ülkemizi nükleer lobilerin pazarı ve bir nükleer çöplük haline getirmek isteyenler, işbirlikçi hükümetin desteğine rağmen henüz başarılı olmuş değil.

İşbirlikçi sermayenin kendi ihtiyaçları doğrultusunda ülkeyi yeniden şekillendirme çabası mimar-mühendisleri de etkilemektedir. Mühendisler liberal, AB'ci, ulusalcı, milliyetçi vb. akımlardan etkilendiği gibi, mesleğin ağırlıklı kısmını oluşturan emekçi/ücretli mühendisleri temsil eden devrimci, demokrat, sosyalist mühendis ve mimarları da bağrımdan çıkarmasını bilmiştir. Bu insanlar çeşitli alanlarda demokratik kitle örgütlerinde yer almış ve topluma önderlik etmişlerdir.

İşte Teknikemek dergisi, tüm bu kargaşa ve bulanıklığın içinde; bilimden, emekten, halktan ve mesleğini onuruyla icra etmekten yana mimar ve mühendislerin sesi olarak ulusal kaynakların ve menfaatlerin gözetilmesi, sanayi, teknoloji ve tarımın halkın çıkarları temelinde geliştirilmesi için izlenilmesi gereken politikalarda etkin rol almayı, çalışmalar yapmayı ve gelecekte kurulacak olan bağımsız ve demokratik Türkiye, halk iktidarı projelerini bugünden üretmeyi kendine görev edinmiştir.

Nükleer Enerji "Gelecek" mi?

Akkuyu'da yapılması planlanan Nükleer Santral için ihale Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nda 24 Eylül tarihinde yapıldı.

İhale için 13 firma şartname alan firmalar şunlar:

- AECL Atomic Energy Of Canada Limited (Kanada)
- Itochu Corporation (Japonya)
- Vinci Construction Grand Projets (Fransa)
- Suez Tractebel (Fransa-Belçika)
- Atostroyexport (Rusya)
- KEPCO (Güney Kore-Türkiye)
- China Nuclear Power Components Co. (Çin)
- Unit Investment N.V. (Hollanda)
- Hacı Ömer Sabancı Holding (Türkiye)
- Alsim-Alarko Sanayi Tesisleri (Türkiye)
- Hattat Holding (Türkiye)
- RWE (Almanya)
- Ak Enerji (Türkiye)

24 Eylül'de gerçekleşen ihaleye yalnızca 1 firma teklif verdi. Rus-Türk ortaklığından oluşan Atomstroyexport-Inter Rao-Park Teknik Ortak Girişim Grubu'nun teklifi nedeniyle ihale sürecinin devam ediyor.

Türkiye'de Nükleer Santral rüyası 1960'lı yıllarda başlar. ABD soğuk savaş döneminde jüpiter balistik füzelerinin Türkiye'de konuşlanması karşılığında Küçükçekmece'de nükleer araştırma reaktörünün kuruluşuna yardım etmişti. İlk nükleer enerji projesi

ise 1967-1970'de düşünülür. Ancak proje rafa kaldırılır. 1974'te Akkuyu'da bir nükleer santral kurulması planlandı, fakat bu projede de hayata geçirilemedi. 1983 yılında dönemin Başbakanı Turgut Özal tarafından Akkuyu'da 600 mw'lik kurulu güçte bir nükleer santral projesi gündeme getirildi. Ancak yap-işlet-devret modelinin öne sürülmesi, nükleer ile yolları bir kez daha ayırdı.

1987 Çernobil kazasının ardından TAEK'in nükleer Enerji Dairesi kapatıldı. 1994 yılında danışmanlık ihalesi açıldı ve Kore kazandı. 1998'de nükleer santral ihalesi tekrar açıldı. ABD-Japonya ortaklı Westinghouse-Missubishi konsorsiyumu, Kanada'nın AECL (Candu) ve Almanya-Fransa ortaklı NPI firmaları ihaleye teklif verdiler. 25 Temmuz 2000 tarihinde dönemin Başbakanı Bülent Ecevit, nükleer enerji planlarından çok pahalı olduğu için vazgeçildiğini açıkladı ve bakanlar kurulu kararı ile ihale ertelendi. Nükleer Santrallerin ülkenin "enerji açığı"nın çözümünü için tek çıkar yol olduğu iddia edilirken, yapılacak santrallerle enerjide dışa bağımlılığın ortadan kaldırılacağı ifade ediliyor. Dahası yetkililer Nükleer Enerjinin en temiz enerji olduğunu söylüyorlar. İddialar, büyük medya ve sermaye kuruluşları tarafından yapılan propaganda daha da uzatılabilir.

Dosyamızın konusu; tam da bu iddiaların incelemesini, ters yüz edilmek istenen gerçekler üzerindeki örtünün kaldırılmasını amaçlıyor. Kara propagandanın en kara argümanlarından başlayalım: "Enerji açığı", "bağımlılık", "çevre kirliliği".

Yolumuz Uzun

Ertuğrul Ünlütürk Çevre Yüksek Mühendisi

Devrimciler bir anlamda otomobil sürücüleri gibidir; hep ileriye bakarken, arada bir de aynadan geriye bakarlar. Arşivle yaşamıyoruz ama geçmişten beslenmeyi de unutmuyoruz.

Neredeyse çeyrek asır önce, İnşaat Mühendisleri Odası'nın aylık yayını organının çevre özel sayısını bir grup arkadaşla birlikte hazırlamıştık üniversite öğrencisiyken. Arşivimde hala duran o pembe kapaklı dergideki yazımda, nükleer santrallerin gereksizliğinden ve tehlikelerinden bahsetmiştim. Hayat mı durağanlaştı, yoksa biz mi bilemiyoruz ama o yazıyı tekrar okuduğumda görüyorum ki ne bizim tarafta, ne de nükleercilerin tarafında değişen fazla bir şey yok.

Nükleerci lobinin inadı her geçen yıl giderek artıyor, üstelik bu kez kendi yasalarını bir yolunu bulup AKP iktidarına çıkarttırdılar, santral ihalesini de ayarladılar. Yani iş artık son derece ciddidir, çeyrek asır önce daha amatördü bunlar. Aradan geçen yıllar sürecinde siyasal iktidarın yanında birçok sivil toplum örgütü, çevreci geçinen dernekler, hatta TMMOB'ne bağlı bir meslek odası şimdi nükleerci lobinin sözcüsü durumundalar ve bize nükleer santralin yararlarını, çevreyle uyumunu anlatıyorlar.

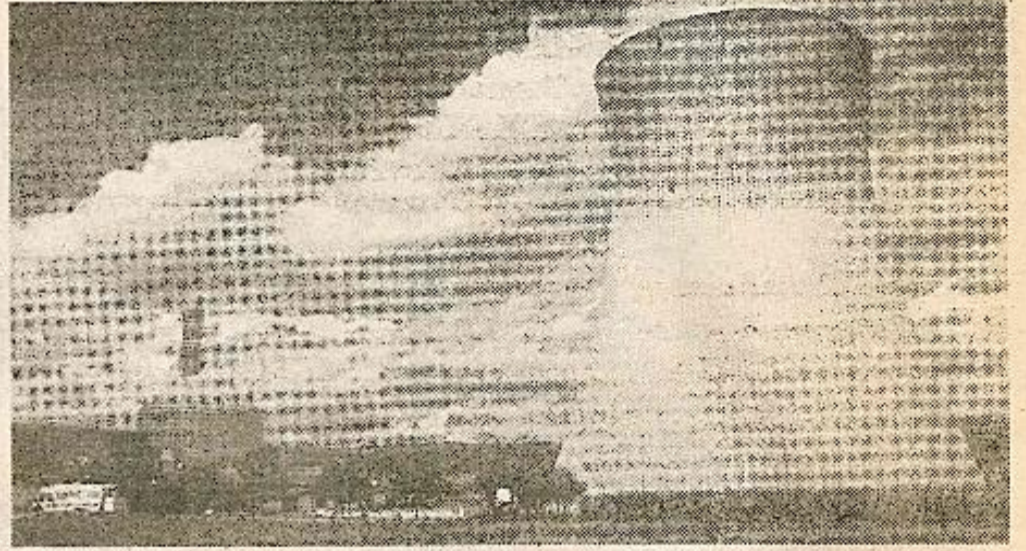
TMMOB yönetimi yıllardır nükleer santrallere dirençle karşı durur. Gerek kurumsal açıklamalarında, gerekse TMMOB çalışma gruplarının hazırlanan teknik raporlarında, nükleer santrallerin ülkemize ve yaşama vereceği zararlar bütün boyutlarıyla gözler önüne serilir. TMMOB'ne bağlı birçok meslek odası da halktan yana tavır alır, nükleere karşı durur. Fakat ne hikmetse TMMOB'nin bağlı bir odası (Fizik Mühendisleri Odası), nükleer santrallere ve o tercüme yasaya destek çıkar, gider AKP'nin enerji bakanına teşekkür eder. Yüzyıllardır süregelen sanat için sanat/toplum için sanat polemigi, mühendislik alanında kendini işte bu dar meslekçi anlayışla ortaya çıkarıyor.

Nükleer santral yandaşları, her şeyden önce nükleer santrallerin dünyada düştüğü batağı iyi irdelemeliler. 70'li yıllarda furya halinde yapılan santraller artık ömürlerini tamamladı ve gelişmiş ülkelerde yenileri yapılmıyor. Yapımı sürenler ise yılan hikayesine dönmüş durumda, çünkü bu ülkelerde büyük bir toplumsal muhalefet oluştu, santrallerin inşaatını halk fiilen engelliyor. Yapımı dokuz yıldır süren nükleer bir santralin varlığı, teknik imkansızlıktan değil, toplumsal muhalefetten dolayıdır. Dünyadaki duruma rakamlarla bakalım şimdi:

IAEA (Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu) 2007 verilerine göre dünyada şu anda çalışan 439 adet, yapımı süren 34 adet, kapatılmış olan ise 124 adet nükleer santral var. Toplamı 597 ediyor ve kurulmuş olan santrallerin %22'si kapalı durumda. Yapılmış ve yapımı süren bu 597 santralin büyük çoğunluğu, nükleer teknolojiye sahip 5 tane G8 ülkesi (ABD, Kanada, Fransa, İngiltere, Almanya) tarafından kurulmuştur. Dünyada kapalı durumda olan 124 nükleer santralin 91 tanesi, yani % 73'ü ise bu 5 ülkede bulunmaktadır. Bu ülkelerde yapımı süren nükleer santral sayısı sadece 2'dir, onlar da yılan hikayesine dönenlerdir. Bu rakamların özeti şudur; nükleer teknolojisine

sahip ülkeler, kendi ülkelerinde nükleer santral yapımından vazgeçmiştir, bu teknolojiyi yarı sömürge ülkelere pazarlıyorlar.

Bizim nükleercilerin temiz enerji kaynağı diyerek savunduğu nükleer santrallerin ne kadar temiz ve güvenli oldukları, nükleer atıkların bol

sıfırlı rakamlarla ifade edilebilen yok olma sürelerinden açıkça bellidir. Bazı radyoaktif çekirdeklerin yarı ömrü on binlerce yıl, aktivitelerinin yok olması ise yüz binlerce yıl sonra sona erer. Örneğin plütonyumun yarı ömrü 24 bin yıl, yok olma süresi ise 240 bin yıldır. Nükleer atıkların depolama güvenliği hakkında, Çevre Mühendisleri Odası vaktiyle şu uyarıyı yapmıştı:

"Ortalama gücü 1000 MW olan bir nükleer santral yaklaşık 27 ton yüksek düzeyli, 250 ton orta düzeyli ve 450 ton düşük düzeyli atık üretir. Bu atıklar ve tükenmiş yakıt çubukları 10-20 yıl boyunca reaktörün içindeki ya da yanındaki havuzlarda bekletilerek radyasyon seviyesi düşürülür. Ancak atıklar reaktörden çıkarıldıktan sonra yaklaşık 1 milyon defa daha fazla radyoaktifir. Ve hâlâ oluşan yeni izotopların radyoaktif bozunmalarından ötürü sıcaklık üretirler. Geriye kalan ve sıvılaştırıldığı için 200 bin defa daha fazla hacim kaplayan milyonlarca metreküplük, yüksek seviyeli sıvılaştırılmış radyoaktif atıkların da çelik tanklarda çevreden binlerce yıl yalıtılması gerekmektedir. Ancak radyoaktif sızıntıyı nihai olarak engelleyecek hiçbir yalıtma sistemi yoktur. Çelik tanklar 10-15 yıl içerisinde yüksek düzeyli, asidik ve sürekli radyoaktif ışınım sonucunda çatlar. ABD'de Hanford nükleer kompleksinde olduğu gibi doğaya sızarak, su ve besin zincirine katılır. Bazen de 1957'de ve 1993'de Rusya'da Çelyabinsk ve Tomsk7 nükleer komplekslerinde olduğu gibi patlar. Aynı nedenlerden dolayı son dönemlerde en güvenli yöntem olarak görüldüğünden jeolojik depolama için camlaştırılan atıkların da belli bir süre sonra, mikroskobik çatlaklar yaptığı ve camın yapısını bozarak çevrede sızıntıya neden olduğu İsveç'teki uygulamalar sonucu ortaya çıkmıştır."

Bu ve benzeri uyarıların uzmanlar tarafından defalarca yapılmasına rağmen, akıbeti belirsiz atıklar üreten nükleer santrallerin bizim ve diğer dünya halklarının önüne dayatılmış olması sadece bir inatlaşma değil, küresel kapitalizmin ve güdümündeki işbirlikçi hükümetlerin, yaşam hakkına verdiği değer bir göstergesidir.

Bizlere, bu ülkenin aydınlık yüzü yaşam savunucularına düşen görev; yaşam hakkımıza yapılan bu saldırıyı ne pahasına olursa olsun püskürtmektir. Bunun için, gerek santrallerin yapılacağı yöre halkının, gerekse tüm halkın tepkisini omuzlamak üzere siyasi partilere, DKÖ'lerine, meslek odalarına, hepimize ağır bir görev düşüyor, sokaklar bizi bekliyor.

Nükleere karşı epey yol katettik diyerek kendimizi kandırmayalım, çünkü yolumuz uzun.

Yenilenebilir Enerji Kaynakları

Doç. Dr. Tanay Sıdkı Uyar

**Avrupa Yenilenebilir Enerjiler Birliği Türkiye Bölümü (EUROSOLAR Türkiye) Başkanı
Türkiye Çevre Platformu (TURCEP) Koordinatörü
Temiz Enerji Platformu (TEP) Koordinatörü**

İçinde Yaşadığımız Atmosferde Fosil Yakıtların Yakılması Etkileri

Çok değil, 100 yıl gibi kısa bir sürede fosil yakıtların doğaya ve canlıların sağlığına verdiği zararlar etkisini gösterdi. Kömür, doğalgaz, petrol gibi binlerce yılda oluşmuş kaynaklar "insanlığın gelişmesi(!)" adına tükendikçe, atıklarıyla hava, su, toprak da tükenmeye başladı. Fosil yakıtlar olarak adlandırılan kömür, petrol ve doğalgazın yarattığı olumsuzluklar sadece yakın çevreyle sınırlı kalmadı; atmosfere de yayıldı. Sonunda bu kirlilik, iklim değişikliğine yol açmaya ve dünya yaşamını tehdit etmeye başladı.

Bugün fosil yakıtların çevre ve insan sağlığı açısından yarattığı olumsuzluklar her geçen gün katlanarak artıyor. Fosil yakıtlar yakıldığında altı çeşit sera gazının açığa çıkmasına neden oluyor. Bunlardan en belirleyici olanları karbondioksit (CO2) ve metan. Diğer kirleticiler ise kükürt, partikül madde, azotoksit, kurum ve kül...

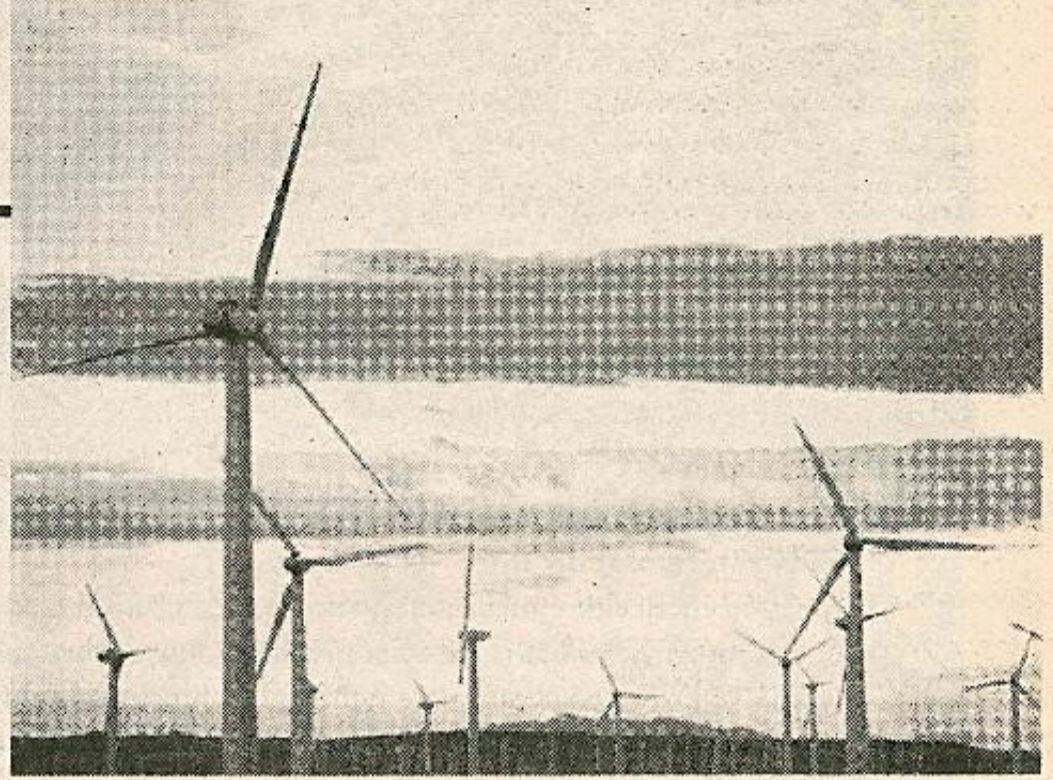
Bir yandan ulusal ve ekonomik çıkarlar gözetilirken, diğer yandan da nükleer enerji dahil olmak üzere petrol, kömür ve doğalgaz gibi fosil yakıtların zararını fark edenler, standart dışı ve pazar değeri olmayan bu çöp teknolojileri, bu gerçeğin farkında olmayan ülkelere aktarmaya başladılar. Bu teknolojileri satabilmek için kredi veren ülkeler, geçmişin sorunlu teknolojilerini başka ülkelere de taşıdı, taşıyor.

Nükleer Enerji Santrallerinin Kuruluş Amaçları ve Terk Edilmelerinin Nedenleri

Nükleer Santrallerin ana kuruluş amacı çalışmaları sırasında nükleer silah hammaddesi üretmeleridir. Asıl ürün nükleer reaksiyon sonrası yakıt çubuklarında biriken plutonyumdur. Bu işlem sırasında açığa çıkan ısı ise bir biçimde taşıyıp elektrik üretiminde veya merkezi ısıtmada kullanılmak zorunda kalmaktadır. Nükleer santraller ömürleri boyunca ürettikleri toplam enerjinin üç katını tüketerek üretilmektedir.

Nükleer güce sahip ülkeler 1950 ve 1970'lerde kendi ülkelerinde yürüttükleri bu faaliyeti 1980'li yıllardan itibaren diğer ülkelere taşımayı kendi çıkarları için daha uygun görmüş, yakıt hazırlama ve kullanılmış yakıtlardan plutonyumu alma ile yetinmiş ve geri kalan radyoaktif atığı kendi imkanları ile depolamaya katlanmıştı. Ancak anlaşılıyor ki bugün artık bu atıkların miktarı da artmaya başlamış, nükleer güce sahip ülkelere de depolanması çok maliyetli bulunmuş ve bu atıkların diğer ülkelerdeki araştırma kuruluşlarında yeniden kazanım amaçlı değerlendirilmesi gündeme gelmiştir. Eğer bu da gerçekleştirilirse nükleer silah malzemeleri buna sahip olan ülkeler tarafından kendi ülkelerine hiç bir toplumsal maliyet getirmeden elde edilebilecektir.

ABD de 1978 yılından bugüne tek bir yeni nükleer santral siparişi verilmemesinin nedenleri 2006 yılında yayınlanan ve

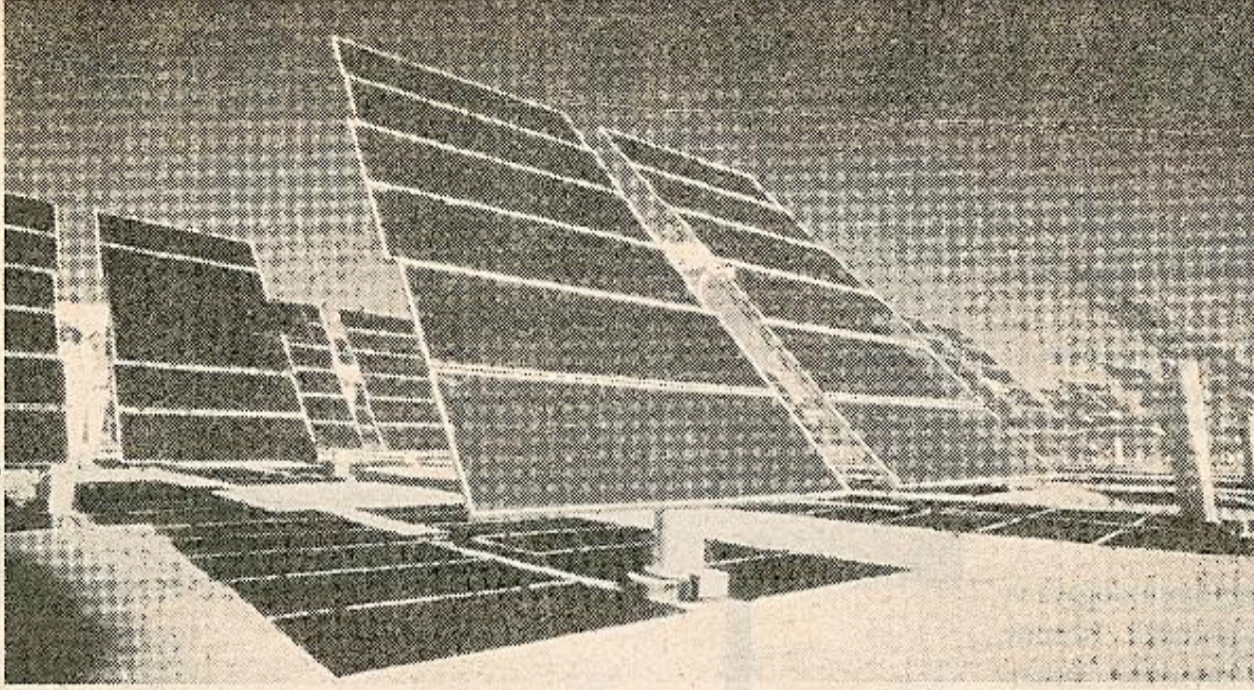
Amerikan Kongre Kütüphanesi tarafından hazırlanan rapora göre şu şekilde sıralanmaktadır: Nükleer santrallerin kuruluş maliyetlerinin çok pahalı olması, Nükleer Düzenleme Kurulu tarafından nükleer santral işleten şirketlerin denetlenmesinin yüksek maliyetleri, ABD vatandaşlarının kendi yaşam çevrelerini kendilerinin korunması gereken bir tesisle paylaşmak istememeleri ve nükleer santrallerin kapatılması ile ortaya çıkacak radyoaktif malzemenin depolanması ve binlerce yıl korunmasının çok pahalı olması. Almanya Parlamentosu aldığı bir kararla ülkenin tüm nükleer santrallerini sırasıyla kapatma kararı aldı. Özelleştirilemeyen 19 nükleer santralinin bertaraf edilmesi için 91 milyar Sterlin gerektiğini İngiltere Başbakanı açıkladı.

Yenilenebilir enerji kaynakları derken neyi kastediyoruz?

Yenilenebilir enerji, "doğanın kendi evrimi içinde, bir sonraki gün aynen mevcut olabilen enerji kaynağı" olarak tanımlanıyor. Bugün yaygın olarak kullanılan fosil yakıtlar, yakılınca biten ve yenilenmeyen enerji kaynakları. Oysa güneş, rüzgar, biyokütle ve jeotermal gibi doğal kaynaklar yenilenebilir olmalarının yanı sıra temiz enerji kaynakları olarak karşımıza çıkıyor.

Yenilenebilir Enerji kaynaklarının fosil ve nükleer kaynaklara göre çok daha az enerji sağladığı yalanı yanıtlanmak durumundadır. İçinde yaşadığımız atmosferde yaşam çevresinin oluşması her zaman ısıyı cömertçe sunan güneş sayesinde. Atmosferin dışında ortam sıcaklığının -60 derece olduğunu hepimiz biliriz. Güneşin varlığı ve atmosferi saran sera gazlarının bünyelerinde ısı tutma kapasiteleri sayesinde ortalama sıcaklık 16 dereceye ulaşmaktadır. Enerji üretiminin nasıl gerçekleştirileceğine ilişkin yapılan tüm tartışmalar güneşin sağladığı sıcaklığın üstünde olan enerji talebinin nasıl karşılanacağıdır. Fosil ve nükleer enerjiler bu konuda çözüm olmadıklarını kanıtlanmış ve kullanımları atmosfer içinde tüm yaşam çevresini yok etmiştir. Bu nedenle çözüm öncelikle enerjinin etkin kullanımı ve tüketilen enerjinin %100'ünün yenilenebilir enerjiden karşılanmasıdır.

teknikemek

Yenilenebilir enerji kaynakları enerji ihtiyacını karşılamada yeterli olabilir mi?

Güneşten enerji elde etmek, güneşin doğuşundan batışına kadar atmosferin içine verdiği ısı ve ışığı, insanların ihtiyaç duyduğu elektrik ve proses ısı (sıcak su ve buhar gibi) ihtiyacıyla buluşturup yararlanmakla mümkün oluyor. Burada asıl kaynak güneş ve her gün yenileniyor. Güneşin ulaştığı yere bir düz toplayıcı konulduğunda bunun ısıyla 70-80 derece su elde etmek mümkün.

Güneşten daha fazla ısı elde etmek için (130 derece sıcaklıkta proses ısı) gelen ışımın çeşitli yansıtma teknikleriyle bir nokta veya çizgiye odaklanması gerekiyor. Bu da bir yoğunlaştırıcı, odaklı toplayıcı yardımıyla yapılıyor. Böylece dağınık enerji kaynağı odaklanarak, 130 derece buhar elde etmek üzere kullanılabilir. Bununla da endüstrinin toplam enerji talebinin % 50 sini oluşturan proses ısı sağlanabiliyor.

Güneş dünyadan yaz ve kış aylarında farklı konumlarda görünüyor. Mimari tasarımlarda, yaz aylarında güneşin evin içine girmesini engelleyen, kış aylarında ise içeriye girmesini sağlayan pasif sistemler de tasarlanabiliyor. Burada asıl amaç, mevcut işleri daha az enerjiyle yapabilmek.

Güneşten elektrik üretmek için güneş pillerinden yararlanılıyor. Bu yolla üretilen elektrik, şebekede kullanılan kaliteye getirilebiliyor. Binaların yüzeylerine ve çatısına monte edilen beş adet güneş pili modülüyle bir evin elektrik gereksinimi karşılanabiliyor.

Almanya Parlamentosu aldığı bir kararla çatısına güneş pili monte edip elektrik şebekesine ürettiği elektriği veren tüm vatandaşlardan maliyetini ödeyerek tüm elektriği satın alıyor. Artık her vatandaş bu yolla yılda 2000 EURO civarında gelir temin edebiliyor. Almanya ya göre çok daha güneşli olan Türkiye'de üç misli daha az maliyetle güneşten elektrik üretimi gerçekleştirilebilir ve en az 5 milyon konut tüm elektrik gereksinimini güneş pillerinden karşılayabilir.

Rüzgar, güneşin doğuşundan batışına kadar yeryüzündeki farklı yüzeylerin, farklı hızlarda ısınıp soğumasıyla oluşuyor. Hareket halindeki havanın kinetik enerjisine rüzgar enerjisi deniyor. Dev kulelerin üzerine monte edilen kanatlar yardımıyla rüzgardan elektrik enerjisi üretilebiliyor. Kanatların birleştiği yükseklikte bulunan bölmeden aşağıya sadece elektriği ileten

kablo indiriliyor. Bugün artık tek bir rüzgar türbini ile 25 000 kişinin elektriğini sağlamak mümkün hale geldi.

Rüzgar türbinleri fosil yakıt santralleriyle karşılaştırıldığında, işletme maliyetinin de sıfır olduğu hesaba katılırsa en ekonomik enerji kaynağı. Türkiye diğer Avrupa ülkeleri ile karşılaştırıldığında iki misli bir rüzgar potansiyeline sahip. Halen ilgili kamu kuruluşlarına yapılmış 83 000 MW kapasiteli rüzgar enerji santrali lisans başvurusu bulunmaktadır. Türkiye'de mevcut toplam elektrik üretme kapasitesi 40 000 MW. Türkiye'de yılda tüketilen elektriğin tamamı rüzgar enerjisi santralleri yardımıyla ekonomik olarak karşılanabilir.

Deprem Bölgesi olan ülkemizde jeotermal enerjiden yararlanarak en az 1000 MW kapasiteli jeotermal enerji santrali kurulabilir ve en az 5 milyon konut ekonomik olarak jeotermal enerji ile ısıtılabilir.

Bitkiler büyürken, fotosentez sırasında atmosferden aldıkları karbondioksitin (CO2) karbonunu bünyelerinde biriktirip biyokütleyi oluştururken oksijeni dışarıya veriyorlar. Bu bitkiler yakıldığında ise CO2 yeniden atmosfere veriliyor. Bu nedenle biyokütle yakılmasına "sürdürülebilir biyokütle enerjisi kullanımı" adı veriliyor. Hızlı büyüyen bitkilerle enerji ormanları oluşturup, bir yandan yetiştirip diğer yandan yakarak elde edilecek buhardan elektrik üretimi yapılabilir. Bu konuda gerçekleştirilebilecek büyük bir potansiyel bulunuyor.

Hayvansal ve bitkisel atıkların çürütülmesiyle üretilen metan gazını depolayarak tehlikeli ve çevreye zararlı olabilecek bir gazı enerjiye dönüştürmek mümkün. Metan gazı daha sonra yakılarak enerji elde ediliyor.

Çöp içinde biriken metan gazı açılan kuyulardan borularla elektrik enerjisi üretim tesisine pompalanarak üretim gerçekleştiriyor. Aktif gaz depolama sistemiyle depolanan gazların arıtılmasıyla elde edilen metan gazı yakılarak elektrik enerjisine dönüştürülüyor.

Biyolojik Atık su tesislerinden çıkan çamurdan biyogaz ve elektrik elde edilebiliyor. Enerji üretim sisteminin devreye girmeyle bir yandan çamur miktarında azalma sağlanırken, diğer yandan da tesiste tüketilen elektriğin önemli bir kısmı biyogazla elde edilebiliyor.

Kısa tanımlarını verdiğimiz yenilenebilir enerji kaynakları geçmişte vardı, bugün de var ve gelecekte de varlığını dünya varoldukça sürdürecektir. İnsanoglu 1850'lerde bu kaynakları insan etkinliklerinin gerektirdiği ısı ve elektrik enerjisine dönüştürecek teknolojilere sahip değildi. Fosil ve nükleerden umudun kesildiği son 30 yıl içinde bu teknolojiler geliştirildi ve kullanılmaya başlandı. Yurttaşın kamusal işlevlerini yerine getirdiği ülkeler yenilenebilir enerji kullanımlarını gerçekleştirmek için her türlü önlemi alıyorlar. BU ülkelere göre çok daha fazla yenilenebilir enerji kaynağına sahip ülkemiz ulaşım, sanayi, konut ve tarım sektörlerinde gereksinim duyduğu ısı ve elektrik enerjisinin tamamını yenilenebilir enerji kullanımı ile karşılayabilir.

NÜKLEER ENERJİ! NE PAHASINA KİMİN İÇİN?

Burçak Karaman Uysal

**TMMOB Çevre Mühendisleri Odası
Genel Sekreteri**

Nükleer Santrallerin Riskleri

Nükleer santrallerin sayıları arttıkça nükleer kazalar ve beraberinde getirdiği sorunlar da hızla artmıştır. Bu noktada nükleer santrallerin riskleri tartışılmaya başlanmış ve en büyük sorunlardan biri haline gelmiştir. 1980'lerdeki çevre politikasında en önemli değişikliklerden birisi çevreyle ilgili karar verme süreçlerinde risk değerlendirmesi ve risk yönetiminin rolünün kabul edilmesi olmuştur.

Çevresel yaşamın ilk dönemlerinde risk kavramlarından çok az söz ediliyordu. Daha çok kirlilik standartlarını belirleyen bu yasalar ve yönetmelikler, kamu sağlığını korumayı sağlayan güvenlik sınırlarını kurmuştur. Bu standartlar aslında kirlenmelerin sahip olduğu eşik değer varsayımıdır ve bu eşik değerlerin altındaki konsantrasyonlara maruz kalmanın zararı olmadığı kabul edilir. Toksik atık problemleri ortaya çıktığında kabul edilen ve söylenen her şey bugün değişmiştir. Risk terimleri içinde konuşmak artık zorunlu hale gelmiştir.

Çevresel risk değerlendirmesi ile çevresel risk yönetiminde karar verme süreçleri işletilir. Verilen mevcut risk tahminleri üzerinden; kurum ve kuruluş ile siyasi iradenin, milyonda bir riskin kabul edilebilir olup olmadığı, kabul edilebilir risk düzeyine erişmek için yapılması gerekenler ve nasıl yapılacağı gibi konularda karar vermesi gerekmektedir.

Ancak politika üreten ve ülkeyi yöneten siyasi "otoriteler", yeni düzenlemeler sırasında bu ve benzeri bilgilere ihtiyaç bile duymamakta, bilimsel çevrelerden gelecek cevapları beklemek yerine çıkarları doğrultusunda hızla uygulamayı, bunun zem-

inini hazırlamak içinse yasa yapmayı tercih etmektedirler.

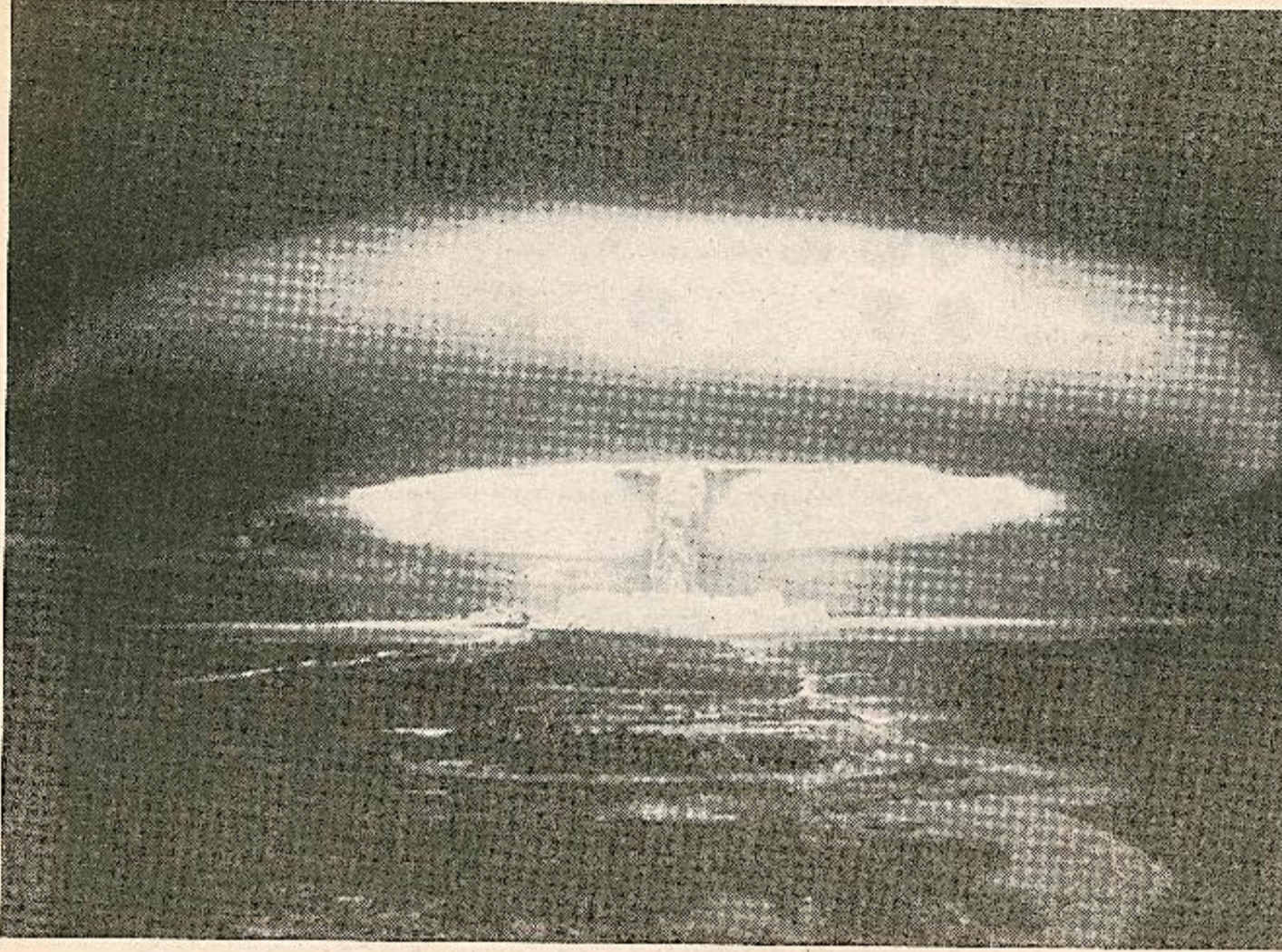
Buna son örnek, AKP hükümetinin, 8 Mayıs 2007 tarihinde, yine bir gece yarısı operasyonu ile "Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi Hakkında Yasa"yı TBMM'de kabul etmesidir. Çernobil'in etkileri ülkemizde son günlerde daha da açık hissedilirken bilim insanları tarafından yayınlanan nükleer karşıtı raporlar siyasal iktidarca göz ardı edilmekte, dünyada terk edilen bir teknoloji olan nükleer santrallerin kurulumu için hükümet, ülkemizde "pazar" yaratmaya çalışmaktadır. Bunun zeminini hazırlamak için ise alelacele yasalar çıkarmaktadır.

Bugüne kadar pek çok nükleer kazaya sahne olan nükleer santrallerden son haber, geçtiğimiz günlerde Fransız Nükleer Güvenlik Ajansı (ASN)'den gelmiştir. ASN, 7 Temmuz 2008 günü saat 23.00'de Avignon yakınlarındaki Tricastin nükleer tesisinde uranyum içeren 30 metre küplük bir sıvının fabrikaya yayıldığını doğrulamıştır. Tesisin yakınındaki iki küçük nehir kirlenmesi sonucunda 8 Temmuz saat 01.00'da bu nehirlerden gelen suyun kullanımına kısıtlama getirilmiştir. Fransız IRSN Enstitüsü'nden yapılan açıklamaya göre, sudaki radyoaktivite düzeyinin Dünya Sağlık Örgütü'nün kabul edilebilir içme suyu standartlarından 1000 kat daha fazla olduğu saptanmıştır.

Nükleer Atık Sorunu

Nükleer santraller, her an meydana gelebilecek radyoaktif sızıntı riskinin yanı sıra atıklarıyla da yaşamı tehdit eder. Her enerji üretim tesisi, diğer üretim süreçleri gibi atıkları ve doğal ortama verdiği zararlarla çeşitli çevre sorunlarına neden olur. Nükleer santralleri diğer enerji santrallerinden ayıran en önemli özellik, nükleer santrallerde radyoaktif maddelerin kullanılmasıdır. Cevherin çıkarılması için yapılan madencilik faaliyeti ve yakıt elde etmek için yapılan işlemler sırasında birçok çevre sorunu ortaya çıkmaktadır.

teknikemek

Radyoaktif maddenin ve atıkların taşınması, depolanması ve kullanımı, çevre için yüksek riskler oluşturmaktadır. Tesis kapatıldıktan sonra da çevre sorunları yaratma potansiyelini korumaktadır. Ayrıca termik santrallerde benzer şekilde soğutma suyunun buharlaşması ile atmosfere verilen su buharı ve yine soğutma suyunun verildiği alıcı ortamda yarattığı ısı kirlilik, nükleer enerji üretimindeki bir diğer önemli çevre sorunudur.

Yok olma süresi on binlerce yıla ifade edilen nükleer atıklar için hala güvenli hiçbir depolama yöntemi yoktur. Radyoaktif bir çekirdeğin aktivitesinin yarıya inmesi için gereken süreye "yarı ömür" denir. Radyoaktif bir maddenin 10 yarı ömürden sonra aktivitesinin sona erdiği bilinmektedir. Radyoaktif atıklar arasında bulunan Stronsiyum 90 ve Sezyum 137 gibi çekirdeklerin yarı ömrü 28 ve 30 yıldır. Plütonyumun ise 24 bin yıl. Bu durumda bir plütonyum stokunun aktivitesinin pratik olarak sona ermesi için aradan tam 240 bin yıl geçmesi gerekir.

Ortalama gücü 1000 MW olan bir nükleer santral yaklaşık 27 ton yüksek düzeyli, 250 ton orta düzeyli ve 450 ton düşük düzeyli atık üretir. Bu atıklar ve tükenmiş yakıt çubukları 10-20 yıl boyunca reaktörün içindeki ya da yanındaki havuzlarda bekletilerek radyasyon seviyesi düşürülür. Ancak atıklar reaktörden çıkarıldıktan sonra yaklaşık 1 milyon defa daha fazla radyoaktiftir. Ve hâlâ oluşan yeni izotopların radyoaktif bozunmalarından ötürü ısı üretirler. Geriye kalan ve sıvılaştırıldığı için 200 bin defa daha fazla hacim kaplayan milyonlarca metreküp, yüksek seviyeli sıvılaştırılmış radyoaktif atıkların da çelik tanklarda çevreden binlerce yıl yalıtılması gerekmektedir.

Ancak radyoaktif sızıntıyı nihai olarak engelleyecek hiçbir yalıtma sistemi de yoktur. Çelik tanklar 10-15 yıl içerisinde yüksek düzeyli, asidik ve sürekli radyoaktif ışıma sonucunda

çatlar. Nükleer atıklar böylece doğaya sızarak, su ve besin zincirine katılır. Bu durumun ABD'de ve Rusya'da bilinen değişik örnekleri vardır. Aynı nedenlerden dolayı son dönemlerde en güvenli yöntem olarak görülen jeolojik depolama için camlaştırılan atıkların da belli bir süre sonra, mikroskobik çatlaklar yaptığı ve camın yapısını bozarak çevrede sızıntıya neden olduğu İsveç'teki uygulamalar sonucu ortaya çıkmıştır.

Sonuç olarak; henüz dünyanın hiçbir bölgesinde, nükleer atıkların saklanması ve imhası için, lisanslı nihai bir çözüm ve depolama alanı bulunmamaktadır.

Radyoaktif maddelerin yarı ömürlerinin binlerce yıl sürmesi ve bu süre zarfında çeşitli kanser ve genetik bozukluklara yol açması, nükleer atıkların korunması ve saklan-

masının nedeni bu kadar önemli olduğunu açıklamaktadır. Radyasyon nedeniyle ortaya çıkacak biyolojik hasar, ışımlanan organlara, maruz kalma doz miktarına, doz hızına ve radyasyon cinsine bağlı olup bedensel ve kalıtsal etkiler bırakmaktadır.

Bu gerçek bile nükleer atıklar için karar vericileri ikna etmeye yetmeliyken, ne yazık ki seçim bilimden, yaşamdan, halktan değil siyasi ve ekonomik çıkar gruplarından yana olmaktadır.

Kimin İçin?

Riskleri ve atıkları başta olmak üzere bu iki önemli yaşamsal sorunu görmek istemeyen "çevrecinin danskası" başbakan ve hükümeti, yapılacak enerji arz-talep değerlendirmelerinde yanlışlar yapmaya ya da yalanlar söyleye devam etmektedir. Yanlış ve parçacı enerji politikaları, kayıp kaçak enerjinin tespiti ve önlenmesine yönelik yetersizlikler, süreklilik arz eden tamamen dışa bağımlı yakıt gereksinimi, ekonomik ömür sonu santral sökülmesi ve tüm bunların maliyet hesapları bile AKP hükümetini bu hatalı yatırımdan vazgeçirmeye yetmemektedir. Hükümet, sermayenin çıkarlarını gözetmeye, yanlış yatırımlarla kamu kaynaklarını boşa harcamaya, halkı yanıltmaya, çevre ve halk sağlığını hiçe saymaya yönelik politikaları ısrarla hayata geçirmeye devam etmektedir.

Ekonomik ve siyasi çıkar gruplarının, nükleer enerji yatırımlarının önünü açmak için kullandığı tezlerin hiçbirinin bugün gerçeği yansıtmadığı bilinmektedir. Nükleer enerji üretim teknolojisi, riskleri ve atık sorunu başta olmak üzere pek çok bilimsel çalışma ve yaşanan deneyimlerin ardından ülkelerin enerji planlarından bir bir çıkarılmaktadır. Günümüzde ne Türkiye'de ne de dünyanın herhangi bir yerinde nükleer enerji yatırımları planlamak ve uygulamak ne akılla ne de bilimle açıklanabilecek bir durum değildir.

NÜKLEER'DE MARKA: SİNOP!

Suat YILMAZ

**EMO Samsun Şubesi Başkanı
Samsun NKP Sözcüsü**

Enerji politikaları oluşturulurken, planlamada birliğin sağlanması, uzun vadeli plan ve projeksiyonlar ile ülkenin enerji ihtiyacının karşılanması gerekirken özellikle 1980'li yıllardan sonra liberalleşme politikaları ile bu anlayış terk edilerek enerji sektörü tamamen özel sektör ve uluslararası tekellerin kar inisiyatifine bırakılmıştır.

Bu anlayış doğrultusunda 1960'lı yıllarından bu yana yaklaşık 40 yıldır sürmekte olan uluslararası nükleer lobilerin baskıları ile enerjide çeşitlilik bahanelerinin arkasına sığınarak enerjide dışa bağımlılığı daha da arttıracak, tüm dünyada terk edilmekte olan, bertaraf edilmez radyoaktif atıkları ile geri dönülmez riskler taşıyan, insan ve çevre sağlığını hiçe sayan nükleer santraller ülkemizin gündemine getirilerek Akkuyu ve bölgemiz dâhilinde doğa harikası Sinop ilinde nükleer enerji adaları oluşturulmaya çalışılmaktadır.

İktidara geldikleri 2002 yılından bu yana enerji alanında yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarımız ile çözüm üretmek yerine tamamen dışa bağımlı, çevreyi gözetmeyen enerji politikaları izleyen AKP hükümeti, en az 15 yıl sonra devreye girebilecek nükleer santralleri enerji krizine çözüm olarak göstermekte ve terçime 3 sayfalık yasalar ile bu anlayışı hayata geçirmek istemektedir.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın 2006 yılının ilk aylarında İstanbul'daki Sinoplular gecesinde, Sinopluları şoke eden 1800 MW gücünde nükleer santral kurulacağı müjdesi ile yeniden başlatılan bu süreçten önce, liberal ekonomi politikaları sonucu işsizlik yüzünden

büyük göç veren ancak turizm ile yeniden hayat bulmaya başlayan Sinop'ta yöre halkı, önceden başlarına geleceği bilircesine nükleer santrallere karşı mücadele amaçlı örgütlenme çalışmalarına başlamışlardır. Şubat 2006 tarihinde 52 demokratik kitle örgütü ve Sinop dışında yaşayan tüm nükleer santral karşıtı Sinopluların da katkı ve katılımları ile Sinop NKP oluşturulmuştur.

Sinop NKP'nin oluşumunun ardından Çernobil Nükleer kazası ile dünyamız için ne kadar büyük tehlikeler yaratabileceği kanıtlanmış, ülkemiz enerji politikaları ile bağdaşmayan nükleer santrallerin sadece Sinopluların sorunu olmadığı bilincinde olan Samsunlular da 39 demokratik kitle örgütünün katılımı ile Samsun NKP'ni oluşturularak, 29 Nisan 2006 tarihinde ülkemizin tüm nükleer karşıtlarının katılımı ile Sinop ilinde ülkemiz tarihinin en büyük doğal yaşam amaçlı nükleer karşıtı mitingi gerçekleştirip nükleer lobilerle dur demişlerdir.

Ülkemizin en kuzeyinde tarif edilemez güzelliklere sahip doğal yaşam alanı olan Sinop iline 10 km mesafedeki İnceburun mevkiini nükleer santral ve teknoloji merkezi haline getirmeye çalışan hükümetin, TAİK aracılığı ile nükleer enerjinin temiz ve güvenilir enerji olduğu söylemlerine karşı Samsun ve Sinop NKP karşıtları söylenenlerin gerçek olmadığını halk toplantıları, paneller, forumlar, şenlikler, basın açıklamaları ile ortaya koymuşlardır. Nükleer santrallere karşı mücadele sürekli kâhmarak, bölge yaşayanlarına rağ-

men nükleer santral kurulamayacağı ortaya konularak bu amaç ile toplanan 100.000 imza TBMM'ye sunulmuştur.

Bilindiği üzere ülkemizde, enerjide uzun yıllardır günebirlik politikalar uygulanmaktadır. Suni enerji krizleri yaratılarak ülke karanlıkta kalıyor söylemleri ile ya alm garantisi, tahkim gibi ağır koşullar altında özel sektörle sözleşmeler imzalanmakta ya elektrik üretiminde payı yüzde 50'leri aşan doğalgaz kullanımıyla ithal kaynak bağımlılığı artırılmaktadır.

Bu noktadan hareketle mevcut hükümetçe hep aynı senaryo kullanılarak mevcut kaynaklarımızın yetersiz olduğu, enerjide dışa bağımlılığın azaltılması için kaynak çeşitliliğine gidilmesi ve nükleer santraller kurulması yönünde adımlar atılmaz ise enerji kesintilerinin kaçınılmaz olduğu vurgulanmaktadır.

Ancak Enerji Bakanlığımızın resmi verilerine göre, ülkemizin kendi yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının 2030 yılına kadar enerji ihtiyacımızı karşılayabileceği ortada iken ve daha mevcut su ve kömür potansiyelinin 3'de 1'inin kullanıldığı, jeotermal ve güneş enerjisinin hemen hiç kullanılmadığı, 48 bin megawatt olarak açıklanan Rüzgâr potansiyelinin halen yüzde 1'inin bile değerlendirilmediği, enerji tasarrufu potansiyelimiz göz önüne alındığında her

şeye rağmen nükleer santral kurulmak istenilmesi anlaşılır değildir.

Uluslararası enerji tekellerinin isteği doğrultusunda ülkemizin enerji politikalarını şekillendiren ve toplumun bir çok kesiminden (nükleer santrale taraf bilim adamlarınca bile) farklı bilgi ve belgelerle nükleer santrallere itirazları, bölge yaşayanlarının demokratik tepkilerini Sinop ilini,

nükleerde marka haline getirip dünyaya tanıtımını yapacağız söylemleriyle adeta dalga geçmesine yok sayan ve bu doğrultuda ihaleyi kazanacak şirketlerin keyfiyetine göre nükleer santral yapımında kararlı olan iktidara karşı, nükleer santral karşıtları olarak yığınlaşma düşmeden, ayrışmadan eskisinden de kararlı olarak mücadelemizi sürdürmeliyiz.

Yetkililerce temiz ve güvenilir olduğu iddia edilen ancak dünyanın birçok yerindeki kazalar ile yaşam için ne kadar büyük tehlike olduğu, sahip oldukları ülkelerin dahi kurtulmaya çalıştığı nükleer enerji santrallerinin, kendi yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarını göz ardı eden anlayış ile uygulamaya geçirilmesine karşı, yerel NKP'ler olarak bilinçli bir şekilde kesintisiz olarak halkı bilinçlendirecek etkinlikler ile mücadeleye devam etmek yarımlarımıza karşı sorumluluğumuzdur.

Bu doğrultuda Samsun ve Sinop nükleer karşıtları sadece nükleer santrallere karşı değil, Karadeniz Bölgesini yaşanmaz hale getirecek çok sayıda ithal kömür ve doğalgaz ile çalışacak termik santrallere karşıda yerel çevre birliklikleri ile dayanışma ve işbirliği içerisinde, iktidarlara doğal yaşam ve enerjide dışa bağımlılık ile ulusal güvenliğimizi tehlikeye düşüren yanlış enerji politikalarından vazgeçildiği açıklanana kadar mücadelemiz sürecektir.

teknikemek

Bağımsızlık: "Nükleersiz Türkiye!"

Arif Künar

EMO ve THD Enerji Komisyonu Üyesi

En başta TMMOB-Elektrik Mühendisleri Odası'nın, sivil toplum kuruluşlarının, sagduylu teknokrat-bürokrat-uzman-akademisyenlerin ve tüm çevrecilerin 1970'li yıllardan beri kamuoyunu sürekli uyararak karşı çıktığı, ancak tüm hükümetlerin maalesef peşinden koştuğu, ülkemizde uygulanan enerji politikalarının en "sorunlu" örneği olan nükleer santrallerin, ucube bir nükleer santral yasa ve ölçütlerle beraber, Çernobil Nükleer Santral Faciasının 22. yıl dönümünde Eylül 2008 de yapılan "yarışmayla" tekrar gündeme getirilmesi; çok vahim bir "hata"dır.

41 yıllık "nükleer birikime sahibiz" iddialarından sonra, 3 sayfa alık "Nükleer Santral Yasası" ve 4 sayfa alık TAEK "Nükleer Santral Ölçütleri", nükleer santral karşıtlarının yanısıra, Hükümet ve TAEK dışında kalan tüm "nükleerci akademisyen ve uzmanları"nın da yoğun tepkisini almıştır. "Türkiye'nin nükleer enerjiye sorunsuz geçmesine gönül koymuş, emek vermiş olan aşağıda imzaları bulunan bizler, yukarıda andığımız mevzuatı [Yasa'yı ve Ölçütler'i]:

1. Sorun çözmekten çok, çözümü olanaksız bir sürü soruna gebe, ve
2. Türkiye'yi içinden çıkılmaz bir batağa sürüklenme potansiyeline sahip olarak görmekteyiz."(1).

Daha önce nükleer santral kurmuş "tecrübeli" gelişmiş ülkelerde de birçok ciddi "sorun" hala yaşanmaktadır. Avrupa'da 16 yıl sonra kurulmaya çalışılan tek nükleer santral olan; "Finlandiya'daki Olkiluoto santrali 4 milyar Dolara malolacaktı; yapımçı firma Fransız Areva, 18 aylık erteleme nedeniyle şimdiden 1 milyar dolar daha istiyor. Ayrıca Areva'nın ortağı Siemens de milyonlarca Dolar zarara uğradığını açıkladı. (6 Mart 2007, Wall Street).

Son 10 yılda artan çelik-demir-çimento fiyatlarıyla nükleer santral inşa maliyeti 2-3 kat artmış, uranyum maliyeti de petrol fiyatlarına benzer şekilde 6-7 kat artmıştır. Zaten pahalı olan proje, lisans, finans, yatırım, imalat, işletme süreci dışında asıl nükleer santralleri devreden çıkarmak ve sökmek daha da "pahalı" bir iş haline gelmiştir. "Teknolojinin emekleme döneminde, radyoaktif atık yönetimi tekniklerinin gelişmediği bir aşamada inşa edilip işletilmiş olan bu tesislerin, tahminlerin ötesinde kirlenmeye yol açtığı anlaşılıyor. Örneğin İngiltere'deki 20 kadar tesis için kapatılma ve çevre temizliği faturasının 100 milyar doları bulacağı sanılmaktadır"(2).

Bir lise ödevi düzeyinde "ölçütleri" hazırlayan TAEK in, yetersiz, mevzuat olarak yetkisiz ve güvensiz olduğu zaten genel olarak kabul edilmişken, bir de "Çernobil Faciası"nın sonuçları konusunda kamuoyunu yanıltmış olduğu ve "suç" işlediği, 21 yıl sonra hazırladığı ve kamuoyu ile paylaştığı "Çernobil Raporlarında" net olarak ortaya çıkmıştır. "Çer-

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Hilmi Güler nükleer enerjinin dışa bağımlılığı azaltacağını iddia ediyor!

nobil Dosyası Bölüm 1 deki yaşam boyu dozu olarak da belirlenen ilk yıllık kritik grup dozu olan 0,594 mSv e karşılık, yeni hesaplanan doz değerleri 3 ile 7 kat daha büyük". "Çernobil radyoaktivitesi gibi büyük halk topluluklarının etkilendiği durumlarda Doğu Karadeniz Bölgesinde alınan 4,5 mSv lik dozun bir akciğer tomografisinde alınabilen dozun sadece yarısı kadar olduğunun Çernobil Dosyasında vurgulanması ise yanıltıcı"(3).

Nükleer Enerji Dışa Bağımlıdır!

Sürekli olarak öne sürülen, kaynak çeşitliliği ve dışa bağımlılığın azaltılması, nükleer teknolojinin ülkenin mühendislik düzeyinin gelişmesi, kalite standartlarının yükseltilmesi için zorunlu olduğu söyle mi de, doğru değildir. Çünkü hem nükleer teknoloji hem de zenginleştirilmiş yakıt olarak tamamen dışa bağımlı ve riskli bir teknolojidir. Enerji arz güvenliği açısından, nasıl ki petrol ve doğalgaz da sürekli ambargolar, teknik sorunlar ve fiyat artışları yaşıyorsa, aynı şekilde uranyumda da sorunlar yaşanmaktadır. 1000 Mwe kapasitesindeki bir nükleer santralin 40 yıllık ekonomik ömrü süresince, dışarıda zenginleştirilmesi koşulu ile ancak yetebilecek miktarda yaklaşık 9000 ton kadar bir uranyum kaynağımızın olduğu bilinmektedir. Yani 1 taneye bile yetmeyecek olan bir kaynağımızı kullanarak, nasıl kaynak ve yakıt bağımsızlığımızı, çeşitliliğimizi sağlayacağımız soru işaretidir. 50 yıldır ülkemizde termik santraller hep anahtar teslim yapılmakta ve maalesef bugün de yine anahtar teslim yabancılar tarafından yapılmaya devam etmektedir. Eğer teknolojik gelişme ve transfer sağlanabilseydi, en azından bugün ülkemiz termik santrallerini kendi yapıyor olurdu. Bu nedenle nükleer teknolojiye sahip olma söylemi de hiç gerçekçi değildir. Bu "itiraf ve gerçek"lerden sonra, hiçbir nükleerci bilim insanı-uzmanı, teknokrat ve siyasi; ülkemiz için nükleer santrallerin; "en ucuz, temiz, hızlı çözüm, bağımsız" olduğunu, "altyapımızın hazır, yeterli ve güvenilir olduğunu" artık söyleyemez, söylese de "inandırıcı" olamaz.

Hızlı Tren Kazasından Sonra, Sıra Hızlı Nükleer Santral Kazasında...

ABD'deki nükleer santral yapımları en az 10-15 yıl, Arjantin ve Brezilya'daki son nükleer santral yapımları ise 24-25 yıl sürmüştür. 41 yıldır nükleer santral ihalesini yapamamış, şartnamesini bile kendi hazırlayamayan, ihalesinin kaç kere iptal edildiği bilinmeyen, ekonomik güvensizliklerin-belirsizliklerin-krizlerin kronikleştiği, yolsuzlukların en üst boyutta olduğu, dış borcu en fazla olan bir ülkede; 6-7 yılda nasıl "hızlandırılmış" nükleer santraller kurulacaktır?

Daha endüstrisindeki tehlikeli atık miktarını bilmeyen ve %1'ini bile toplayamayan, radyoaktif röntgen cihazlarını kontrol edemeyen, nükleer santral kurulması için mevzuatı yetersiz, yer lisansının hazır olmadığı (Sinop'ta yer lisansı yok, Mersin-Akkuyu'da ise 32 sene önce alınmış yer lisansının artık geçerli olamayacağı; hem o lisansı veren uzmanlar (4) hem de TAEK bürokratları tarafından dile getirilmektedir.), daha önceki hükümetlerin "alım garantisi"ni eleştiren, ancak "nükleer santral" için aynı yöntemi kabul eden, ihalesiz ve şaibeli bir sipariş verilebileceği kuşkusunun şimdiden oluştuğu, özelleştirmelerin, serbestleştirmenin başarısız olduğu, "Yüce Divan"ların, lisans iptallerinin yaşandığı "güvensiz-garantisiz-güya serbest rekabetli" bir enerji piyasasında, normalde 15-20 yıllık bir süreç gerektiren ve en az 15-20 milyar doları bulabilecek 3 adet (toplam 4500 MWe) nükleer santrali; ne devlet, ne özel sektör ne de ikisi birlikte yatırım yapıp, kuramaz.

Nükleer Enerji, İklim Değişikliğine Çözüm Değildir.

Nükleer enerji misyonunu ve miadını; başta İsveç, İtalya, Almanya, İspanya, Belçika, Avusturya gibi Avrupa ülkeleri olmak üzere gelişmiş ülkelerde tamamladı. Ancak özellikle ABD, Fransa tarafından yoğun bir "lobi" ile "nükleer rönesans", "iklim değişikliğine çözüm" olarak nükleer santraller yeniden canlandırılmaya ve özellikle Ortadoğu, Asya Ülkelerine pazarlanmaya çalışılmaktadır. Nükleer enerjinin, küresel iklim değişikliğine çözüm olacağı söylemi de gerçekçi değildir. Çünkü karbondioksit azaltımının makul seviyelerde sağlanabilmesi için, ABD-MIT de yapılan bir çalışmaya göre 2030 yılına kadar en az 1500-1700 adet nükleer santral kurulması gerekmektedir. Mevcut olan 430 civarındaki nükleer santralin yarısının ömrü o

tarihe kadar dolacağı için, neredeyse bugünkü mevcut sayının 5 katı kadar bir NS yapımı, hem finansman ve yapım süresi hem de uranyum kaynaklarının yetersizliği, atıkların nihai çözümünün olmayışı ve malum riskleri itibari ile pratik olarak zaten mümkün değildir.

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) tarafından 2007 de yayınlanan ve 2030 yılına kadar olan dönemi kapsayan Dünya Enerji Görünümü kitabında da; "Dünya'daki nükleer enerjinin toplam elektrik üretimindeki payının 2000'de %17 iken 2030'da %12'e düşeceği ve yenilenebilir enerjinin ise artacağı" öngörülmektedir.

EMO'nun öngörülerinde ve üyeleri arasında hem kamunun hem de özel sektörün enerji duayenlerinin yer aldığı Dünya Enerji Komisyonu-Türk Milli Komitesi'nin internet sitesinde yayınlanan 23.03.2006 tarihli açıklamada; "Böylece birincil kaynaklarımız artan elektrik enerjisi talebini karşılamada yüksek senaryoda 2025 yılına, düşük senaryoda ise 2030 yılına kadar yeterli görülmektedir. Görülüyor ki, birincil kaynaklar yönünden elektrik enerjisi üretiminde nükleer santrallara çok acil ihtiyacımız bulunmamaktadır" denilmektedir. (www.dektmk.org.tr).

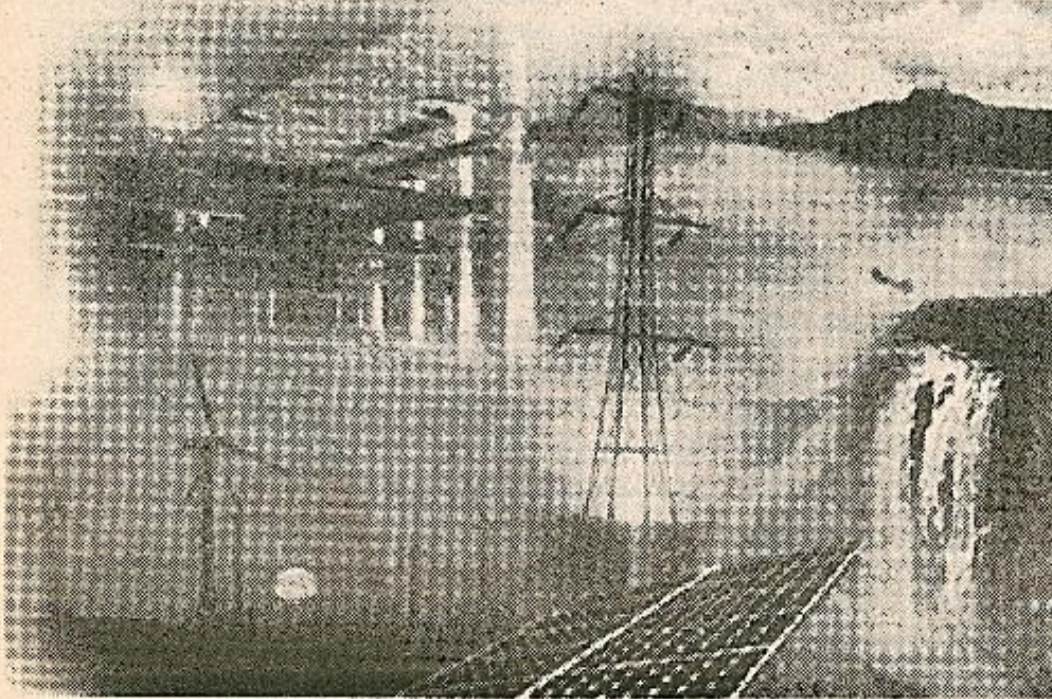
"Ulusal Enerji Politikası" Oluşturulmalıdır!

Sonuç olarak; nükleer santraller ve diğer fosil enerji kaynakları; çok büyük ve geri dönülemez bir çevre kirliliği, risk ve toplumsal maliyet yaratmaktadır. Ayrıca nükleer enerjinin; sonlu, finansman-yatırım-işletim-söküm maliyetleri açısından en pahalı, yakıt ve teknoloji olarak dışa bağımlı oluşu, hala çözülmemeyen radyoaktif atık sorunu ve üretim güvenilirliği-kaza-risk-terör açısından da en tehlikeli enerji üretim teknolojisi olduğu onlarca örnekte yaşanmış, anlaşılmış ve artık kabul edilmiştir. Bu gerçeklerden yola çıkarak, ülkemizin enerji politikasının yeniden şekillendirilmeye çalışıldığı, özellikle enerji sektörümüzün yeniden yapılandırıldığı bu süreçte, önceliklerimizi ve tercihlerimizi artık nükleer enerji ve fosil enerji kaynakları yerine; enerji verimliliği ve tasarrufu ile yerli, ucuz, bol, temiz, çevreci, bağımsız, bölgesel, yenilenebilir enerji kaynakları ve üretim, iletim, dağıtım altyapısı iyileştirilmiş, merkezi olarak planlanmış enerji kullanımının sağlanması olarak değiştirmeliyiz.

Bunu sağlamak için de; ilgili tüm kamu ve meslek kuruluşlarının, çevre derneklerinin, sivil toplum örgütlerinin birlikte yer aldığı, karar verdiği; "Ulusal Enerji Enstitüsü" ve uzun vadeli özellikle "güneş, rüzgar, su, jeotermal ve biyoyakıt" temelli yeni bir "Ulusal Enerji Politikası" ve öncelikli olarak vakit geçirilmeden tüm ülkede "Enerji Verimliliği ve Yenilenebilir Enerji Kullanım Seferberliği" acilen başlatılmalıdır.

Kaynaklar:

- (1) Şarman Gencay tarafından sunulan 34 imzalı "Açık Mektup", Türk Nükleer Enerji Forumu, 18 Ocak 2008-Ankara
- (2) "Nükleer Enerji", Vural Altın, TSE Standart Dergisi- Mart 2006
- (3) "Çernobilin Sağlığımıza Etkisi", Radyasyon Fizikçisi Dr. Yüksel Atakan, Bilim ve Teknik Dergisi, Aralık 2007
- (4) Tolga Yarman la söyleşi, Aktüel Dergisi- 7 Ekim 1999

Akkuyu Karakuyu Olmasın!

Kamer GÜLBAYAZ
EMO Mersin Şube başkanı

Çevre, içinde insan varsa anlam taşır. Çevre bilimi insan odaklı olmak zorundadır. İnsanoğlunun en acımasız kullandığı varlık, hiç kuşkusuz içinde yaşadığı çevre olmuştur. İnsanlar hoyratça acımasızca kullandığı çevrenin, yerkürenin yitirilen her parçasının gelecek kuşakların yaşamından neleri alıp götürebileceğinin ayırına varmamıştır. Çevrenin korunması, günümüzde bütün toplumların önde gelen sorunlarından birisi haline gelmiştir.

Anayasanın 56. maddesi şöyle der:

"Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir."

Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek devletin ve vatandaşların görevidir. Peki, hükümetler çevre konusunda gerçekten üzerlerine düşen sorumlulukları yerine getirebiliyorlar mı?

Ne acıdır ki günümüz Türkiye'sinde duyarlı vatandaşlar veya kesimler, tam aksine çevreyi koruması gerekenlerden çevreyi korumaya çalışmaktadırlar.

Çevreyi koruma adına çıkarılan yönetmelik ve yasalar bile hiçe sayılmaktadır.

1976 yılının 16 Şubat günü İspanya'nın Barselona kentinde "Akdeniz'in kirlenmeye karşı korunmasına ilişkin sözleşme" ile iki protokol ve ekleri, Akdeniz'de kıyısı olan ülkelerin imzasına açıldı. Barselona sözleşmesini aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 18 Akdeniz ülkesi benimseyerek ek protokolleri ile birlikte imzaladılar.

13 Ekim 1980 günü 2328 sayılı yasa ile onaylanan sözleşme Türk İş Hukuku yönünden de bağlayıcı bir belge niteliğine ulaştı.

Sözleşmenin 3. maddesinde yaşayan varlıklara zarar verici, insan sağlığını tehlikeye koyucu, balıkçılık ve denizcilik çalışmalarını kısıtlayan, deniz suyunun niteliğini düşürücü ve yararlanma olanaklarını azaltıcı madde ve enerjinin deniz ortamına katılması, "kirlenme" olarak tanımlıyor. Ama Akdeniz'de kıyısı olan ülkemizin Barselona Sözleşmesi'ni imzalamasına rağmen, ülkenin doğa harikası Akkuyu'ya kirlenme özelliği olan nükleer santrali yapmak için büyük bir çaba sarf etmektedir.

Bir başka açıdan ilki 1973 yılında ve en son 16 Aralık 2003 tarihinde yapılan değişikliklerle resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED (Çevresel Etki Değerlendirilmesi) raporu yönetmeliğinde 6. madde şu hükümü içermektedir:

Çevresel etki değerlendirilmesine tabi olan projeler için ÇED raporu hazırlanmadan hiçbir projeye onay veya izin verilemez. İnşaat faaliyetine ruhsat verilemez, projeye başlanamaz.

Peki, 1976 yılında Akkuyu'da nükleer santral yapılması için yer lisansı verilirken ÇED raporu verildi mi?

Tabii ki hayır.

32 yıl önce Akkuyu'ya yer lisansı verilirken, geçen süre içinde nükleer santral inşaatına başlanılmadı. 32 yıl sonra inşaatı yeni başlanacaksa değişen ve gelişen koşullar göz önünde

tutularak yeniden ÇED raporunun yapılması gerekir.

1974-1975 yıllarında yapılan ayrıntılı araştırmalar neticesinde ilk nükleer santralin kuruluş yeri olarak Silifke'nin 50 km batısında, Gülnar ilçesine bağlı Büyükeceli Köyü'nde bulunan Akkuyu mevki seçilmiştir. (Büyükeceli belediye konumundadır. Ancak yeni çıkan yasa ile nüfusu 2000 in altında kalması nedeniyle, 2009 yılında yapılacak yerel seçim sonra belediye konumu kalkacak ve bundan sonra köy statüsüne dönecektir.)

Seçilen yerin santral gücüne bağlı olarak 2 veya 3 ünitenin kurulması elverişli olduğu belirlenmiştir. 1976 yılı içinde ise Atom Enerjisi Kurumu tarafından yer lisansı alınmıştır.

Akkuyu Büyükeceli Köyü'nün deniz tarafıdır. Beyaz toprakla örtülü bir arazide kuyu açıp su çıkaran köylüler tarafından Akkuyu adı verilmiştir.

Akkuyu adeta doğal bir akvaryum gibidir. Akkuyu, koyu içinde lagos, barbun, ıstakoz, sinarit, ahtapot ve karidesine kadar envai çeşit deniz canlısı barındırıyor.

Büyükeceli Köyü'nün hemen doğusunda girişi kapatan Beşpınar Adası ise soyları tükenmekte olan, Türkiye'de çok az sayıda bulunan fokların bir kısmının yuvası durumunda, ayrıca el değirmeni kumsalında deniz kaplumbağası caretta caretta yumurtluyor.

Akkuyu sırtını yeşil ormanlara dayamış masmavi temiz denizi ile bölgenin en şirin koyudur. Böylesi doğa harikası bir koya nükleer santral yapılması halinde çevreye verebileceği zararların ve tehlikenin ayırına varan Taşucu Balıkçılık Kooperatifi ve İçel Tarımsal Amaçlı Kooperatifler Birliği Başkanı Aslan Eyce tarafından nükleer santralin Akkuyu'da yapılmaması için ilk mücadelenin tohumları atılmıştır. Daha sonra daha da genişleyen ve süreklilik kazanan bu mücadele kurulan nükleer karşıtı platformlarla günümüze kadar yapılan etkinliklerle devam etmiştir.

İlk etapta Akkuyu gündemde olunca nükleer karşıtı bütün dinamiklerin eylem odağı da doğal olarak Mersin olmuştu. Yıllarca usanmadan, bıkmadan nükleer lobilere karşı verilen mücadele ile birlikte, yapılan konferanslar, seminerler, sempozyum, miting ve benzeri etkinliklerle nükleer santralin yapılacağı yerleşim alanındaki bölge halkı nükleer santrallerin zararları konusunda sürekli bilgilendirilmiştir.

Geleneksel hale getirilerek, her yıl Ağustos ayının ilk haftasında Büyükeceli Köyü meydanında nükleer karşıtı şenlikler yapılmıştır ve bu şenlikler hala devam etmektedir.

32 yıl önce ÇED raporu bile yokken Akkuyu'da nükleer santral yapılması için yer lisansı verilmiştir. Ancak nükleer santral inşaatına başlanmamıştır. Geçen 32 yılın ardından eğer nükleer santral yapımı tekrar gündeme geliyorsa; santral sahasının yeniden gelişen ve değişen kriterlere göre (nüfus, turizm, tarım, deniz canlıları, deprem, uluslar arası tehditler, ulaşım, santral modeli vb.) yeniden incelenmesi gerekir.

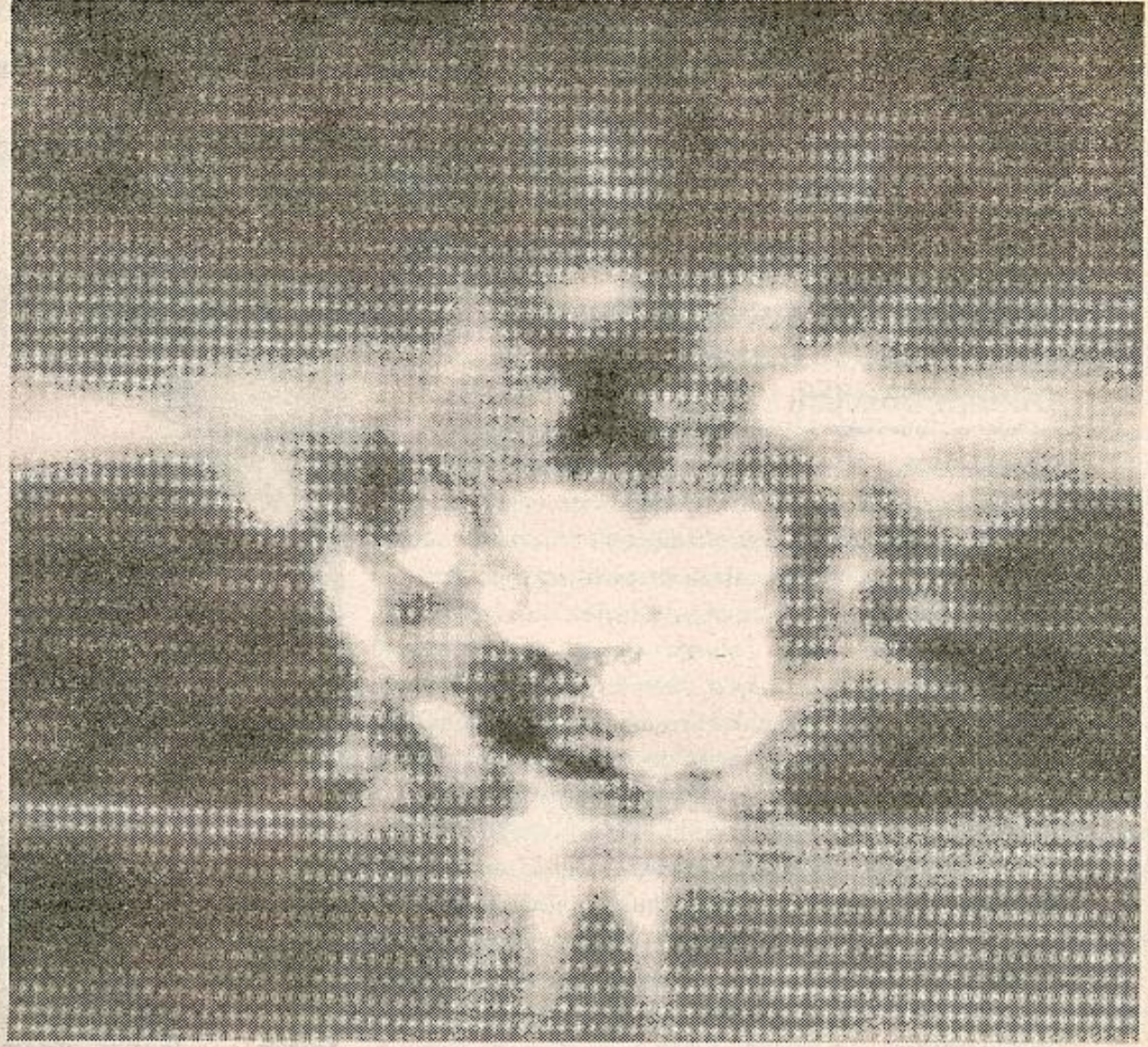
AKP hükümeti tarafından ilk etapta Akkuyu ve Sinop'ta yapılması için büyük çaba sarfettiği nükleer santraller aştında elektrik üretme amacına yönelik değildir. Çünkü bir nükleer santralin inşaat yapım süresi 10-15 yıl arasındadır. 10 yıl sonra 600 mw gücünde yaratılan kaynak acilen elektriğe ihtiyacımız vardır feryadını basan hükümetin derdine ilaç olabilir mi? Bu ve buna benzer söylemler külliye yalandır, işin kamufler tarafıdır. Asıl amaçları bellidir.

Bir hükümet yetilisi Sinop'ta uranyum yakıtını zenginleştirme sistemini kuracağız dedi. Ardından işin doğrusunu Tabii ve Enerji Kaynakları Bakanı İlmi Güler ağzından kaçırdı. Yapılmak istenen nükleer santral yakıtını zenginleştirme tesisi değil, nükleer atıkların geri kazanımı için geliştirme projesini kuracağız demişti. Peki, ülkemizde nükleer atıklar yok. Nükleer santrale başlansa bile inşaatı en az 10-15 yıl sürer. Öyleyse ortaya şu gerçek çıkıyor. Türkiye daha nükleer santrali işletmeye açmadan Sinop ve Akkuyu'ya Avrupa'nın nükleer atıkları gelecek ve ülkemiz Avrupa'nın nükleer atık çöplüğüne dönüşecektir. Böylece Avrupalılar kendi topraklarında çözüm bulamadıkları radyoaktif atıklardan kurtulmanın yolunu AKP hükümetini ikna ederek ülkemize göndereceklerdir.

Elektrik açığının kapatılması için nükleer santral kurulmasının gündemde tutulduğu ve zorunlu olduğu söylemi de artık inandırıcı değildir. Çünkü bu ülkenin insanları acilen nükleer yapılmazsa karanlıkta kalacağız masalını tam 32 yıldır çok dinledi.

Öncelikle, nükleer tercih, özünde siyasi bir tercihtir. Teknik ve ekonomik değildir. Çünkü daha önce santral kuran bir çok ülke vazgeçti. Mevcutları kapatıyor ve kapatma kararları alıyor.

Gelişmiş ülkeler enerjiyi etkin ve verimli kullanmanın,

taşarruflu ampul kullanmanın koşullarını zorlarken, doğada sürekli var olan, çevre ve doğa dostu yenilenebilir enerji kaynaklarına yönlirirken, ülkemiz geleceği olmayan, yakıtı sınırlı ve dışa bağımlı olan nükleer santrallere kucak açmaktadır.

Mersin ili bütün kurum ve kuruluşları ile Akkuyu'da bir nükleer santral yapılmasına şiddetle karşıdır.

2008 yılı başında Mersin ve bütün ilçelerin de, başta Mersin Ticaret ve Sanayi Odası, Mersin Sanayici ve İş Adamları Derneği(MESİAD), meslek odaları, işçi ve memur sendikaları, turizm acentaları bir araya gelerek nükleer santrale karşı Mersin Platformu kurdular.

Çünkü Mersin RİS Projesi adı altında çok önemli üç proje çalışması yapılmaktadır. Kent için önemli olan bu projeler turizm, tarım ve lojistik projelerdir.

İşsiz bir kent konumunda olan Mersin'de istihdam yaratma konusunda turizm, Mersin'in geleceği olarak lanse edilmektedir.

Başbakan Mersin kıyılarına turizm yatırımı konusunda büyük önem vereceklerini söylerken, ardından turizm bakanı 2008 yılında turizm sezonu açılışını Mersin'den başlattı. Ama ne çelişkidir ki, bir taraftan da turizme zarar veren, turistleri ve turizm yatırımcılarını kaçırtan nükleer santrali getirip Mersin kıyılarının en güzel koyuna kurmaya çalışacaksınız.

Mersin geleceğini turizme bağlamış ve bütün çalışmalarını bu doğrultuda yönlendirmişken, kentin en bakir ve güzel bölgesinin merkezine getirip nükleer santral konulması halinde Mersin halkına ve ülke turizmüne yapılmış en büyük ihanet olacaktır. Bu ihanetin bedeli ise yüzyıllarca bir utanç kamburu olarak sebep olanların sırtından asla inmeyecektir.

teknikemek

NÜKLEER MACERASINA PANORAMİK BAKIŞ

Tahir Çiçekçi
EMO İstanbul Şube YK Üyesi
İstanbul NKP Sekreteryası
Dönem Sözcüsü

1954 Eylül'ünde ABD Nükleer Enerji Komisyonu Başkanı, nükleer enerjinin "hesaplanamayacak kadar ucuz" olacağını açıklıyordu. "Nükleer enerji santralleriyle enerji üretiminin maliyeti o kadar düşük olacak ki, üretilen elektriğin her birimine düşen yatırım maliyeti ihmal edilecek"ti.

Başta Amerikan halkı olmak üzere, tüm dünyaya "ucuz", "sorunsuz" ve "bitmeyen" enerji kaynağının bulunduğu müjdesi veriliyordu. İnsanlık Hiroşima ve Nagazaki felaketlerini unutmış, nükleer enerjinin "cazibe" sine kapılmıştı. ABD son hızla yeni santralleri devreye sokuyordu.

Bu süreç 1979 yılına kadar sürdü "Üç Mil Adası" (Three Miles Island) olarak bilinen santralde oluşan kaza, gerek Amerikan halkına gerekse dünyaya nükleer santrallerin söylendiği gibi "güvenli" olmadığını gösteriyordu. "Güven" ortamına bomba etkisi yapan bu kaza sonrasında, o güne kadar birçok kazanın meydana geldiği de ortaya çıkıyordu. 1979 yılına kadar bilinen 14 nükleer santral kazası kayıtlara geçmişti. "Üç Mil Adası" kazasından sonra, nükleer santral kurulumu ve talepleri kesilmişti: ABD'de o günden bugüne yeni bir santral devreye alınmamıştır. Diğer ülkelerde ise benzeri gelişmeler yaşanmış, var olan santraller faaliyetlerini sürdürse de, yeni santral projeleri rafa kaldırılmış, kimi programlar da iptal edilmiştir. Kanada'da ve Amerika'da 1978, Almanya'da 1982 yılından bu yana nükleer santral siparişi verilmezken, Fransa 1997 yılından itibaren 2010 yılına kadar nükleer programını askıya almıştır.

Nükleer santral serüveni, ülkemizde de dünyadaki gelişmelerden farklı bir rota izlememiştir. 1970'lerin petrol kriziyle birlikte nükleer santral istekleri hükümetlerce sık sık dile getirilmişse de, esas olarak 1980'lerin ikinci yarısından sonra gündeme alınmıştır. Uluslararası nükleer lobilerin ısrarı ile, 'ihale' süreçleri devreye sokulmuş, Türkiye de bu serüvene ortak edilmeye çalışılmıştır. Özellikle, kendi topraklarında 1979 yılından beri nükleer santral kurmayan ABD, Türkiye'ye nükleer santral konusunda her türlü desteği vereceğini açıklamıştır.

1986 yılındaki Çernobil Nükleer Santral kazası bu ihaleleri sonuçsuz bırakmış, nükleer santral "projeleri"nin ertelenmesine neden olmuştur. Ancak 2000'li yılların başında bu proje, tekrardan ihale aşamasına getirilmişse de, ekonomik krizin de etkisi ve Nükleer Karşıtı Mücadele sonucunda rafa kaldırılmıştır.

Nükleer Enerji Ucuz Enerji Değildir!

Forbes Dergisi'nin 1985 Mayıs sayısında "ABD nükleer güç programındaki başarısızlık, ABD iş dünyasındaki en büyük işletmecilik felakettir, anıtsal ölçekte bir felakettir. Sanayi şu ana kadar nükleer güce 125 milyar dolar harcadı ve bu on yıl sona ermeden 140 milyar daha harcayacak. Ve on yıldan biraz fazla bir sürede düşük maliyetli, güvenilir ve çevreye zararsız bir enerji kaynağı diye tanıtılan nükleer güç, aksine yüksek maliyetli, güvenilmez bir enerji kaynağına dönüştü" diye yazılmıştı.

Daha o günlerde yapılan bu tespitin, diğer enerji kaynaklarının elektrik enerjisindeki maliyetlerini göz önüne alarak bakarsak, ne kadar yerinde olduğunu anlarız. Kilovat başına elektrik üretim maliyetleri hidrolik santrallerde 0,05 cent, kömür santrallerinde 2,5-3 cent, doğalgaz santrallerinde 4 centtir. Nükleer enerjinin kilovat başına ortalama

maliyeti ise, nükleer enerji ekonomisti C. Komanoff'un 1968-1990 yılları arasında ABD'de yaptığı araştırmaya göre ise 7,2 cent olarak belirtilmiştir.(1)

Ayrıca bu rakamın içinde radyoaktif atıkların izolasyonu, ömrünü tamamlayan reaktörlerin sökülmesi, kaza sonucu oluşacak giderler, toplum sağlığı için yapılacak harcamalar, insan ve çevre açısından ortaya çıkabilecek maliyetler yoktur. Dünyada ortaya çıkan atık miktarı 2005 yılı itibarıyla 200 bin tonun üzerindedir. Bu miktara her yıl 12 bin ton ilave olmaktadır.

Nükleer santrale sahip olmakla, nükleer teknolojiye sahip olunmaz!

Öncelikle bilinmelidir ki, nükleer silahların sınırlandırılması amacıyla 1 Haziran 1968 tarihinde imzaya açılan ve 5 Mart 1970 de yürürlüğe giren "Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Anlaşması" Türkiye tarafından da imzalanmış ve Mart 1979 da onaylanmıştır.

Türkiye bu anlaşmayı imzalamamış olsaydı dahi, Nükleer santrallerin işletimi Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (AEA)'nin gözetimine tabi olduğu için, başta ABD olmak üzere diğer ülkelerin onayı olmadan nükleer silaha sahip olması mümkün değildir.

ABD'nin geliştirmeye çalıştığı "Küresel Nükleer Enerji Ortaklığı" programına göre, nükleer santrale sahip bir ülke, uranyumu satın alıp veya kendi uranyumunu kendi santrallerinde işleyemeyecek. Dolayısıyla, zenginleştirilmiş uranyumun nükleer bomba aşamasına kadar getirilmesinin önü kesilmiş olacaktır. Nükleer yakıtlar ancak nükleer teknolojiye sahip ABD, Fransa, İngiltere, Almanya ve Kanada gibi ülkelerde üretilecek. "Nükleer Yakıt Bankası"nda depolanarak, bu bankadan satılacaktır. Yakıtı tamamen dış kaynaklardan sağlanan bir santrale sahip olmak, bu teknolojiye sahip olunduğu anlamına gelmiyor.

Yine iddia edildiği gibi, nükleer santrallerin kurulmasıyla enerjide dışa bağımlılığımız ortadan kalkmayacaktır. Aksine Doğalgazdan çok daha tehlikeli bir şekilde dışa bağımlılığımız artacaktır.

Nükleer Enerji Temiz Değildir!

Bir başka iddia ve yalan da; bu enerjinin diğer enerji kaynaklarına göre "temiz" ve "çevre dostu" olduğudur. Özellikle kömür santrallerinin havaya saldığı karbondioksit miktarı karşılaştırmalarıyla iddialarını kanıtlamaya çalışmaktadırlar.

Nükleer fizikçi Prof. Dr. Hayrettin Kılıç'ın bilimsel ölçümlerden aktardığına göre, dünyadaki 436 nükleer santral bir yılda atmosfere 2,5 milyar ton karbondioksit salmaktadır. Diğer bir deyişle, nükleer santrallerden üretilen her kilovat/saat elektrik için 936 gram karbondioksit açığa çıkıyor. Bu oran kömür santrallerinde 1,1 kilogramdır.

"Üç Mil Adası" ve Çernobil'in çevreye verdiği zararları kesin rakamlarla ölçebilmek bugün dahi mümkün olmamaktadır. Aradan 23 yıl geçmesine rağmen Çernobil radyasyon yaymaya devam etmektedir. 12 Haziran 2007 tarihli "RIA NOVOSTI" adlı Ukrayna gazetesinin haberine göre, Ukrayna Başsavcılığı santrale ait yasak bölgede gerçekleştirdiği inceleme sonuçlarında "Bölge, halk sağlığına ve çevreye ilişkin tehdidi artıran bir radyoaktivite kaynağı olmaya devam etmektedir." denmektedir.

Ayrıca asitle çözümlerle milyonlarca metreküp yüksek seviyeli sivilleştirilmiş radyoaktif çamura dönüştürülen atıklar, çelik tanklarda gevreden binlerce yıl yatılması gerekmektedir. Bugüne kadar bu atıkların güvenli bir saklama biçimi bulunamamıştır. Atıkların camlaştırılması, derin tuz madeni yataklarına gömülmesi, okyanus derinliklerine atılması kalıcı bir çözüm olmamıştır. Güvenilir olarak değerlendirilen camlaştırma işleminde yüksek enerjili alfa parçacıkları yayan binlerce radyoaktif izotop, DEVTRIFICATION denilen reaksiyon sonucunda, camın yapısını bozmakta, mikroskobik çatlaklar meydana getirmektedir. Bu çatlaklardan da radyasyon rahatlıkla sızmaktadır.

Özkaynaklarımız Nükleersiz Bir Türkiye'ye Olanak Veriyor!

Siyasi iktidar her platformda ve her koşulda, Türkiye'nin yakın zamanda elektrik sıkıntısına gireceğini, kesintilerin kaçınılmaz olacağını, her yıl artan %8'lik elektrik talebinin karşılanamayacağını, vb. gerekçeler ileri sürerek, en kısa zamanda nükleer santrallerin kurulması gerektiğini ileri sürmektedir. Oysa ülkemiz, enerji kaynakları açısından birçok ülkeye göre oldukça zengindir.

Bugün mevcut kurulu gücümüzü yeteri kadar kullanmamışken, enerjinin yetersizliğini savunmak mümkün değildir. 2008 yılı itibarıyla 42 bin MWA'lık kurulu gücün ancak 28 MWA'lık kısmı kullanılabilir. Ayrıca DSİ'nin hidroelektrik santraller için, 14 Şubat 2006'da yaptığı açıklamada 86 milyon Kilovat/saat enerjinin "denize aktıldığı" belirtmekteydi. Durumu, açıklanan 'kayıp' oran-

larına bakarak da görebiliriz: Uluslararası Enerji Ajansı verilerine göre Türkiye'de kayıp oranı 2004'de %23'lerde seyretmektedir. Oysa dünyanın kabul ettiği oran % 6-7 düzeyindedir. Güvenilirliği tartışılmakla beraber, 2007 yılı resmi verilerinde bu oran %15,8 olarak verilmiştir. Bu oranlar düşürülerek, bugün itibarıyla kurulması istenilen 3000 MW'lık nükleer santrallerde üretilecek olan yıllık 18 Milyar KWh'lik enerjiyi hiçbir santral kurmadan karşılamak mümkündür.

Bilindiği gibi Nükleer Santral yasası, 9 Mayıs 2007'de cumhurbaşkanlığına meclise iade edilmesi sonrasında, düzeltmek bir yana daha da kötüleştirilerek yeniden kabul edildi. Kasım 2007'deki TBMM oturumunda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Hilmi Güler; nükleer santral modeli için "Türk tipi yatırım modeli" derken; "Biz illâ bir yerden kopya mı çekeceğiz? Bu modeli biz kendimiz geliştirdik" diyordu. Bugüne kadar nükleer santral yanlısı 34 bilim insanı bile, 18 Ocak 2008 tarihli basın açıklamasıyla bakanın bu sözlerini "hayretle" karşıladıklarını, yasa tasarısının belirsizlikler ve yanlışlarla dolu olduğunu ilan ediyorlardı. Bakanın gayri ciddi açıklamasının, "nükleer macerayla" nerelere sürüklendiğimizi dile getiren bilim insanları, "üzüntülerini" şu sözlerle dile getiriyorlardı:

"Tükümetin nükleer santral kurma konusundaki prensip kararını almasından bu yana yaklaşık dört yıl geçmiştir. Bu uzun süre içinde böyle yepyeni bir modelin hazırlanması için tecrübeli yabancı firmalardan müşavirlik hizmeti alındığına veya Türkiye'deki uzman ve akademisyenlerin bilgi ve görüşlerine kurumsal ve sistemli biçimde başvurulduğuna dair hiçbir bilgi bize intikal etmemiştir. Özel ihtisas gerektiren nükleer santraller konusunda kendisi de uzman olmadığına göre Sayın Bakan'ın çevresindeki bürokratların tavsiyelerine uyduğu ve fena halde yanıltıldığı anlaşılmaktadır. Dünyada bir benzeri ve başka hiç bir ülkede örneği bulunmayan, muğlak, çapraşık ve üstüne üstlük bir sürü iç çelişkiyle mahul, Türkiye üzerinden haksız kazanç sağlamak isteyen bazı nükleer santral yapımcılarından kimilerinin ağızlarının suyunu akıtacak, kimilerini de ciddiyetimiz konusunda tereddüde düşürecek olan bu 'model', ömürlerini nükleer enerjiye adanmış olan ilim adamlarımızı ve mühendislerimizi hayretlere ve ciddi yaşlara gark etmiştir"

Şimdi soruyoruz, ilgili üniversitelere ve nükleer santral yanlısı profesörlere dahi sorulmadan hazırlanan bu yasa tasarısını kim hazırladı? Ayrıca; yine, nükleer yanlısı bilim insanları "Nükleer politikalar, ulusal stratejik tercihlerdir. Bu tercihin önemli bir bileşeni de santral tipinin seçimidir. Santral tipi nükleer teknolojinizi etkiler, şekillendirir. Bu konu şirketlerin isteğine bırakılmayacak kadar önemlidir. ABD de bile Enerji Dairesi verdiği araştırma destekleri ve gereğinde koyduğu yasaklamalar ile teknolojinin yönlendiricisi ve karar vericisi rolünü etkin bir şekilde yerine getirmektedir" demektedirler.

Sonuç olarak Türkiye'nin nükleer enerjiye ihtiyacı yoktur. Bu tamamen nükleer lobilerin daralan pazarlarına yer açmak ve atıklarına çöp deposu aramak ihtiyacından kaynaklanmaktadır. Türkiye'nin uzun erimde enerji planlaması yapması, yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları ile çeşitlendireceği öz kaynaklarını değerlendirmesi gerekmektedir. "Ben yapım oldu" mantığı ile, bağımsız bilim ve denetim kurumlarının görüşünü almadan projelerin uygulamaya konma 'macera'sının bedellerini bu ülke insanları çok pahalı ödeyecektir. Türkiye'yi nükleer santral lobilerinin pazarı-çöplüğü haline getirmeye ve yeni facialara sürüklemeye kimsenin hakkı yoktur.

Kaynakça:

- "Nükleer Çılgınlık", NKP MMO Yayınları
- Global Enerji, www.globalenerji.com.tr
- "Le Courrier" (geneve) - 27 Nisan 2007
- "Türkiye Enerji Koridoru Değildir", Akşam Gazetesi - 11.05.2007
- Cumhuriyet Enerji Eki Sayı 7
- Stratejik Analiz Dergisi, Ocak 2008

(1)(Fiscal Fission The Economic Failure of Nuclear Power, Komanoff Energy Associates, 1992

NÜKLEER SANTRALLERE EMEK EKSENLİ KARŞI ÇIKIŞ

Mustafa Kadioğlu
Elektrik Mühendisi

Ülkemizde, enerji gündemli etkinlik yapılması düşünüldüğünde ülkeyi yönetenler ile her tondaki sistem taraftarları "seneye karanlıkta kalacağız" diyerek elektriğe zam yapılması ve özelleştirmelerin hemen tamamlanması gerektiğini söylüyorlar. Yetkililerin getirdiği çözümlerden biri de "acilen nükleer santraller yapılmasıdır.

Kısaca mevcut durumu hatırlayacak olursak, ülkemizin elektrik üreten santrallerin kurulu gücü termik(kömür+petrol+doğalgaz) + yenilenebilir(hidrolik+jeotermal+rüzgar) mülkiyeti kamu ve özel olarak toplam 42000 Mega Watt(MW)dır. Yenilenebilir kaynaklardan üretim doğa koşullarına bağlı olup mevcut üretim tesislerinin üretim kapasitesi 25-35 milyar KWh arasında değişmektedir. Termik santrallerin yıllık 7000 saat/yıl üzerinden 198 milyar KWh'lı üretimiyle birlikte toplam 228 milyar KWh olan üretimin ise termik santraller 7500 saat/yıl kapasiteye yükseltilerek 240 milyar KWh'lık değere çıkarılma olanağı vardır.

Türkiye de üretimden aboneye kadar hat kayıpları dediğimiz teknik kayıplar % 15,8 olarak açıklanmıştır. Bu kabul edilebilir olmayan oran AB ülkelerinde % 7 dir. İstenildiği ve doğru yatırım yapıldığı takdirde, bu oranın çok kısa zamanda % 10'lara çekilebilme olanağı vardır.

EPDK(Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu) tarafından lisans verilen ve inşaatı devam eden termik - yenilenebilir (büyük çoğunluğu hidrolik)toplam 369 adet 16142 MW kurulu güç ile 80 milyar KWh üretim kapasiteli santral çalışması sürmektedir. Çalışması sürdürülen üretim miktarı da mevcut üretim miktarının üzerine eklendiği takdirde 2014-

2016 yılları arasında bir arz sıkıntısı olmayacağını çok rahat görüyoruz. Bizim gördüğümüz ve bildiğimizden verilerin daha fazlasını sermaye yanlıları da görmekte ve bilmektedir.

2015 den sonrası için üretim programımıza ülkemizin hidrolik, termik, rüzgâr, jeotermal üretim kaynakları planlanıp projelendirilip devreye alındığında TOPLAM ÜRETİM 480 milyar KWh'e çıkacağını DSİ, EİEİ, MTA ve TKİ kayıtları söylemektedir. Buradan da 2025 yılına kadar ülkemizde elektrik enerjisi yönünden sorun olmayacağını göstermektedir.

Bu değerleri görmezden gelip uluslararası tekellerin, nükleer lobilerin ihtiyacı karşılamak için kurulması planlanan 3 adet 6000 MW nükleer santral ülkemiz ihtiyacından değil nükleer tekellerin ve AB ülkelerinin ihtiyaçları teminine göre kurulduğunu görebiliriz, görmeliyiz. Görenleri çoğaltmalıyız, taraf etmeliyiz.

Nükleer santralleri kurarak elektrik üretmeye karşı durmak anlamında;

*Nükleer teknoloji ile nükleer santral karşıtlığı ayrımını tam olarak oturtmalıyız;

*Nükleer santral kurmadaki tekeli sermayenin ikiye bölünmesini iyi teşhir etmeliyiz;

*Nükleer santral kurulması ile yakıt -teknoloji- atık sorunundan doğru ülke bağımlılığının daha da artacağını göstermeliyiz;

*Enerjideki özelleştirme uygulamalarının durdurulması, yapılanların kamuya devrini talep etmeliyiz;

*Nükleer santrallerin, atıkların depolanması saklanması ile nükleer santrallerin ömrünün tamamlanması ile sökülmesinin ne kadar pahalı olduğunu ve kirlenici olduğunu göstermeliyiz;

*Çernobil kazası ile Sinop'ta bulunan variller ve İstanbul İkitelli'deki atık olaylarında görülen yönetenlerin ve sermayenin çevre anlayışını ortaya koymalıyız;

*Ülkemizdeki içme sularının, akarsularının, su kaynaklarının, göllerin sermayeye nasıl talan ettirildiği, kirlendiği; kıyı yağması, deniz, göl doldurularak yapılan doğa tahribatı ve talanını teşhir etmeliyiz;

*Raylı sistem ve denizyolu taşımacılığını yok sayarak, ulaşım da kara yolu sistemine ağırlık veren, otomotiv, petrol sektöründe egemen olan tekellerin dayattığı politikaları teşhir etmeliyiz.

*Orman yangınlarında batıda hamasi söylemler yaparken, doğudakilere sessiz kalanların, dahası yangın çıkartanların kime hizmet ettiğini göstermeliyiz;

*Enerji yönetiminin tek başlı kamu eliyle yürütülmesindeki ısrarımızı sürdürmeliyiz.

Eğer üretimin ve yaratımın işçiler ile onun yandaşları olduğu, çıkarlarının ortak olduğu görülmezse yapılacak olan çalışmaları çamura batmış çalışan bir traktöre benzetmek doğru olacaktır. Biz, bu dünyayı babalarımızdan miras değil geleceğimizden borç aldık diyen tüm unsurlar; sermayenin karşısında, emeğin saflarında ve cephesinde gücü birleştirmeden geçtiğini görmeli, böyle bir işbirliğine hazır olmalı ve talep etmelidir.

Bugün, ülkemizde kıyısı doldurulan sahil kentleri, dere yatağı değiştirilen yerleşim yerleri sakinleri, tarihin mirası olan SİT alanlarının sular altında kalmasını istemeyenler, bulunduğu yerleşim yerine nükleer santral yapılmasına karşı çıkanlar bir mücadele sürecine giriyorlar ve içinde yer alıyoruz. Çalışmaların yerelden genele çıkarılması, gündemlerin ülkenin gündemi haline getirilmesi ile deneyimlerin ortaklaştırılıp geliştirilmesi gerekmektedir.

Elbette ki; ana görevi emek savunuculuğu yapmak olan sendikaların, meslek odalarının, demokrasi ve özgürlük güçlerinin kararlı ve bakli mücadelesiyle sorunun doğru çözümüne yönelik adımlar atılabilecektir.

Sorun; nükleer santrallere karşı çıkmanın başta sağlık ve eğitim olmak üzere tüm özelleştirilmelere karşı çıkmak, ABD'nin GOP projesine karşı olmak, tarımın tasfiyesi ile örgütlenme özgürlüğü talebini savunmaktan farklı olmadığını görebilmek ve göstermektir.

**24 EYLÜL'DE
ALANLARDAYIZ!**

Nükleer Karşı Platform

ODALAR YÜZÜNÜ ÜYELERE DÖNMELİDİR!

Erdal Arslan
Elektrik Mühendisi

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) 41.Olağan Genel Kurulu'nda, Tüzük ve Yönetmeliklerin tartışılıp yenileneceği bir olağanüstü genel kurul yapılması genel bir eğilim olarak ortaya çıkmıştı. EMO'nun aldığı karar hakikaten bir ihtiyaçtır. Yalnızca EMO için değil TMMOB için de bir ihtiyaçtır.

Eleştiri-özeleştiri, mevcut eksikliklerin ortaya konulup aşılması için kararlar alınması, bu kararların uygulanması noktasında harekete geçilmesi her demokratik kurumda olduğu gibi TMMOB ve bağlı odalarda da ilerlemenin baş koşullarından birisidir.

TMMOB'un da bu çerçevede kendini değerlendirmesi, aynaya bakıp kendini görmesi gerekmektedir. Odalardaki bazı olumsuz gidış ve yönelimler tespit edilmeli, gereken önlemler alınmalıdır.

En temel sorunlardan birisi, odaların piyasada hizmet üreten kurumlar haline gelmesi, çokça kullanılan bir deyimle 'ticarileşmesi' yani piyasa açılmasıdır. Odalar, Serbest Müşavir Mühendislerin (SMM) yapması gereken işleri, bir ticari kurummuş gibi yapıyor; teklif veriyor, kazanç sağlıyor. Yani SMM belgesi alıp piyasada iş yapacak bir mühendisin karşısına odalar rakip olarak çıkıyor. Dahası bazı işler; odaların tekelinde ve SMM mühendislerin yapamayacağı işler kategorisine sokuluyor; yahut öyle anlaşılıyor. Odada, bu işleri yapan kim? Yine mühendis. Diploması aynı diploma, belgesi aynı belge. SMM bir mühendisten ne farkı var bu mühendisin?

Elbette mühendisler yaptıkları işlerde uzman olmalı; kendi mesleklerinde belirli bir alana hakim olmalıdırlar. En azından amaç bu olmalıdır. Ancak oda, bir mühendisin, kendi meslek dalındaki bir işi yapmasının önünde engel olmamalı, tersine standartlara uygun yapıldığı sürece destek olmalıdır. Bunun için odalar piyasaya hizmet üreten, bunun üzerinden kazanç sağlayan, giderek ticarileşen kurumlar olmaktan çıkmalı, yüzünü üyesine dönmelidir.

Elbette bir mühendis, gelişen teknolojiye ayak uydurmasını bilmeli, mesleğine hakim olmalıdır. Böyle olunca meslek örgütlerine bazı görevler de düşecektir. Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezi (MİSEM) seminerleri bu görevlerin bir kısmıdır. Bu seminerler mühendisin mesleki olarak kendini geliştirmesine katkı sunacak biçimde düzenlenmelidir. MİSEM eğitimleri odaların mühendislerden gelir elde ettiği

seminerler olmaktan çıkarılmalı, en fazla maliyeti karşılayacak şekilde ücretlendirilmelidir. Mesleği yüceltecek bir mana taşımalıdır. Sorun yetki/katılım belgesi vermek değil gerçekten mesleki bilgi birikimi artırmak olmalıdır.

Odalarda gelir ve ihtiyaçları mescesine gelince. Odaların gelirlerinin esas bölümünü üye aidatları oluşturmaktadır. Oda-üye ilişkisi yeniden ayakları üzerine oturtulmalıdır. Üyeleri sürekli gelir elde edilecek müşteri olarak gören, piyasadaki SMM'lerin yapacağı işlerde üyelerinin karşısına rakip olarak çıkan anlayışlar geride bırakılmalı, tüzük ve yönetmelikler bu çerçevede yenilenmelidir. Oda, üyelerinin rakibi değil, onları temsil eden mesleki demokratik örgüttür.

Mesleğe standartlar getirilmelidir. Özellikle son dönemde gelişen elektronik, bilgisayar, mekatronik, biyomedikal alanlarında mesleği koruyucu, hizmet kalitesini yükseltici ve istihdamı artırıcı önlemler tüzük ve yönetmeliklere mutlaka konulmalıdır. Örneğin bilişim sektöründe çalışanların ne kadarı bilişim üzerine eğitim almıştır; kaç tane bilgisayar mühendisi çalıştırılmaktadır? Yanıt tahmin edilebilir. Bu yüzden yeni gelişen sektörlerde, kaliteyi yükselten ve mesleği koruyan standartları tüzük ve yönetmeliklerde tanımlamak oldukça önemlidir.

Süreç, tüzük ve yönetmeliklerin tartışılıp üyelerin, mesleğin ve emeğin çıkarları doğrultusunda yeniden biçimlendirildiği bir paylaşım süreci olarak işlemelidir. Bu büyük bir olanaktır; değerlendirilmelidir.

teknikemek

LIBERALİZMİN YENİ FORMÜLÜ: BIRAKINIZ ÖLSÜNLER...

Celal Beşiktepe

Harita ve Kadastro Mühendisi

12 Eylül Askeri Darbesi ile kapitalizmin küresel programına ilk uyum sağlayan ülkelerden biri olan Türkiye'de, liberalizmin bırakınız yap-sınlar formülü artık bırakınız ölsünler formülüne dönüşmüştür.

Yeni liberal uygulamalar, özellikle bir önceki dönemin sosyal kazanımlarına sahip olabilen kentli, düzenli, örgütlü ve kısmen güvenceli işlerde çalışanları etkilemiş, öncelikle bu kesimler, işlerini kaybetmiş ya da geçici ve güvencesiz işlerde çalışmak zorunda kalmışlardır.

Yeni liberal dönüşüm süreciyle beraber diğer az gelişmiş ülkelere benzer biçimde Türkiye'de de sanayi üretimi gerilemiş ve kayıt dışı çalıştırma yaygınlaşmıştır. Bu nedenle, kırdan koparak kentlere gelen nüfus, ya işsiz kalmış ya da güvencesiz, düşük ücretli işlerde çalışmak zorunda bırakılmıştır.

Bir taraftan, 1980'li yıllarla birlikte kırdan kentlere yönelen hızlı göç dalgası ile artan işgücü arzı, diğer taraftan, sanayi sektörünün küçülmesiyle işgücü talebinin azalması ve esnek çalışma biçimleri, kentlerde güvencesiz çalışmanın yaygınlaşmasına yol açmıştır. Bu da kentlerde yoksulluk, yolsuzluk ve sağlıksız, düzensiz bir yaşamı beraberinde getirmiştir.

Bu dönemin en önemli özelliği, emek-sermaye ilişkilerinin düzenleyicisi olarak ulus-devletin ve kapitalizmin kurumsal çerçevesini oluşturan devletler arası sistemin geriletilmesidir. Ulus-devletler sermayenin yeni liberal programı kapsamında yeni bir işlevle yapılanmaktadır.

İstihdam, sosyal güvenlik, eğitim, sağlık, konut, çevre gibi alanlardaki korumacılığın kaldırılması, finans ve ticaretin liberalizasyonu, özelleştirme, sendikasılaştırma, taşeronlaşma, yerelleşme, İstanbul başta olmak üzere kentlerin sermayeye pazarlanması ve kamu hizmetlerinin ticarileştirilmesi bu programın temel unsurlarıdır. Bu politikalarla sermaye tekelleri toplumsal yapıların bütün dokularına işlemiş, halk sınıfları ise yaşamlarını doğrudan ilgilendiren kaynak dağılımı ve ekonomi politikaları üzerindeki etkilerini kaybetmişlerdir. Ulus-devlet, kendi halkına da yabancılaşmış, emperyalist güçlerin bir aracı olarak işlev üstlenmiştir. Her şey piyasanın kurallarına teslim edilmiştir.

İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin düzenlemelerin yetersizliği, işyerlerinde gerekli denetimlerin yapılmaması, kayıt dışı istihdam, kadın ve çocuk emeği üzerindeki sömürü yaşadığımız sürecin kendisi haline gelmiştir.

Sağlıklı yaşam hakkı ihlallerinin giderek yaygınlaştığı günümüzde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca hazırlanan "İş Sağlığı ve Güvenliği Yasa Tasarısı"nın çalışma hayatında yaşanan işler acısı tablonun iyileşmesine olumlu bir katkısının olmayacağı anlaşılmaktadır.

Tuzla tersanelerindeki ölümler, İstanbul'da iş merkezlerindeki yangın ve patlamalar ile şantiyelerdeki iş cinayetleri Türkiye'deki sistemin iş güvenliği ve işçi sağlığına nasıl baktığını gözler önüne sermektedir.

Beş yaşındaki Dilara Dumru'nun kapağı açık rögar çukuruna düşüp ölmesinin ardından benzer şekillerde birçok çocuk hayatını kaybetti. Harita Mühendisi Gülseren Yurttaş, İSKİ'ye ait bir projenin şantiyesinde iş cinayetine kurban gitti. İSKİ çalışmaları sırasında yapılan

yanlış kazılar nedeniyle doğalgaz patlamaları gerçekleşti ve 11 yaşındaki ilkokul öğrencisi Oktay Korkmaz hayatını kaybetti. Basına yansımayan daha nice olaylar ve ölümler...

Sosyal Sigortalar Kurumu verilerine göre, en fazla iş kazaları yaşanan İstanbul'u İzmir ve Bursa takip ediyor. Ölümlü iş kazalarında İstanbul yine ilk sırada.

İş güvenliği ve işçi sağlığı sorunu artık toplumsal yaşamın bütününe kapsayan bir nitelik kazanmıştır. Çünkü toplumun büyük bir kesimi sağlıklı yaşam hakkının olmadığı bir ortamda, mekanda yaşamaktadır. Milyonlarca insan, temel insan hakkı olan "can güvenliğinin olduğu sağlıklı bir çevrede yaşama" hakkından yoksun durumdadır.

İstanbul'un yapı stoklarının, konut ve çalışma alanlarının durumu işler acısıdır. Kimyasal maddeler kullanan işyerlerinin, parlayıcı ve patlayıcı madde depolarının vb. merkezlerin denetlenmediği, daha doğrusu riskleri konusunda bilgisine bile sahip olmadığımız işyerleriyle içi içe geçmiş bir yaşamın mekanı olan İstanbul'da insanların can güvenliği sürekli tehdit altındadır. Bunlara ilaveten kentteki hava ve gürültü kirliliğinin insanların beden ve ruhi sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerini de düşündüğümüzde, kentte sağlıklı bir yaşamın olmadığı görülmektedir.

Yerel yönetimlere yüklenen görevler yeniden tanımlanmış ve kapitalizmin alt merkezlere olan ihtiyaçlarını karşılayacak yeni işlevler yüklenmiştir. Yerel yönetimler kamusal görevlerinden uzaklaşmış ve şirket işleyişine dönüşmüştür. Rantların odağı haline gelen yerel yönetimler, kentleri pazarlanacak bir meta olarak görmektedir.

Özellikle 1980'den sonra artan gelir dağılımındaki eşitsizliğin ve toplumsal kutuplaşmanın, en çok belirginleştiği yerler yine kentsel yaşam alanları olmuştur. Gelir dağılımındaki eşitsizlikler ve bölgeler arasındaki dengesizlikler derinleşmiş, yaşam standartları arasındaki uçurumlar büyürken toplumsal yaşam alanları da ayrılmıştır.

Her şeyin alınıp satılabilir bir meta haline geldiği bir sistemde kentler tamamen sermayeye teslim edilmiştir. Devletin, üretim, hizmet ve sosyal güvenlik alanındaki kamusal etkinlik alanından tamamen çekilmesi, özelleştirmeler, bütçe dışı fonların yoğun olarak kullanılması, piyasa kurullarıyla birlikte, emek karşıtı politikalar ön plana çıkmıştır. Siyasi iktidarlar, sermayenin rant ve yağmasının önündeki tüm engelleri kaldırmakla görevli bir yapıya dönüşmüştür.

Bu süreç karşısında, eşitlik ve özgürlüğe yönelmiş bütünlüklü bir insanlık projesinin yaşamın bütün alanlarında izdüşümünün yaratılması; işçi sağlığı ve iş güvenliğini, sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşam hakkımızı sağlayacak toplumsal pratiklerin geliştirilmesi tarihsel bir görev olarak önümüzde durmaktadır.

İŞGALCI ŞEZLONGLARIN AFFINA HAYIR! BÜTÜN ŞEZLONGLARA ÖZGÜRLÜK!

Mehmet Hısır

**Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi**

"Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi", TBMM Adalet Komisyonu'nda görüşülerek kabul edildi.

Bilindiği gibi, bu teklif, aslında 3 konuda değişiklik amaçlıyordu. Bunlardan 2 tanesi 5237 sayılı Türk Ceza Yasası'nın 154. maddesinin değiştirilmesi ve 184. maddesinin 2. fıkrasına bir tümce eklenmesi; 3402 sayılı Kadastro Yasası'nın 12. maddesinin 3. fıkrasına bir tümce eklenmesidir. TCK'nın 184. maddesindeki değişikliklerle kaçak yapıları sağlanmak istenen af son dakikada verilen önergeyle tekliften çıkartılmış, ancak TCK'nın 154. maddesi ve Kadastro Yasası'nın 12. maddesiyle ilgili değişiklikler kabul edilmiştir.

TCK'nın 154. maddesinde, hakkı olmayan yere tecavüzde verilecek cezalar düzenlenmiştir. Mevcut maddede, kamuya ait taşınmazlara tecavüz edenler için de hapis cezası öngörülmüştü ve bu suç şikâyetle bağlı değildi. Yeni düzenlemeyle, kamuya ait taşınmazlara tecavüzler düzenlemenin dışına çıkartılmış ve şikâyetle bağlanmıştır.

Yetkililer ve ilgili bakanlar, konuyu "kıyılara şezlong koyup, koyamamaya" indirgemektedirler. Konuyu mağazınlaştırmaya ve masumlaştırılmaya yönelik bu yaklaşımların ve çabaların tersine, konu "kamu taşınmazlarının yağmalanması" konusudur.

Komisyonunda yapılan görüşmelerde; Yargıtay 20. Hukuk Dairesi Başkanı Ali Özçelik, ilgili Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay kararlarını okuyarak, teklifin Anayasaya aykırı olduğunu savunmuş, Adalet Bakanı Mehmet Ali Şahin, teklifle getirilen düzenlemede Anayasaya aykırılık bulunmadığını belirterek, "Burada yanlış yapan Yargıtay'dır" ifadesini kullanarak, bu teklifi verenleri kutladığını söylemiştir.

Anayasaya göre "devletin hüküm ve tasarrufu" altında olan kıyıları işgal edenlerin, buraları sahiplenmesine ve tümüyle özel çıkar sahiplerinin yararlanmasına açacak olan bu çabalar, kamuoyuna sunulduğu gibi, turizmcilerin mağduriyeti perdesinin arkasına konulamayacak denli önemli sonuçlar doğuracaktır.

Anayasanın "Kıyılardan Yararlanma"yı düzenleyen 43. maddesi açıktır: "Kıyılar, Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Deniz, göl ve akarsu kıyılarıyla, deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetilir." Bu anayasal hüküm karşısında şu yalın soruyu sormak gerekir: Hangi yurttaş kıyılarımızı işgal eden tatil köylerinin uzantısında havlusunu, varsa şezlongunu serip denize girebilir? Girmeye kalkarsa ne olur?

Antalya bölgesindeki iktidar ve muhalefet milletvekillerinin bu

teklife ortak imza koyarak, kamu mallarının yağmalanması konusunda uzlaşmaları gerçekten düşündürücüdür. Ceza Yasası'nın 154. maddesinde yapılmak istenen değişikliklerle, ülkemizdeki tüm kamu arazilerinin işgalini suç olmaktan çıkarma niyetleri, Anayasanın 35. maddesine de, 10. maddesine de aykırıdır.

Kadastro Yasası'nın 12. maddesinin 3. fıkrasında yer alan "Bu tutanaklarda belirtilen haklara, sınırlandırma ve tespitlere ait tutanakların kesinleştiği tarihten itibaren on yıl geçtikten sonra, kadastrodan önceki hukukî sebeplere dayanarak itiraz olunamaz ve dava açılmaz." ibaresine eklenmeye çalışılan "Bu hüküm, iddianın niteliği ile devlet ya da diğer kamu tüzel kişilikleri olsa dahi tarafların sıfatına bakılmaksızın uygulanır," hükmüyle,

Geçici 8. madde olarak konulmaya

çalışılan, "Tapuda kayıtlı

bulunan, ancak devletin

hüküm tasarrufu altında

olduğu iddiasıyla tapu

kaydının iptaline yönelik

açılan halen kesinleşmemiş

bulunan tapu iptal ve

davaları hakkında da

Kanunun 12 nci maddesinin

üçüncü

fıkrasındaki hak

düşürücü süre uygulanır,"

kuralları, kamu arazi-

lerini işgal edenleri "malik" yapmaya yönelik kurallardır.

Kadastro anlamında tespite ve sınırlandırmaya konu olacak taşınmazlar için getirilmiş olan düzenlemelerin, tanımlanan hak düşürücü sürelerin kamu düzeni ve tapu sicil sisteminin güvenilirliği açısından getirildiği açıktır.

Bu nedenle kadastro anlamında tespit ve sınırlandırma dışında tutulması ve özel mülkiyet konusu olmaması gereken taşınmazlar için de bir hak düşürücü süre tanımlanmasına gidilmesi kamu ve toplum yararına aykırı, toplumsal adaleti yaralayıcı, işgalcileri ödüllendirici bir yaklaşımdır. Dolayısıyla 12. maddeye eklenmek istenen ve masum gibi duran cümlecik, kamu düzenini kurucu ve güçlendirici değil, bozucu bir öz taşınmaktadır.

Bu nedenlerle TBMM Adalet Komisyonu'nda görüşülerek kabul edilen teklifin altında imzası olan milletvekilleri başta olmak üzere, kabul için parmak kaldıranları da kınıyoruz.

Kamu yararına çalışan demokratik bir meslek örgütü olmanın sorumluluğu ile tüm yetkilileri yanlıştan dönmeye davet ediyor, Adalet Komisyonu'nda kabul edilen söz konusu tekliflerin geri çekilmesini ve Meclis gündemine getirilmemesini istiyoruz.

Kıyılarımızı anayasal hükümlere karşın kapatanların şezlonglarına yönelik kısmi afları kabul etmiyoruz. Şezlongların ardına sığınarak yapılmaya çalışılan kamu arazilerinin talanına izin vermeyeceğiz...

teknikemek

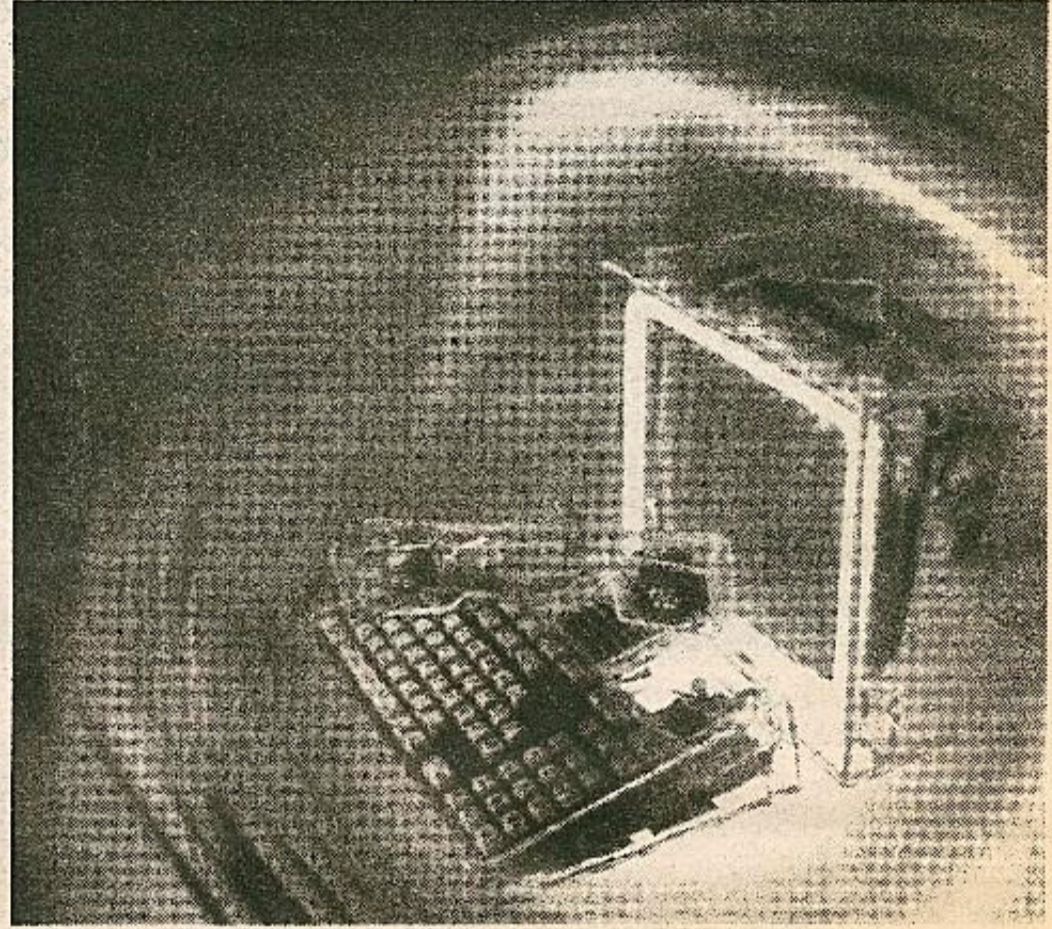
Bilişim Emekçileri, Mesleki ve Sendikal Örgütlülük

Oya Tezel
Bilgisayar Mühendisi

Bilişim sektörü, Türkiye'de takriben 30 yıllık bir geçmişi olmasına karşın, önemini arttıran ve üretimin hemen her aşamasına işleyen bir alan oldu. Bugün ekonomiye en yüksek getiriye sağlayan sektörlerden biri olan bilişim sektörü, bu hızlı genişlemenin de bir sonucu olarak kuralsızlığın, denetimsizliğin, yer ve zamandan bağımsız çalışma/çalıştırma olanakları sağlamasıyla da sömürünün artmasının yollarını açtı.

Genellikle kurumsallaşmamış, 3-5 kişilik şirketlerde çalışan bilişim emekçilerinin maaşlarının zamanında ödenmemesi, sigortalarının eksik yatırılması, sözleşmesiz ya da işveren lehine sözleşmelerle çalıştırılmaları olağan bir durum haline geldi. Özellikle yazılım alanında yerden ve zamandan bağımsız üretim yapılabilmesi nedeniyle "freelancer", "proje elemanı" gibi isimlerle sigortasız ve kayıtsız çalıştırılmaları aygınladı. Hafta sonu ve geceleri de yapılırsa, mesainin "fazla" sayılmadığı sektörde, emekçilerin sosyal hayatlarının kalmamasıysa çoktan sorun olarak görülmeğe çıktı.

Artık sektör dışında da bilinen bu sorunlara karşın, sektörde hala iyi denebilecek ücretlerle çalışılması alanın popülerliğini sürdürmesini sağlasa da her yıl yenileri açılan bilgisayar mühendisliği bölümleri akademik kadroların ve teknik olanakların yetersizliği gibi sebeplerle istenen kalitede eğitim veremiyor. Sektörün "kalifiye eleman" tanımının net olarak yapılamaması, çeşitli isim ve unvanlarla kafa karışıklığı yaratılmasını kolaylaştırıyor. Alanın sınırlarının çizilememesi, denetlenmemesi, "bilgisayarcı" gibi bir kavramla iş tanımının muğlaklaştırılmasına olanak tanıyor. Bu kafa karışıklığından yararlanan şirketlerin kendi ürünlerini yaygınlaştırmak amacıyla sektörü sertifika pazarı haline getirmesi, bilgisayar mühendislerinin yetki ve sorumluluk alanına giren görevlerin her türden meslek disiplinine açılmasını; bu da bilişim alanında uzmanlaşmak üzere eğitim görmüş mühendislerin kendi alanlarıyla ilgili iş bulamamaya başlamalarını beraberinde getiriyor. Sektördeki projelerin büyük çoğu bilgisayar mühendisliği disiplininin gelmeyen kişilerce yapılıyor ya da yönetiliyor. Proje geliştirme süreçlerinin belli bir standarda bağlı kalınmaksızın yürütülmesi özellikle yazılım projelerinde ciddi bir kalitesizliğe neden oluyor. Bilgisizce açılan kamu ihalelerini alan firmaların bu projeleri taşeron firmalara yaptırılmaları kamunun kalitesiz işlerle zarara uğratılmasına yol açıyor. Taşeronlaştırmayla birlikte sektörde standart bir ücret politikası, sözleşme ya da şartname bulunmaması da bilişim emekçilerinin güvencesiz çalıştırılmalarına olanak yaratıyor.

Bilişim alanına yönelik politikalar alanın asli unsurları dışından belirleniyor. Kamu ve halk yararı, emeğin ve mesleğin sahiplerinin gözetilmesi gerekirken, sermayeyi ve piyasayı koruma amaçlı politikalar üretiliyor. Bu politikaların bir sonucu olan yabancı mühendis ve programcılar getirilerek, sektörde Hindistan benzeri ucuz iş gücü yaratma planları da bilişim emekçilerinin iş alanlarını tehdit ediyor.

Tüm bu olumsuzlukların büyük payı, bilişim alanında çalışan mühendislerin omuzlarında. Mesleki örgütlenmenin olmayışı, meslek alanına dair politikalarda alanın temel bileşenlerinin söz sahibi olamamaları, piyasanın dayattığı koşulları kabullenmek ve kendilerini buna göre şekillendirmek durumunda kalmaları, temel işçi hakları çerçevesinde değerlendirilecek konuların dahi sektörde es geçilmesine sebep oluyor. Zaten yeterli düzeyde olmayan hakların birer birer geri alınmasını engelleyebilmenin yolu, bilgisayar mühendislerinin mesleki örgütlenmelerini tamamlamalarından ve daha geniş anlamda tüm bilişim emekçilerinin sendikal örgütlülüklerinden geçiyor. IBM Türk çalışanlarının sendikalaşma deneyimiyle birlikte bu alanda gecikmeli de olsa bir örgütlenmenin başlamış olması, yalnızca sektör emekçileri açısından değil, tüm ülke emekçileri açısından anlamlı bir gelişme. Tüm sektöre yayılacak böylesi bir örgütlenmeyle iletişim araçlarının, stratejik noktalardaki bilgisayar sunucularının sorumluluğunu taşıyan bilişim emekçilerinin sınıf mücadelesine katabilecekleri, sayılarıla sınırlı olmayacak.

İŞ KAZALARI - MESLEK HASTALIKLARI VE TEKNİK ELEMANLAR

Bedri Tekin
Makine Mühendisi

Ülkemizde iş kazaları ve meslek hastalıklarına ilişkin istatistikler Sosyal Güvenlik Kurumu (Sosyal Sigortalar Kurumu) nca yayımlanmaktadır. 2008 yılının 9 ayını geride bıraktık ama kurum 2007 yılı istatistiklerini yayımlayamadı, en son yayımlanan istatistik 2006 yılına ait.

İstatistiğe göre, 2006 yılında iş kazaları sonucu 1592, meslek hastalıkları sonucu 9 kişi hayatını kaybetti. Ayrıca, 2210 kişi sürekli iş göremez hale geldi. Söz konusu istatistiğe göre 2006 yılında her 100 işçiden 0,91'i iş kazası geçirmiştir. Sosyal güvenlik sistemindeki kayıt dışılık nedeni ile SSK istatistikleri her zaman tartışma konusu olmuştur. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 2008 yılı

Mart ayında yayımlanan "İş Kazaları ve İşe Bağlı Sağlık Problemleri"

başlıklı araştırmada her 100 işçiden 2,9'unun iş kazası

geçirdiği belirtilmektedir. TÜİK istatistikleri de her zaman

tartışmalı olmakla birlikte TÜİK

istatistiğinde iş kazası geçiren işçi

sayısının SSK istatistiklerinde

belirtilen oranın 3 katı oranında

olduğu görülmektedir. Sağlıklı ve

güvenli çalışma ortamında çalışma

hakkı yalnızca işçi olarak ifade edilen kesimin değil,

aynı zamanda kamu çalışanı diye ifade edilen, "memur" ve

"sözleşmeli personel" in de hakkıdır.

Ancak bu kesimler bu konu tartışılırken hiçbir zaman göz önünde bulundurulmamaktadır. Ne yazık ki bu

yazı da da değerlendirmemizin dışında bulundurulacaklardır. İş kazaları ve meslek hastalıkları kanayan bir yara, bu sorunun

çözümünde, Devlet, İşveren, İşçi örgütlerine görev düştüğü gibi, teknik elemanlar ile teknik elemanların meslek örgütlerine özel olarak da mühendisler, odalar ve TMMOB'ye de

görev düştüğü açıktır.

Sağlıklı ve güvenli çalışma ortamının yaratılmasında sorumluluğun ilk halkasında işverenler yer almaktadır. Kapitalizm, sermaye, patron, kar, artı değer, maliyet vb. gerçeklikler/tartış-

malar bu yazının konusu değildir. Bu yazıda ülkemiz yasalarının işçi sağlığı güvenliği alanında işverenlere getirdiği yükümlülükler çerçevesinde dahi yapılabilecekler ile üretimin ana unsuru olan teknik elemanlara düşen görevler üzerinde durulacaktır.

İş kazaları kader değildir, mutlak değildir, iş kazaları önlenir. İş kazaları yaygın ifade ile işçilerin "bilgisizliğinden", "dalgınlığından", "dikkatsizliğinden" meydana gelmemektedir. İş kazalarının nedeni alın-

mayan önlemlerdir. Tartışmalarda, eğitim-

lerde iş kazalarına ilişkin istatistikler verilirken iş kazalarının meydana

gelmesinde % 80-90 oranında "güvensiz davranış" in rol oynadığı

belirtilir. Burada kast edilen "güvensiz davranış" da işverenlere yüklenen bir sorumluluk, pay yoktur.

İşçiler güvensiz davrandıkları için kaza olmuştur! Oysa iş kazaları ve meslek hastalıklarının meydana gelmesinde en önemli etken güvensiz

durumun varlığıdır. Güvensiz bir durum yok ise iş kazası ya da meslek hastalığı da yok denecek

seviyeye düşer. Güvensiz durum işyerindeki uygunsuzlukları ifade eder. Yani;

Koruyucusu olmayan makine, topraklaması yapılmamış

makine, tezgah, el aletleri, tesisat, uygun olmayan iskele,

uygun olmayan elektrik tesisatı, uygun olmayan istifleme, kimyasalların

uygun şekilde depolanmaması, kullanımında işyeri ortamına yayılımı gibi binlerce durumu sayabiliriz.

Güvensiz durumun olduğu işyerinde kaza olur. Koruyucusuz makinada çalıştırılan işçiye "dikkatli ol, dalgın olma, tedbirli çalış" demenin hiçbir anlamı yoktur.

Dalgın olmak, biran için bile olsa yapılan işin dışında şeyleri düşünmek insanın doğasında vardır. İşçi, işyeri zeminindeki çukura düşmüşse bunun nedeni işçinin dalgınlığı, dikkatsizliği değildir. İşçi yüksekte düşmüş ise bunun nedeni işçinin tedbirsizliği değildir, düşmeye neden olan çalışma koşullarıdır, çalışma yerindeki boşlukların kapatılmamasıdır.

işyeri ortamına yayılımı gibi binlerce durumu sayabiliriz. Güvensiz durumun olduğu işyerinde kaza olur. Koruyucusuz makinada çalıştırılan işçiye "dikkatli ol, dalgın olma, tedbirli çalış" demenin hiçbir anlamı yoktur.

Dalgın olmak, biran için bile olsa yapılan işin dışında şeyleri düşünmek insanın doğasında vardır. İşçi, işyeri zeminindeki çukura düşmüşse bunun nedeni işçinin dalgınlığı, dikkatsizliği değildir. İşçi yüksekte düşmüş ise bunun nedeni işçinin tedbirsizliği değildir, düşmeye neden olan çalışma koşullarıdır, çalışma yerindeki boşlukların kapatılmamasıdır.

Dalgın olmak, biran için bile olsa yapılan işin dışında şeyleri düşünmek insanın doğasında vardır. İşçi, işyeri zeminindeki çukura düşmüşse bunun nedeni işçinin dalgınlığı, dikkatsizliği değildir. İşçi yüksekte düşmüş ise bunun nedeni işçinin tedbirsizliği değildir, düşmeye neden olan çalışma koşullarıdır, çalışma yerindeki boşlukların kapatılmamasıdır.

Dalgın olmak, biran için bile olsa yapılan işin dışında şeyleri düşünmek insanın doğasında vardır. İşçi, işyeri zeminindeki çukura düşmüşse bunun nedeni işçinin dalgınlığı, dikkatsizliği değildir. İşçi yüksekte düşmüş ise bunun nedeni işçinin tedbirsizliği değildir, düşmeye neden olan çalışma koşullarıdır, çalışma yerindeki boşlukların kapatılmamasıdır.

Dalgın olmak, biran için bile olsa yapılan işin dışında şeyleri düşünmek insanın doğasında vardır. İşçi, işyeri zeminindeki çukura düşmüşse bunun nedeni işçinin dalgınlığı, dikkatsizliği değildir. İşçi yüksekte düşmüş ise bunun nedeni işçinin tedbirsizliği değildir, düşmeye neden olan çalışma koşullarıdır, çalışma yerindeki boşlukların kapatılmamasıdır.

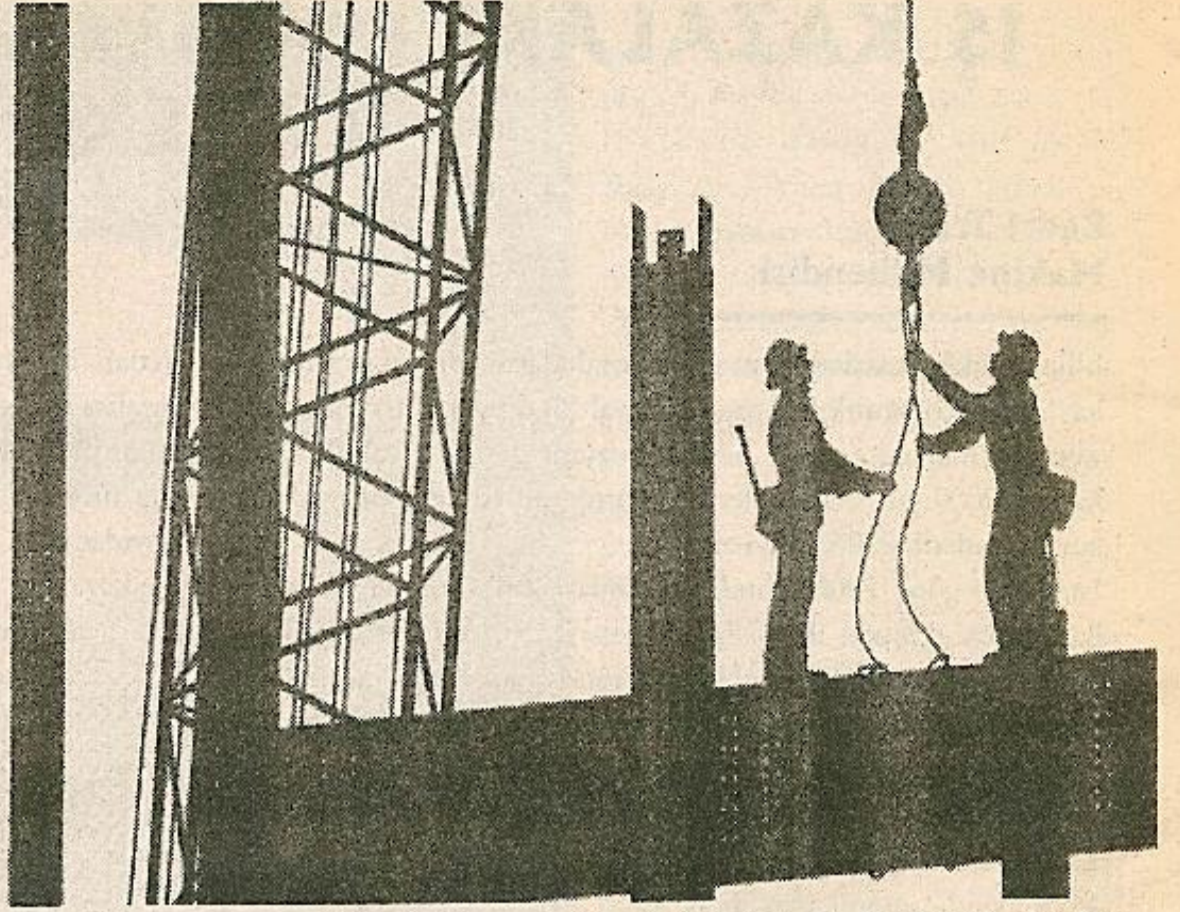
Dalgın olmak, biran için bile olsa yapılan işin dışında şeyleri düşünmek insanın doğasında vardır. İşçi, işyeri zeminindeki çukura düşmüşse bunun nedeni işçinin dalgınlığı, dikkatsizliği değildir. İşçi yüksekte düşmüş ise bunun nedeni işçinin tedbirsizliği değildir, düşmeye neden olan çalışma koşullarıdır, çalışma yerindeki boşlukların kapatılmamasıdır.

teknikemek

Güvensiz durumun ortadan kaldırılması görevi işverenindir İş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı önlem alınması görevi yasalarda ve diğer mevzuatta da işverene verilmiştir. Bunun yanında işyerlerinde çalışan mühendislerin, teknik elemanların görevi de yalnızca üretim değildir, işçilerin kaza geçirmediği, meslek hastalığına yakalanmadığı şartlarda üretimi sağlamaktır. Şurası bilinmelidir ki; kaybedilen her canda o işyerinde çalışan mühendisin, teknik personelin dolaylı da olsa payı bulunmaktadır. Mühendisler ve diğer teknik personelin üretimi düşündüğü kadar, sağlıklı çalışma ortamının yaratılması için çaba göstereceği çalışma şartlarının yaratılması gerekmektedir. Güvensiz durumların ortadan kaldırılması mühendislik önlemleri ile mümkün olur. Bu nedenle, iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesinde teknik elemanlara büyük görevler düşmektedir. Öncelikle, teknisyen, tekniker, mühendisi ile tüm teknik elemanlar kazaların nedeninin güvensiz durumlardan kaynaklandığı anlayışı ile hareket etmek, çalıştığı işyerlerinde iş kazaları ve meslek hastalıklarının olmaması için dikkatlerini güvensiz durumların ortadan kaldırılmasına yoğunlaştırmak zorundadırlar. İşyerlerinin çoğunda işçi sağlığı güvenliği ile özel olarak görevli mühendis ya da teknik eleman bulunmamaktadır. İşyerinde, işçi sağlığı güvenliği ile özel olarak görevli mühendis ya da teknik eleman olsa da, olmasa da tüm mühendis ve teknik elemanlar üretim kadar işçilerin sağlıklarından da sorumlu oldukları bilinci ile davranmak durumundadırlar. Elbette ki; işyerlerinin tek karar alıcısı mühendis ya da teknik elemanlar değildir. Son sözü işverenlerin söylediği açıktır. İş kazası sonucu ölümlerin "cinayet" olup olmadığı konusundaki tartışmalar bir yana, sonuçta "taksir" le bile olsa yaralanma, ölüm söz konusudur. Bunun cezai sorumluluğunu birileri ödemek durumundadır. Ancak, bir yılda 1600 kişinin ölümüne sebep olanlardan cezaevinde yatan kimse bulunmuyorsa kazaların önlenmesi mümkün olmaz.

İşyerlerinde sağlıklı ve güvenli çalışma ortamının yaratılması işi ekip işidir, işveren, mühendis, diğer teknik personel, hekim, hemşire, psikolog, işçilerin kendisi, sendika bu ekibin unsurlarındandır. 4857 sayılı İş Kanunu 50 veya daha fazla işçi çalıştırılan işyerlerinde mühendis ve hekim çalıştırılmasını zorunlu kılmaktadır. 2006 yılı SSK istatistiklerine göre ülkemizde, sigortalı işçi çalıştırılan 1.027.328 işyeri bulunmaktadır. Bu işyerlerinden 10.711'inde 50 veya daha fazla işçi çalışmaktadır. Yani yasanın gereği yerine getirilse bile mühendislik hizmetlerinin verileceği işyeri sayısı SSK'ya kayıtlı işyerlerinin ancak %1'i oranındadır. Bu nedenle işyeri ortak sağlık güvenlik birimleri oluşturulması konusunda yasal düzenleme yapılarak 50'nin altında işçi çalıştırılan işyerlerinde de tıp ve mühendislik hizmetlerinin alınması sağlanmalıdır. İşçi sağlığı iş güvenliği ile görevli mühendis ve teknik elemanlar yalnızca bu işle görevli olmalıdır.

Mühendis ve teknik elemanların görevlerini tam anlamı ile

yapabilmeleri konuları hakkında bilgileri ile de orantılı olacaktır. Ancak çok azının dışında, meslek liselerinde, meslek yüksek okullarında, üniversitelerde işçi sağlığı ve güvenliği konusunda eğitim verilmemektedir. İşçi sağlığı ve iş güvenliği bu mesleklerin mesleki bilgilerinin bir parçası olmak zorundadır. Bu nedenle, sözü edilen okullarda işçi sağlığı ve iş güvenliği önemsenmeli ve ayrıntılı bir şekilde ders olarak okutulmalıdır. Teknik gelişmeler, yenilikler, mesleki gelişmeler göz önünde bulundurularak, Odalar tarafından da meslek içi eğitimlerle mühendislerin bilgileri yenilenmelidir.

2004 yılında yürürlüğe konulan "İş Güvenliği İle Görevli Mühendis Veya Teknik Elemanların Görev, Yetki Ve Sorumlulukları İle Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik" TMMOB in açtığı dava sonucunda haklı gerekçelerle iptal edildi. 15 Mayıs 2008 tarihinde kabul edilen "İş Kanunu Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" da yapılan değişiklikler ile, Danıştay'ın iptal nedenleri ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca hazırlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısı'nda da aynı amaç gözlenmektedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sendikaları, TTB ve TMMOB'yi olayın tarafı olarak görüp, ortak çalışmalar yürütmediği sürece, iş kazaları azalmayacak, artarak sürecektir.

Mühendisler, odalar ve TMMOB işçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanmasının önemli unsurlarındandır. Ancak, asıl unsur işçiler ve sendikalar. Bu konu, işçilerin ve sendikaların ana gündemlerinden birisi olmadığı sürece, sorun daha da büyüyecektir. Sendikalar, mühendisler ve odaların bilgi birikimlerinden de yararlanmalıdır. İşçilerin işçi sağlığı ve iş güvenliği konusundaki eğitimleri işverenlerin yükümlülüğü altındadır, yine de sendikalar ve odalar eğitim konusunda ortak çalışma yürütebilirler. Odalar ve sendikalar, kazaların önlenmesi için her türlü çalışmayı yürütmekle birlikte, sendikalı işçilerin geçirdiği kazalarla sınırlı olmamak üzere her iş kazasını mercek altına almalı, önlem almayanların bu kazaların bedelini ödemesi için kamuoyu oluşturulması, cezaların artırılması konularında ortak çalışma yürütmelidir.

KALİTE FELSEFESİ

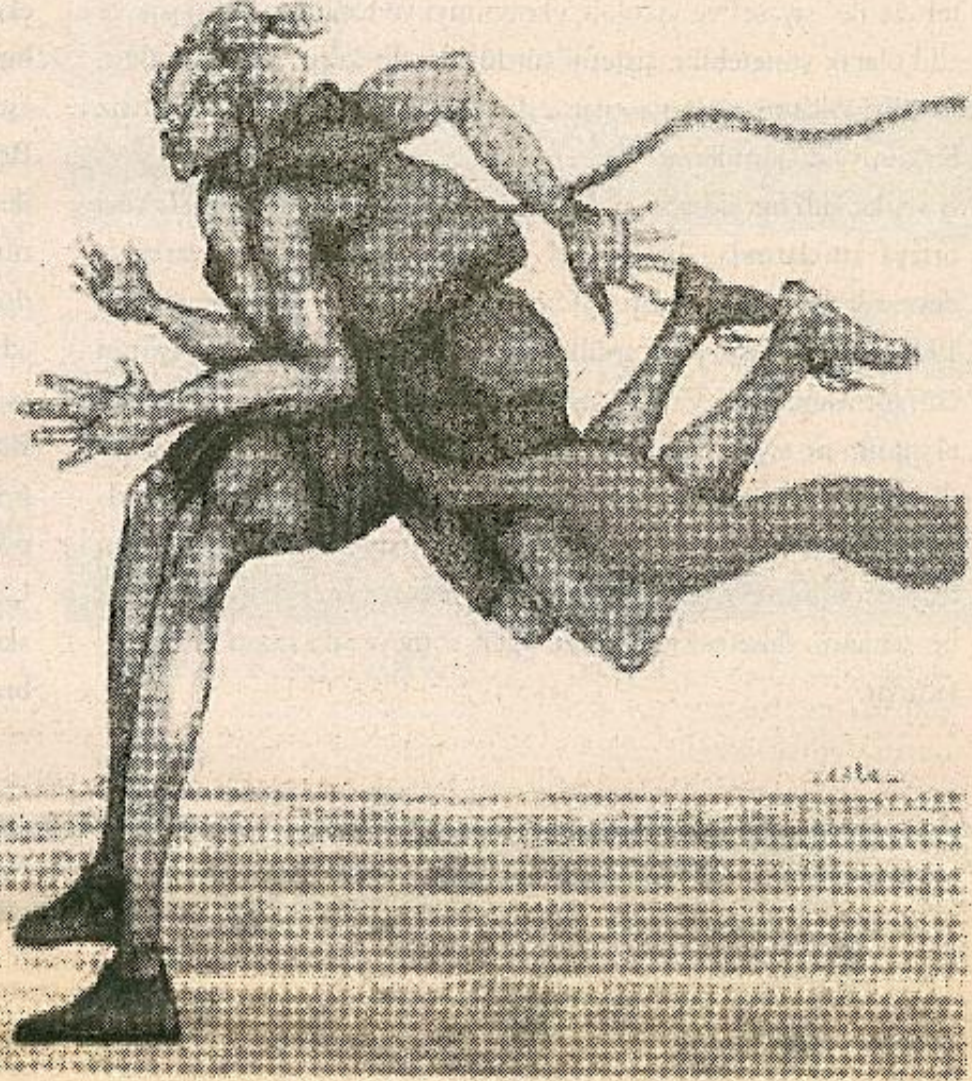
Semra Çaralan
Endüstri Mühendisi

Bugünkü egemenlerce felsefe, var olanı yok, yok olanı varmış gibi gösterme sanatına dönmüş durumdadır. Gerçek dışı fenomenleri, geçmiş gibi sunan ve buna inandırmaya yönelik bir kültür-sanat anlayışını da, "yeni bir kültür ve sanat anlayışı" olarak yayına sokan bu felsefi akımın, varlıkla yokluk kavramlarını, olayları ve olguları yanıltıcı bir düşün yaratma üstüne, belirsizlikler platformunda inşa etmeye çalıştığı görülmektedir.

Toplumların tarihinde, en ilerici yanı oluşturan ana etken, gerçeğe, salt gerçeğe ulaşma merakı ve içgüdüdür. Gerici yanını açığa çıkaran temel etmen ise, gerçekleri örtbas etme ve insan beynini şaşırtma modelleri üretimi oluşturmaktır, ki bu üretimin ana teması, "varolan egemenlik biçiminin bozulmaması"na denk gelir.

Burjuva egemenlik, salt sermayeye sahip olanlarca değil, sermaye düzenine akıl ve yön veren, sermayeyi yönetme sanatına erişmiş olanlarca da kurulan bir sistemi temsil eder. Dolayısıyla, günümüzde felsefe, sisteme ait "yeni bir yönetim felsefesi" olarak, yeni bir kılıfa sokulmaktadır.

Dünyayı yorumlamak olarak kısaca tarif edilen felsefenin içine düştüğü bu duruma müdahale etmek, gerçekleri, salt gerçekleri göstermek için uğraş vermek, hiç değilse son yüzyılın felsefi akımlarıyla hesaplaşmak üzere bir yöneliş girmeyi gerektirir. Ama, bu sayfalarda, bu derginin amaçları ve imkanları çerçevesinde, sadece biriyle hesaplaşmayı ana ilke edineceğiz. Hesaplaşmak için uğraşacağımız ana felsefe; Kalite felsefesinin kurucusu Deming öğretisi (felsefesi) olacaktır.

Kalite felsefesi ne zaman ve hangi koşullarda doğmuş ve nasıl gelişmiştir? Neden egemenler, böyle bir felsefeye ihtiyaç duymuştur ve bunu nasıl açıklamışlardır?

Tarih ve coğrafya ile siyasetin ilgisinin en doğrudan kurulduğu bu felsefi açılım, ekonomik doktrinlerin ve bu doktrinlere adını veren kurucularının düşünceleri ile kıyaslanarak açıklanmaya çalışılacaktır. Son yüzyılımızın ekonomipolitikasının tarihsel süreçleri içinde ortaya çıkan doktrinler arası karşılaştırmada ele alacağımız iki temel unsur ise, ilerici yanı oluşturan sosyalist doktrin ve kurucusu Marks-Engels, gerici yanını oluşturan toplam kalite yönetiminin doktriner kurucusu Deming-Fukuyama olacaktır. Böyle bir karşılaştırmayı, tümevarım yöntemiyle yapmak en doğru olacaktır.

Bu tartışmaya, hemen hemen çoğu zaman karşımıza çıkacak temel sorulardan birincisi kısaca da olsa yanıt vermekle başlamalıdır.

Ekonomik gelişimin belirli bir aşaması sonucu oluşan devrimlerde, zorun rolü ne olmuştur? Veya tersten aynı soru şöyle sorulabilir; "ekonomi mi siyasete egemendir yoksa siyaset mi ekonomiyi belirler?"

teknikemek

Bu soruya, Marks ve Engels, "siyaset, ekonominin yoğunlaşmış halidir", "ekonominin belirli bir gelişim seviyesinde, toplumsal devrimler kaçınılmazdır" diyerek yanıt verir. Oysa Deming öğretisi içinde, "ekonomik ve sosyal devrimlere yer yoktur. Planlanan yeni bir "Teknolojik Devrim" projesiyle, kapitalist sistemi nihai kılmak mümkündür". Sınıflı toplumlardan sınıfsız topluma geçmenin teknolojik çözümlemesini "sözde" yapan Deming'e göre, "yeni bir felsefe ile" siyaset ve idoloji, ekonomiyi ve toplumu çelişkisiz ve adil olarak yönetebilir, sistemi sürdürülebilir kılmayı başaracaktır. "Mülki erkanın varlığı sonsuza dek sürdürülebilir." "Mülkiyetsiz bir dünya düşünülemez"dir.

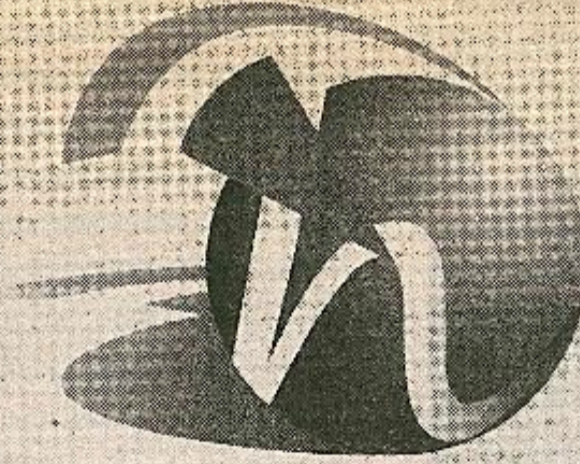
Bu çok ciddi bir iddiadır. Çünkü bu iddianın sahipleri, bu felsefeyi ortaya attıklarında, dünya, her yerinden, sosyal çalkantılarla ve devrimlerle boğuşanların sahnede olduğu bir dönemdedi. Yıl 1940-45. Mülksüzlerin mülkiyet sahibi sınıflara açtığı savaşın tam ortasındaydı. Ve bu yalancı iddianın bugünkü hıncaları, ekonomi ile siyaseti kalın duvarlarla birbirinden ayıran, birbiriyle ilişkisini her yönüyle gizleyen politikalarla ve yaptırımlarla, özellikle teknolojiyi, salt ekonominin bir alt versiyonu olarak tarif eden yanıltıcı bilimsel doktrinleriyle, mülkiyeti sonsuza dek kutsayacak bir yönetim felsefesi ve projesini geliştirmeye sıkı sıkıya sarılmaktadırlar.

Bu felsefenin bilimi yanıltmaya yönelik yüzlerinden biri ve en önemlisi olan ekonomi politiğin yeniden tanımlandığı illüzyon alanıdır.

Ekonomi politiğin, salt ekonomiyle ilgili politikalar alanında daraltılarak kısırılmış bir açılım ve algılama, stratejik olarak, siyasi gelişmelerle ekonomik gelişmeler arasındaki ilişkinin kurulamaması veya görülememesi sonucu doğuracaktı. Teknolojiyi, salt ekonomik bir kulvara hapsetme, ekonomi-politiğin ekonominin bir alt kategorisi olarak göstererek bilimin yanıltılması sonucuna eşdeğer, bir yanılgıya ulaşma gayretiydi.

Böylece "bilim ve felsefe", yeniden yapılandırılırken, yeni bir çehre ile piyasalara sürülürken, bilimsel veya felsefi terminolojinin de tümüyle değiştirilerek, yeni bir yanılgılar ve çelişkiler yumağına dönüştürüldüğü bir felsefi egemenlik oluşturuldu ve bunun adının da kalite felsefesi olduğu, tartışmalardan muaf tutulduğu, görünüyor.

Bu sayfalarda, kalite felsefesinin doğduğu günden bugüne geçirdiği evrimin tarihsel sürecini anlatarak ve yaydığı illüzyon politikalarını eleştirerek, gerçekleri ortaya çıkarmaya çalışacağız. Çünkü, teknolojik devrim süreci olarak lanse edilen bu süreçte en aktif rol oynayan teknokratların, bugün içine düştüğü durum, bundan çıkışın da yollarını aramaya yönelmektedir.

hayatın tüm renkleri

hayat televizyonu

frekans 11996 Polarizasyon Dikey Batı 26 000 Türksat www.hayattv.net

görüş öneri ve reklamlarınız için Tel: 0212 230 8588 230 4097 Fax: 0212 230 9039
e-mail: haber@hayattelevizyonu.com reklam@hayattelevizyonu.com

Televizör'den Televizyon'a

Arif Doğan

1960'lı yıllardan itibaren her kasabaya, her mahalleye, her köye, her eve ve günümüzde neredeyse her odaya giren, evlere ikişer üçer doluşan televizyonlar hepimizin yaşamının içinde. Boş vakit geçirmenin, can sıkıntısından kurtulmanın geçici bir aracı olmak gibi bir işlev taşımakla beraber insanların "bilgilenme", gündemi takip etme, geleceğe dair belirli/belirsiz özlem ve umutlarını tatmin etmek, en azından bir müddet için tatmin ediyormuş hissi edinmelerini sağlamak için bir araç aynı zamanda.

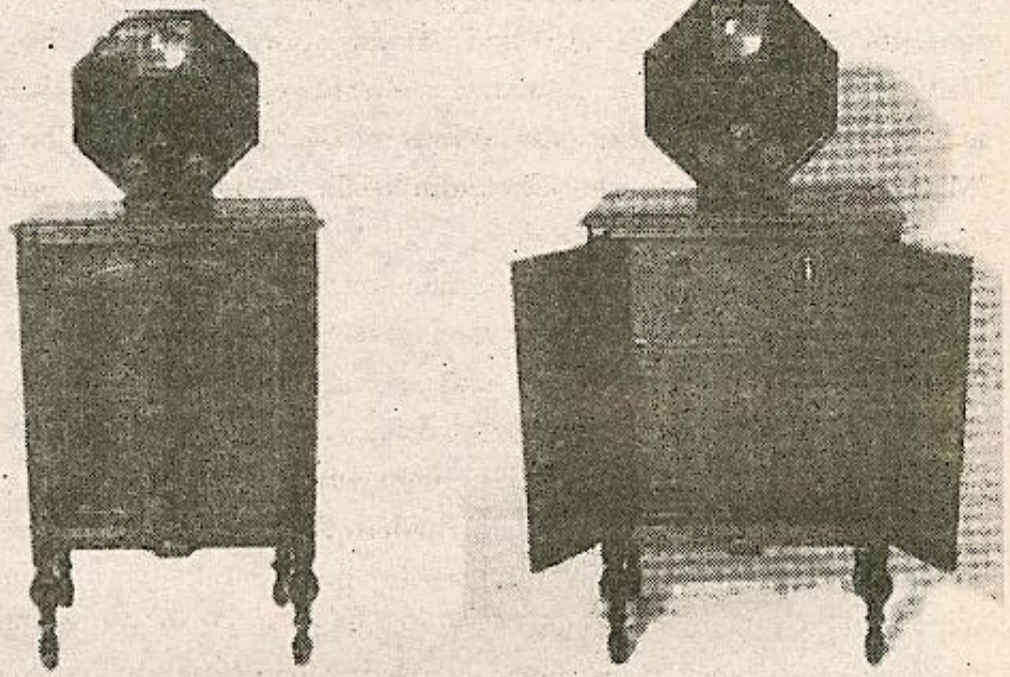
Televizyonun icat eden ve görüntüyü ilk olarak ekrana taşıyan İskoçyalı John Logie Baird'dir. İlk yaptığı model, şimdiki televizyonlara pek benzemez: Birkaç dikiş iğnesi, birkaç şapka kutusu, büyükçe bir bisküvi tenekesi, bir bisiklet lambası ve biraz mühür mumu. Bu yeterli değildir, ancak bir sonraki aşama için önemli bir deneyim olur. "Baird 1926 yılında, ilk kez insan yüzünün görüntüsünü Televizyonda elde ediyor. Baird laboratuvarındaki dev ışıkların ısısına dayanması için ilk TV çekimlerinde özel vantrolog kuklaları kullanır. Bir süre sonra bazı deneyleri için gerçek insan gerekince, parayla genç bir ofis boy tutmak zorunda kalır ve 1924'te tarihin ilk televizyonun patenti alınır: Televisor. Oldukça ilkel koşullarda üretilen ve eski bir çay kutusunun üzerine monte edilen Televisor'un motoru, cv yapıtı bir Nipkow diskten oluşmaktadır - disk tekeri olarak şapka kutusundan kesilen yuvarlak karton, lambayı yerleştirmek için bir bisküvi kutusu, mil yerine bir dikiş iğnesi bu motor için ideal malzemelerdir. Baird'in bulduğu ilk anten enfes bir iletken olan bir Malta haçıydı. Baird icadını Kraliyet Enstitüsü'ne resmi olarak ilk kez 26 Ocak 1926'da tanıtır, 1928'de ise ilk görüntüler Atlas Okyanusu'nun öbür yakasına, yani Londra'dan New York'a ulaşmıştır bile (fazla bir şey görmek mümkün olmasa da). Böylece Baird ilk televizyon istasyonunu kurar ve BBC için ilk televizyon yayınlarını yapmaya başlar."*

Böylece zengin ailelerden başlamak üzere televizyon toplumsal yaşama girer. Giderek de yayılır, yayıldıkça önem kazanır ve başlangıcından itibaren himayesinde olduğu sermayenin emrine girer.

Merkezi bir vericiden elektromanyetik dalgalarla iletilen verilerin televizyonda görüntü ve sese dönüştürülmesi, sermayenin elinde, elbette yığınların aldatılmasına, sermaye egemenliğinin nimetlerinin anlatılmasına ve kapitalizmin ebediliğinin propagandasına hizmet edecektir. Öyle de oldu.

Üretim araçlarının sahibi olan sermaye, toplum üzerinde egemenliğini sağlayan bu sahipliğini korumak için hem ticari hem de ideolojik bir araç olarak televizyonu kullandı; hala da kullanıyor. Ticari yönü bilindiği üzere bir meta olarak TV pazarından başlayarak tekeller arasındaki rekabette önemli bir veri haline gelen giderek büyüyen reklam endüstrisidir. Yalnızca reklam endüstrisinin dahi Göbelsvari bir ideolojik hegemonyasından bahsedilebilir; ki Televizyonun ideolojik bir saldırı aracı olarak kullanılmasına bu endüstrinin de payı görmezden gelinemez.

Oysa merkezi bilgilerin, elektromanyetik dalgalar vasıtasıyla halka ulaştırılması, halk yığınlarının kendi olanaklarıyla erişemeyeceği

1928 yılında Televizyon

güncel gelişmeler, kültürel ve sanatsal yapıtlar ve insanlığın yarattığı büyük tarihsel birikime vakıf olması, bunlara ulaşması, doğru şekilde ve doğru bir zeminde kullanıldığında, tekellerin hizmetinden çıkartılıp halkın hizmetine koşulduğunda devasa bir olanak ve önemli bir araçtır.

Oysa bugün tersine, televizyon; halk yığınlarının yanıltılmasının, tarihsel birikiminin çarpıtılmasının ve kapitalist kültürün yaygınlaştırılmasının bir aracı, sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda egemen politika ve kültürün yeniden üretilmesinin manivelası olarak kullanılıyor.

SSGSS yasa tasarısının 1 Ekim tarihinde yürürlüğe girmesiyle TV kuruluşlarının (şirketleri demek daha doğru olur) gündemine gelmesi bu çarpıtmaya örnek olarak gösterilebilir. Tüm TV kanalları meseleyi gündeme taşıırken 18 yaşından küçük çocukların sigortalı olacaklarını öncelikli olarak gösterdiler. Bazı kaçınılmaz gerçekleri de ifade etmek zorunda kaldılar. Ancak bunları küçük hatalar derekesine indirgeyip bütünü yani sağlık hizmetlerinin giderek paralı hale getirilmesini, devletin sağlık hizmetlerinden giderek desteğini çekmesini gizlemek için uygun bir format hazırlayıp halkın tepkisini manipüle etmeye çalıştılar.

Yine bir iletişim ve propaganda aracı olan gazete, feodal gericiliğe karşı devrimci burjuvazinin bir silahı olarak ortaya çıkmıştı. Televizyon ise egemen tekelleri burjuvazinin halk yığınlarına karşı bir silahı olarak ortaya çıktı. Ancak halk yığınları, tekelleri gericiliğe karşı mücadelesinde, teknolojik gelişmelerden de yararlanıp kendi silahlarını bulmasını; kendi gazete ve televizyonunu yaratmasını bilmiştir.

Elbette televizyonun ve bir bütün olarak iletişim araçları, sermayenin tekelinden kurtulup halkın hizmetine girince, insanlığın tarihsel ilerleyişinde, sınıfsız, sömürsüz ve barışın egemen olduğu bir dünyanın kuruluşunda küçümsenmeyecek araçlardan olacaktır.

* http://ansiklopedi.turkcebilgi.com/Televizyonun_icad%C4%B1

teknikemek

YALANIN TARİH KARŞISINDA YENİLGİSİ

Selçuk Karstark Endüstri Mühendisi

İlk sayımızda M. Arif Koşar arkadaşımız "tarihte bilim" sayfasında Giordano Bruno'nun yaşamı ve mücadelesini ele almıştı. Bende aynı konu ve dönem üzerinden devam edeceğim. Bilimin egemen olanla mücadelesini anlatmak ve toplumun yalanla beslenmesi karşısında gerçek olanın bilimsel olanın değerini anlamak için 15-17. yy'lardan daha iyi bir laboratuvar yoktur.

Bu döneme damgasını vuran çatışma konusu dünya dışında gezegenlerin de bulunduğu ve dünyanın bu gezegenleri ve güneş ile olan ilişkisidir. Bu tartışmaları başlatan ise Nicolas Copernicus'ur(1473-1543). Modern astronominin kurucusu olarak bilinen Copernicus Polonya'da doğmuş ve 10 yaşında babasını kaybetmiştir. Bu yüzden papaz amcası tarafından büyütülür. Bu yıllarında yoğun bir teoloji eğitimi alır. Fakat daha sonraları Polonya ve İtalya'daki seçkin üniversitelerde matematik ve astronomi eğitimi alır. Ancak aile üyelerinin baskısı ile Frauenburg katedraline rahip olur ve çalışmalarına burada devam eder. Çalışmalarında Plotemy Sistemi olarak bilinen ve merkezinde dünyanın hareketsiz durduğu evren teorisine karşın güneş evrenin merkezine koyan ve dünyanın yıllık ve günlük hareketlerini içeren matematiksel bir sistem oluşturmaya çalışır. Plotemy Sistemi her şeyin merkezine Dünyayı koyması nedeniyle tanrının tüm evreni insanlar için yarattığı iddiası için de uygundu. Ancak bir rahip olan Copernicus'un Sistemi tanrının sözleri olarak varsayılan İncil'in temel sözleri ile çelişmekteydi. Nitekim sistemini ölünceye kadar ilan edemedi.

Buna tarihçiler iki gerekçe sunmaktadır;

Birincisi Copernicus'un çalışmalarını henüz tamamlayamadığı düşüncesine sahip olmasıyken, ikincisi de Engizisyon karşısında yeterli cesareti bulamamasıdır.

Her ne nedenle olursa olsun, ortaya koyduğu sistem ile evrenin insan için yaratılmadığını savunuyordu. Bir rahip olduğu düşünülünce ilk mücadelesinin kendi inançlarına karşı olduğu da anlaşılacaktır.

Gelelim korkaklığına; bunu biraz haksız bulduğumu ifade etmeliyim. Hiçbir toplumsal ve siyasal desteği olmayan ve din üzerinden örgütlenmiş bir toplumsal yaşamda, dinin ortaya koyduğu temel tezleri ortaya atmak kolay olmasa gerek. Bu sürecin sonuçlarını Bruno'nun yaşamında görmekteyiz. (Bruno ile ilgili ayrıntılar için Teknikemek'in ilk sayısını inceleyiniz)

Gelelim Copernicus'un sisteminin 3. savunucusu ve geliştiricisi Galileo Galilei (1564-1642). İtalya'da doğan Galileo 1581 yılında Pisa Üniversitesi'nde tıp eğitimine başlar, ancak parasızlık yüzünden devam edemez. Daha sonraları matematik alanında yaptığı çalışmalar

nedeniyle aynı üniversitede profesör olur. Sarkaç, yüzen cisimler ve serbest düşme gibi konularda yaptığı çalışmalar ile Aristo'nun temel fikirlerindeki yanlışlıkları açıkça ortaya koyar. Bu nedenle Pisa'daki diğer profesörlerle anlaşmazlıklar yaşar. Çalışmaları arasında Jüpiter'in 4 uydusu, Venüs'ün evreleri, Saturn'ün yeddi ve Neptün'ün keşfi bulunmaktadır. 1633 yılında "İki Kainat Sistemi Üzerine Konuşmaları" eseri yüzünden Engizisyon tarafından müebbet hapse mahkûm edilir. Bu ceza daha sonra ev cezasına çevrildi. Söylediği iddia edilen iki söz tarihe kazındı. Birincisi; çalışmalarının inkârı anlamına gelen "güneş evrenin merkezidir dediğim için yargılanıyorum ve böyle aykırı görüşleri nefretle kınıyorum" sözleridir. İkincisi ise inkârının hemen ardından mahkemeye salonunda ayakları yere vurarak çıkardığı gürültünün arasına sıkıştırılmış "her şeye rağmen dünya dönüyor" diye mırıldanmasıdır. Tarihte önemli bir yere sahip 3 bilim adamını da rahiplik eğitimi almış kişiler olmasına rağmen, savundukları temel tez Aristo ve Hristiyan inancına dayalı insan merkezli (daha doğrusu Tanrı merkezli) evren tasarsına karşı insan ve dünyanın evrenin sadece bir parçası olduğuna dayanmaktaydı. Bugün herkesçe bilinen bu tez o günlerde tanrıya savaş açmak anlamına gelmekteydi. Avrupa'da iktidarı tanrı ile paylaşan krallar için bu bilgi oldukça tehlikeli idi ve önlem alınması gerekirdi.

O günlerden bugüne iktidarların bilimle ilişkisinde büyük bir değişim yaşandı; bu değişimin temelinde iktisadi ilişkilerin değişmesi yatıyor. Bugün kapitalistlerin çıkarları için şekillendirilebildiği oranda faydalı görülmekte. Ancak bugünün iktidarları da halkın bilimle ilişkisi önünde büyük bir engel. Çünkü halkın fizikten iktisada, tarihten tıpa bilimle buluşması sermaye sahiplerinin iktidarı için tehlike olarak görülüyor. Bu nedenle egemenler iktidarlarını korumak için her türlü yalana başvurmakta ve bu yalanlarını halka inandırmak için bilimsel kılıflar aramaktadır. Elbette ki; bugün insanları aya çıkmanın günah olacağına, dünyanın tepsi gibi olduğuna, semaya gidilemeyeceğine inandıramayacaklardır. Ancak bugün de halk türlü yalanlarla körleştirilmek istenmektedir. Bunun en somut örneklerini "Bilinçli Tasarım" uydurmasında, nükleer santrallere ilişkin açıklamalarda, madencilikte siyanür kullanılmasına ilişkin raporlarda görmekteyiz.

Ama halkın gerçeklere olan ihtiyacı ve örgütleri günümüz Bruno'larını, Copernicus'lerini ve Galileo'lerini koruyacak, cesaretlendirecek tek itici güçtür.

NOT: 2000 yılında Papa II. Jean Paul Engizisyon'un yargıladığı bilim adamlarından özür dilemek zorunda kalmıştır.

KADIN EMEĞİ VE CİNSİYET AYRIMCILIĞI

Beyhan Tayat Orman
Endüstri Mühendisi

Çalışma yaşamında kadın-erkek arasında fırsat eşitliği olduğu yaygın bir görüştür. Eğitim alma hakkında ve iş yasalarında cinsiyet ayrımcılığı yapılmamasının bu eşitlik için yeterli olduğu varsayılır. Oysa ücretli iş piyasasına baktığımızda cinsiyet göre ayrışma kendisini açıkça gösterir. TÜİK verilerine göre 2007 Ekim ayında, 15 yaşından büyük kadınların sadece %20'si ücretli iş piyasasında yer almaktadır. İşgücü piyasasındaki yönetim ve kanuni karar vericilerin %10'u, profesyonel mesleklerin %36'sı, yardımcı profesyonel mesleklerin %30'u, büro işleri ve müşteri hizmetlerinin %43'ü, tarım işçilerinin %36'sı, tesisat ve makine işlerinin %11'i ve nitelik gerektirmeyen işlerin %27'si kadınlardan oluşmaktadır.

Kadınların eğitimsiz oldukları için istihdama katılamadıkları yaygın bir inanıştır. Oysa erkekler eğitim düzeyleri ne olursa olsun ücretli işgücü piyasasına girebilmektedirler. Ayrıca üniversite eğitimi alan kadınlar, ücretli iş gücüne katılabilmeye daha şanslı olmalarına rağmen cinsiyet ayrımcılığından muaf değildirler. Yüksek ücretli ve statüli konumlar ve yönetimin tamamına yakını erkeklerden oluşur. İşgücü istatistikleri göstermektedir ki, teknik beceri, bilimsel bilgi, karar verme, yönetim ve bütünlüme gerektiren işlerde erkekler, tekrara dayalı, sabır gerektiren ve inisiyatif gerektirmeyen işlerde kadınlar istihdam edilmektedir. Ücretli işgücündeki kadın emeği, "ikincilleştirilmesinden" kaynaklı evrensel niteliklere sahiptir. Mühendis ya da işçi fark etmemektedir.

Kadın emeğinin "ikincilleştirilmesinin" temel nedenlerinden birisi, ev içi cinsiyetçi iş bölümü, kadınların sırtına yıkılmış aile sorumluluklarıdır. Erkekler evde kadınlardan karşılıksız hizmet alırlar, çocuklarına baktırırlar ve bundan ciddi yarar sağlarlar. Hem el koydukları bu emek sayesinde hem de erkek egemen kültürel örüntülerin yardımıyla ücretli işgücü piyasasında kadınlara karşı avantajlı bir konuma sahip olurlar. Sevgi ilişkisinde olduğumuz eşlerimizle, sevgililerimizle, "çıkarı" birlikte düşünmekte zorlanırsınız. Ama bu süreç zaten "çıkar" olarak değil "cinsiyetler arası doğal işbölümü" olarak meşrulaştırılır.

Birçok kadınlık/erkeklik olmasına rağmen temelde Hegemonik erkeklik ve erkeğe bağlı kadınlık ilişkisini kuracak şekilde içerikleri dolar. Orta-sınıf erkek/kadını, ya da işçi sınıfı erkek/kadını, farklılıklar gösterse de erkeklik toplumsal üstünlüğü her durumda elinde tutacak tarzda, kadınlık da "ikincil", "erkeğe bağlı" olarak biçimlenir.

Örneğin orta-sınıf kadınları için büro işleri uygun görülür, Ofis ortamları "temiz" ve "güvenlidir", genellikle mesai saatleri gün içinde sabittir. Böylece kadınlar evlerine ailelerine gerekli zamanı ayırabileceklerdir. Ama bu gece-gündüz pamuk tarlalarında yatan tarım işçileri için, geçici ve kalıcı sağlığa neden olan gürültülü dokuma fabrikalarındaki kadınlar için geçerli değildir.

Arazilerde, şantiyelerde kadın mühendislerin çalışması "iyiliğimiz için" engellenirken, yıllardır tarımda ücretsiz çalışan aile işçisi

köylü kadınlar kimseyi rahatsız etmez. Orta-sınıf erkeği, disiplinli, teknik aracılığıyla diğer çalışanlar üzerinde hegemonya kurarken, orta-sınıf kadını kırılan, erkeğin benliğini hoş tutacak, pedagojik-psikolog-diyetisyen olarak oluşturulur. Tüm kadınların/erkeklerin bu özelliklere sahip olması gerekli değildir.

İdeal/doğal biçim olarak sunulması bütün erkek ve kadınların yaşamını belirler. Adeta toplumsal cinsiyet sürekli ideale ulaşmaya çalışılan bir performans gibidir.

Mühendislik alanında da aynı erkek egemen ilişkileri görürüz. Nasıl fabrikalarda, arazilerde işçiler tarafından makine ile yapılan, kontrol, yönetim gerektiren işler erkek işi olarak değerlendiriliyorsa, mühendislik de erkek mesleği olarak kabul edilir. Türkiye'de mühendislerin sadece %14'ü kadındır. Daha meslek seçimi aşamasında kadınların mühendisliğe yönelmeleri engellenir. Mühendisliği seçmiş kadınlar üniversitelerde aynı cinsiyetçi kalıplar ve önyargılarla karşılaşılır. Ücretli iş piyasasında öncelikle istediğimiz alanlarda değil, önümüze arazi koşulları, sıcaklık, soğukluk, yoğun erkek çalışan, mesai vb gerekçelerle, bize uygun görülen alanlara yönlendiriliriz. MMO' da 400 kadınla yapılan bir anket çalışması kadınların şantiye ve üretimden uzak proje, tasarım ve satış bölümlerinde çalıştıklarını göstermiştir. Yine aynı ankette kadınların %73'ü cinsiyet ayrımcılığı yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Ve anketi cevaplayanların tamamı ayrı bir kadın mücadelesinin gerektiğini belirtmişlerdir.

Uzun bir tarihe sahip, toplumun tüm dokusuna sinmiş erkek egemenliğine karşı geniş ve kapsamlı politikalar üretilmelidir. Bir yandan kadınların ücretli iş piyasasına katılabilmeleri için ücretsiz kreş vb. sosyal destekleri de içeren kamusal politikaların uygulanması, öte yandan evi içi emeğin ölçülmesi, emeklilik, sigorta, tazminatı vb. yapılarla görünür kılınması gereklidir. Kültürel ve ideolojik mücadele bu politikaların ayrılmaz bir ayağı olmalıdır. Erkeklerin bu avantajlı konumlarından kendiliğinden vazgeçmelerini beklemek iyimserlik olacaktır. Kadınlar erkek egemenliğine karşı kendi özgül ezilmeleri için bağımsız örgütlenmelidir. Sendikalara, partilere, TMMOB gibi meslek örgütlerine politikalarını taşımalarıdır.

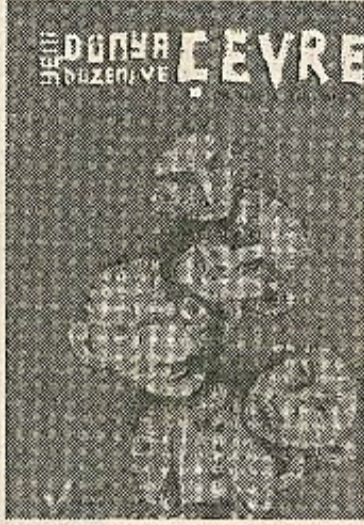
*1 Mart 2007'de, TMMOB İKK Kadın Komisyonunun düzenlediği Çalışma Yaşamında Kadın Mühendisler, Mimarlar ve Şehir Plancıları -2 konulu panel konuşmasından kısaltılmıştır.

teknikemek

M. Arif KOŞAR

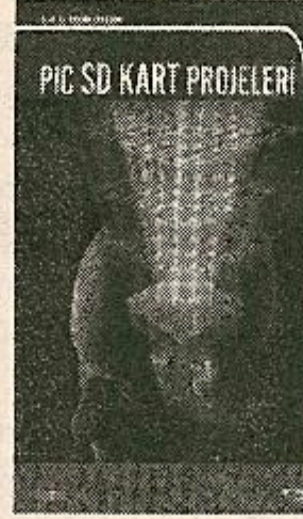
Bilgisayar Mühendisi

Yazarı: Dr. Necla Yıkılmaz
Yayınevi: SAV Yayınları
Yayın Yeri: İstanbul
İlk Yayın Yılı: 2004
383 sayfa

Dünya; kaynakların pervasız tüketimi ve tahribatlar nedeniyle alarm vermektedir. Bu durum, egemenlerin geleceğini de tehdit etmektedir. Yeni Dünya Düzeninin inşası sürecinde; "Sürdürülebilir ekonomik kalkınma", "Çevre", "Toplumsal eşitlik" kavramları biz-

zat Kapitalizm tarafından da dillendirilmeye başlanmış, ancak doğası gereği süreç içinde sadece "Ekonomik büyüme" kavramına indirgenmiştir. "Sürdürülebilir ekonomik kalkınma" gerekleri özellikle az gelişmiş ülke ve bölgelere dayatılarak, bu konu bile haksız rekabetin bir unsuru haline dönüştürülmüştür. Gelecek kaygıları, egemen gücü temsil eden ülkeler arasında çatlaklar oluşmasını sağlayacak kadar ciddidir.

Yazarı: Prof. Dr. Doğan İbrahim
Yayınevi: Bireşim Yayıncılık
Yayın Yeri: Ankara
İlk Yayın Yılı: 2008
205 sayfa

Bilim ve teknoloji alanında hızlı gelişmeler yaşanıyor. Bu hızlı gelişme, önünde engellere ve hızlı tekelleşmeye rağmen devam ediyor.

Yazarımız Sayın Prof. Dr. Doğan İbrahim bu gelişmeleri yakından takip eden bir bilim insanı olarak, üniversitelerde teorik olarak ifade edilen ancak pratik karşılığını çok da bulamayan bilgilerin yaşama nasıl geçtiğini, üretimde nasıl kullanıldığını; mikrokontrolörler üzerinden bize gösteriyor.

Marshall Planı, Türkiye'de ilk kez bu çapta bir araştırmanın konusu olmuştur. Yazar bu durumun getirdiği sorumluluğun altından kalkması bilmıştır. Yazarın eseri bu konudaki boşluğu dolduracak nitelikte.

DMY MÜHENDİSLİK

DMY Mühendislik, elektromekanik alanda;
Danışmanlık
Projelendirme
Taahhüt
Müşavirlik

hizmetleri ile size de en iyi hizmeti sunmayı hedefliyor.

DMY Mühendislik, kurulduğu zamandan bu yana onlarca fabrika, toplu konut, bina ve yapısal projelere başarıyla imza atmıştır.

Yenikent Mah. Emlakbank Konutları
Fırat Cad. Rüzgar 3 D.2 Kat.1
41400 Gebze / KOCAELİ
Tel: 0262 721 34 00
0262 721 34 01
Fax: 0262 721 34 02

DMY MÜHENDİSLİK

CINAR BİLGİSAYAR

SATIŞ BAKIM DANIŞMANLIK

Her türlü bilgisayar malzemesi,
Masaüstü ve dizüstü bilgisayarlar

Kampanyalı ürünler
Teknik Servis
Sistem bakım/kontrol

Bilgisayara dair herşey; Çınar Bilgisayar'da...

Ömeraga Mh. İstiklal Cd. Belsa Plaza Kat:2 No:74-154
İzmit-KOCAELİ
Tel: 262 332 26 96
Fax: 262 325 74 99

ODALAR ve ÖĞRENCİ KOMİSYONLARI

Onur Kotan
MMO-Genç Üyesi
Kocaeli Üniversitesi Makine Mühendisliği

Öğrenci temsilcilikleri, kulüpler, kollar vb. öğrenci örgütüllükleri üniversite öğrencilerinin kendilerini ifade ettikleri, taleplerini dilendirdikleri ve ilgi alanlarına dönük faaliyetlerde buldukları örgütüllüklerdir. TMMOB'a bağlı Odalardaki öğrenci komisyonları ise; mühendislik öğrencileri için, belki de çok daha geniş olanaklarla yukarıda bahsettiğimiz birçok faaliyeti birleştirebilecekleri bir örgütüllük.

Üniversitelerde eğitim verilen tüm mühendislik disiplinleri TMMOB'a bağlı odaların kapsamı içerisindedir. Bazı keyfi tutumlara rastlansa da bu odalarda öğrenci üye komisyonları oluşturulmakta; öğrenci üye komisyon ve üye sayısı da giderek artmaktadır.

Mühendislik fakültesi öğrencilerinin, mezun olduktan sonra mesleğini icra edebilmesi için odaya kayıtlı olması ve üyelik vazifelerini yerine getirmesi yasal bir zorunluluk olduğu gibi mesleğinin ve onurunun korunması için bir haktır.

TMMOB bağlı odalarda oluşturulan öğrenci üye komisyonlarının amacı; öğrenci üyelerin mesleğe hazırlanması, meslektaşlarıyla öğrenci üyeleri buluşturacak sosyal alanların yaratılması, akademisyen-öğrenci, mühendis-öğrenci ilişkilerinin geliştirilmesi, böylece ön üyenin mesleğe ve çalışma yaşamına uyumunun sağlanmasıdır. Dolayısıyla; öğrenci üye komisyonları, örneğin, iş/staj olanağı sağladığı gibi mesleğin ve ülkenin sorunları hakkında bilgi sahibi olma ve sorunları çözmede bir okuldur, mesleğe hazırlık örgütüllüğüdür denilebilir.

Her mühendislik-mimarlık öğrencisi; odalarının öğrenci üyelik formlarını, kampuslarda açılacak standları beklemekten doldurmalıdır. Tersine üye olup, standlar açmalı, öğrenci üye çalışmasına katılmalıdır.

Öğrenciler, odaları, sadece ücretsiz yayın dağıtan ya da staj yeri konusunda yardımcı olan kurumlar olarak algılayabiliyor. Ya da sadece muhalefet yapan örgütler olarak görebiliyorlar. Her ikisi de soyut bir şekilde ele alındığında hatalı bir yaklaşım. Odalar, elbette, öğrencilere staj imkanı sağlayabilir, sağlamalıdır da. Ancak, bunun yanı sıra ülkenin gündemine dair emek, barış ve demokrasiden yana tavrını da ortaya koyabilir. Mesleğe dair görüşler ileri sürüp, mesleğin ve halkın çıkarlarını savunabilir. Yani mesleki etkinlik ve faaliyetlerle, halkın ihtiyaç ve talepleri birbirinden ayrı olgular değildir. Bu ikili görev ve işleyişi öğrencilerin doğru algılamasını sağlamalıyız.

Odalar ve öğrenci üye komisyonları aynı zamanda bireyciliğe, bencilliğe ve yoz kültüre karşı paylaşım ve beraberliğin, halk kültürünün zeminlerinden birisidir. Öğrenci üye komisyon-

ları, bu nedenle, ümitsiz bir "kariyer" yarışmasında girmeleri istenen mühendislik öğrencileri için alternatif bir yönelimin adıdır. Komisyonlarda öğrenci üyeler görev paylaşımı yapmalı; çalışmalara çok yönlü başlamalıdır. Fuar gezileri, mesleğe dair bilgilendirici paneller, akademisyenlerle öğrencileri buluşturan etkinlikler, diğer yandan da üyelik çalışmaları ve yeni üyelerin çalışmanın bir parçası kılınması.

Sosyal olması imkansız görülen, asosyallığe mahkum edilmek istenen mühendislik öğrencileri, bunu aşacak olanaklara öğrenci üye komisyonlarıyla ulaşabilirler. Toplu sinema, tiyatro etkinliklerine gitmek, dahası bizzat tiyatro grubu oluşturmak, dergiler çıkarmak (mesela MMO-Genç'in Kocaeli Üniversitesinde çıkan Dişli dergisi) vb. faaliyetlere katılabilirler.

Ayrıca, komisyon toplantılarında politik sürece dair çıkarımlar yapılmalı ve pratik faaliyetlere yön verilmelidir. Bu çok önemli. Çünkü öğrenci üye kurultaylarında ya da oda kongrelerinde bu konularda çok "ciddi" konuşulur; ancak sonrasında hiç bir çalışma yapılmaz. Mesela her kurultayda YÖK ile ilgili çok laf edilir ama 6 Kasımlarda sokaklara öğrencileri dökmek için uğraşmaz.

TMMOB'un devrimci-demokrat tarihinden gelen birlik geleneği mutlaka öğrenci üyelere kazandırılmalı; illerdeki TMMOB İl Koordinasyon Kurulları gibi odaların öğrenci üye komisyonu temsilcilerinden oluşan il TMMOB-Genç komisyonları kurumsallaşmalıdır.

Yapılacak öğrenci kurultayları hem politik olarak hem de işleyiş açısından alternatifler ortaya koyduğumuz, liberal-bürokratik anlayışları mahkum edeceğimiz bir kurultaylar olmalı, mühendislik öğrencileri kurultayları üniversitelerinden başlayarak örgütlemelidir.

II. Öğrenci Üye Kurultayı

Genç, Öner ve Güneş anısına...

Bilim ve Mühendislik;

Ne için, Kim için ?

teknikemek

TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu
"GÜLSEREN YURTTAŞ ANISINA"
İŞ GÜVENLİĞİ VE İŞÇİ SAĞLIĞI PANELİ

1. Oturum (13.00–15.00)

- 13.00–13.30** Açılış Konuşmaları
TMMOB İKK
HKMO
TMMOB İKK Kadın Komisyonu
Ailesi-Yakınları
- 13.30–13.50** Gülseren Yurttaş Anısına
- 13.50–14.00** Ceza ve Kamu Davaları Sürecinde Gelinek Nokta
- 14.00–14.30** Dünyada ve Ülkemizde İş Sağlığı ve İşçi Güvenliği Konusunun Yasal Altyapısı
- 14.30–15.00** Yapı Sektöründe İş Kazaları

2. Oturum (15.30–17.30)

- 15.30–16.10** Belgesel Gösterimi "4857"
- 16.10–16.40** Tuzla Tersaneleri (Limter-İş)
- 16.40–17.10** 4857'den 5763'e
- 17.10–17.20** Sonuç Bildirgesi
- 17.20–17.30** Kapanış

Tarih : 18 Ekim 2008 - Cumartesi
Saat : 13.00 - 17.30
Yer : Şişli Belediyesi Konferans Salonu,
Şişli Belediye Başkanlığı Binası,
Büyükdere Cad. No:100 Kat: 15
Esentepe- Şişli / İstanbul

